

T.C.
MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM FAKÜLTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN
ÖĞRENCİLERİN SÜREKLİ KAYGI DURUMLARININ
ARAŞTIRILMASI (MEHMET AKİF ERSOY
ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

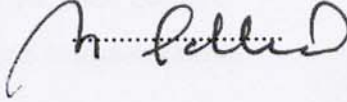
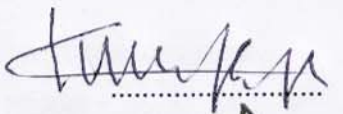

Meriç ERASLAN
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETİMİ ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
Prof. Dr. Mehmet YALÇINER

BURDUR - 2009

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Meriç ERASLAN'a ait bu bilimsel çalışma jüri üyeleri olarak tarafımızdan **Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi** Anabilim Dalında **YÜKSEL LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

		<u>İMZA</u>
BAŞKAN	Prof. Dr. Mehmet YALÇINER	
ÜYE	Yrd. Doç. Dr. Kadir PEPE	
ÜYE	Yrd. Doç. Dr. Hilmi DEMİRKAYA	
ÜYE	.....	.....
ÜYE	.....	.....

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu olaylarım

...../...../ 2009

Doç. Dr. M. Doğan TEMİZSOYLU

Enstitü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bir yıl süren bir emeğin ürünü olan bu çalışmada birçok kişinin emeği ve desteği bulunmaktadır. Kuşkusuz bu çalışmanın her adımında sonsuz katkısı bulunan, ümitsizliğe düştüğüm zamanlarda bana karşı sonsuz sabır ve anlayışla yaklaşan ve bana olan inancı, güveni ve değerli bilgileri ile bu çalışmayı tamamlamamda en büyük katkıyı ve desteği sağlayan değerli Danışmanım Prof. Dr. Mehmet Yalçın'er'e en içten teşekkürlerimi sunarım.

Engin bilgileri ile bu çalışmaya katkı koyan Yrd. Doç. Dr. Mehmet Şahin'e Yrd. Doç. Dr. Kadir Pepe'ye Yrd. Doç. Dr. Rafet Aydın'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Bu araştırmanın, analizinde zamanını ayıran ve çalışmanın gerçekleşmesini sağlayan Yrd. Doç. Dr. Hilmi Demirkaya, Okutman İbrahim İlhami Koç ve Dr. Murat Tekin'e teşekkürlerimi sunarım.

Bu çalışmanın her aşamasında yanımda bulunan ve hiçbir durumda destek ve emeğini esirgemeyen değerli arkadaşım Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Elif Gönül Öztürk'e en içten teşekkürlerimi sunarım.

Bu çalışmayı tamamlayabileceğime beni inandıran maddi ve manevi desteklerini her zaman yanımda hissettiğim aileme, Tez öncesi ve sırasında her zaman desteğini hissettiğim ve ümitsizliğe kapılmama ve geri çekilmeme asla izin vermeyerek beni ayakta tutan ve bu çalışma sırasında sonsuz destek ve sabır gösteren abim Murat Eraslan'a ve kendisine ayırmam gereken zamanı bu çalışmaya ayırmama izin veren varlığı ve gözlerinden hiç eksilmesini istemediğim o büyülü gülümsemesi ile bana güç veren sevgili Annem Elif Eraslan'a sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

**ERASLAN M. EĞİTİM FAKÜLTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN
ÖĞRENCİLERİN SÜREKLİ KAYGI DURUMLARININ ARAŞTIRILMASI
(MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ)**

ÖZET

Eraslan M. Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin sürekli kaygı durumlarının araştırılması (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, BURDUR, 2009. Bu araştırmanın amacı, Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin Sürekli Kaygı Düzeylerini belirlemektir. Araştırmaya 2008–2009 öğretim yılında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesinin 11 farklı bölümünde 1., 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören 2106 öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak 13 maddeden oluşan “ Kişisel Bilgi formu” ve 20 maddeden oluşan “Sürekli Kaygı Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler SPSS 16.0 programı ile analiz edilmiştir. İstatistiksel veri analizinde, yüzde (%), frekans ve Ki-Kare (X^2) testi uygulanmıştır. Araştırmanın yapılan analizleri sonucunda elde edilen bulgulara göre; genel toplamda öğrencilerin sürekli kaygı içerisinde olduklarını; öğrencilerin cinsiyet ve öğrenim gördükleri sınıf düzeyi ve bölüm değişkenlerinde de anlamlı bir farkın olduğunu söyleyebiliriz.

Anahtar kelimeler: Üniversite öğrencileri, kaygı, sürekli kaygı düzeyi, eğitim, Öğretmenlik mesleği

**ERASLAN M. RESEARCH INTO THE CONSTANT ANXIETY OF THE
STUDENTS STUDYING IN THE FACULTY OF EDUCATION
(MEHMET AKIF ERSOY UNIVERSITY CASE)**

ABSTRACT

Eraslan M. Research of the constant anxiety of the students who are studying at the Faculty of Education(Mehmet Akif Ersoy University Case). Mehmet Akif Ersoy University, Institute of Medical Sciences, Department of Physical Education and Sport Teaching, Master's Thesis, BURDUR, 2009. The purpose of this study is to determine constant anxiety levels of the students studying at the Faculty of Education. 2106 students studying at the 1., 2., 3. and 4. classes in 11 departments of the Faculty of Education in Mehmet Akif Ersoy University in 2008-2009 education year participated into the research. "Personal Information Form" composed of 13 items and "Constant Anxiety Scale" involving 20 items were used to collect data. The data gathered in the research were analysed via SPSS 16.0 program. Per cent (%), frequency and chi square (X^2) test were applied in the statistical data analysis. According to the findings got by the end of the analysis, we can claim that considering the general total the students are in the constant anxiety level and that there is a significant difference among the variables such as students' gender, the levels of the classes and the departments in which students are studying.

Key Words: University students, anxiety, constant anxiety level, education, the profession of a teacher

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
TEŞEKKÜR	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
İÇİNDEKİLER	v-vi
ŞEKİLLER DİZİNİ	vii
ÇİZELGELER DİZİNİ	viii-ix
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	x
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	2
2.1. Eğitim	2
2.2. Kaygı	4
2.2.1. Kaygı Tanım ve Kavramları	4
2.2.2. Kaygının Nedenleri	6
2.2.3. Kaygının nedenleri ve Ortaya Çıkışı	9
2.2.4. Kaygının Tedavi Yöntemleri	11
2.2.5. Kaygının Sınıflandırılması	12
2.2.6. Durumluk Kaygı (A-State)	15
2.2.7. Sürekli Kaygı (A-Trait)	17
2.2.8. Kaygı Kuramları	18
2.2.9. Eğitim ve Kaygı	21
3. GEREÇ VE YÖNTEM	25
3.1. Materyal	25
3.2. Yöntem	25
3.3. Problem Cümlesi	25
3.4. Alt Problemler	25
3.5. Sınırlılıklar	26
4. BULGULAR	27
5. TARTIŞMA	78

6. SONUÇ VE ÖNERİLER	91
7. KAYNAKLAR	96
8. EKLER	103
9. ÖZGEÇMİŞ	104

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Durumluluk ve S¼rekli Kaygı Arasındaki ilişki

Şekil 2. Bir Anksiyete Modeli

ÇİZELGELER DİZİNİ

Tablo 1. “Genellikle Keyfim Yerindedir” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 2. ”Genellikle Çabuk Yorulurum” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 3. “Genellikle Kolay Ağlarım” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 4. “Başkaları Kadar Mutlu Olmak İsterim” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 5. “Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 6. “Kendimi Dinlenmiş Hissederim” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 7. “Genellikle Sakin, Kendime Hakim ve Soğukkanlıyım” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 8. “Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 9. “Önemsiz Şeyler Hakkında Endişelenirim” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 10. “Genellikle Mutluyum” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 11. “Her Şeyi Ciddiye Alır ve Etkilenirim” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 12. “Genellikle Kendime Güvenmem” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 13. “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 14. “Sıkıntılı ve Güç Durumlarla Karşılaşmaktan Kaçınırım” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 15. “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 16. “Genellikle Hayatımdan Memnunum” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 17. “Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 18. “Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 19. “Aklı Başında ve Kararlı Bir İnsanım” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Tablo 20. “Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri

SİMGELER VE KISALTMALAR**GABA:** Gamma Amino Butyric Acid**YKB:** Yaygınlaşmış Kaygı Bozukluğu**STAI:** Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri**CSAI:** Yarışma Durumluk Kaygı Envanteri (Competitive State Anxiety Inventory)**SCAT:** Spor Yarışması Kaygı Testi (Sport Competition Anxiety Test)

1.GİRİŞ

Günümüzde kaygı ile ilgili çok sayıda araştırma yapılmakta; bireylerin kaygı ile yaşamalarına neden olan faktörler belirlenmeye ve kişinin durumuna uygun başa çıkma stratejilerini kullanmalarına yardımcı olunmaya çalışılmaktadır. Kaygıyla başa çıkmayı öğrenen yada yaşadığı kaygıyı doğru değerlendirebilen bireyler psikolojik iyi olma hallerini sürdürebilmektedirler.

İnsanlar dünya üzerinde varoluşlarından bu yana iki temel duyguyla yüz yüze gelmişlerdir: Korku ve kaygı. Kaygı, insanın en temel duygularından birisi olarak hepimizin zaman zaman yaşadığı ve yaşamımızı çeşitli şekillerde etkileyen bir durumdur. Kaygı (anxiety), insanlık tarihi boyunca en sık kullanılan sözcüklerden biridir. Kaygı kavramı ruhbilim alanına bu yüzyılın ilk yarısında girmiş, bu alanda araştırma ve çalışmalar 1940 yılından sonra yapılmaya başlamıştır (55).

Kaygı, yaşamamızın normal ve çoğunlukla da olumlu bir parçasıdır. Ancak, fazla kaygı yaşamı olumsuz etkiler. Böyle bir durumda, bireyin akademik ve toplumsal gelişimi olumsuz yönde etkilenir. Anksiyete, fiziksel yada toplumsal çevreden gelen tehlikelere karşı bireyi uyarma, gerekli uyumu sağlama ve yaşamı sürdürme işlevlerine katkıda bulunur (55).

Kaygı, insanın en temel duygularından birisidir. Her birey, tehlikeli gördüğü durumlarda bir miktar kaygı yaşar. Öner ve Le Compte (61), bütün insanların tehlikeli olduğunu düşündükleri durumlarda bir miktar kaygı duyduğunu belirtmişlerdir. Dişçiye giden kişi, üniversite sınavına girmek için sınav salonunun kapısında bekleyen öğrenci, ilk kez gidilecek bir yer yada kişi için önemli olan bir durum, bireyi tedirgin ve huzursuz edebilir. Tehlikeli koşulların yarattığı korku ve tedirginlik hali, bireyin yaşadığı normal bir kaygı durumu olarak kabul edilir.

Hayatlarının önemli bir döneminde olan üniversite öğrencilerinin de muhtemel bir sürekli kaygı yatkınlığı bireysel kararlarını etkileyebilmekte, pek çok konuda kararsız kalabilmektedirler. Bunun içindir ki, “üniversite öğrencilerinin sürekli kaygı düzeyleri ile kişisel kararsızlık düzeyleri incelenmeye” değer bulunmuştur. Dolayısıyla araştırmanın problemi eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin sürekli kaygı durumlarının araştırılması (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Örneği) olarak belirlenmiştir.

2.GENEL BİLGİLER

2.1. Eğitim

Eğitim, kişinin zihni, bedeni, duygusal ve toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının istenilen doğrultuda geliştirilmesi yada ona bir takım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırılması yolundaki çalışmaların tümüdür. Bu yönüyle eğitim, hayat boyu devam eden bir süreçtir. Bu süreçte eğitim, planlı yada tesadüfi olabilir. Planlı eğitim daha ziyade örgün eğitim kurumlarında, rastlantısal eğitim de sosyal hayatta, iş yaşamı içerisinde ve hayatın her evresinde gerçekleşebilir (2).

Eğitim, planlı yada rastlantısal olabilir. Planlı eğitim örgün eğitim kurumlarında; rastlantısal eğitim ise yaşamın her alanında gerçekleşebilir. Ancak eğitim denilince daha çok kastedilen planlı, programlı ve amaçlı eğitimdir. Amaçlar açısından bakılınca da toplumların ekonomik, siyasal, sosyal ve ahlaki hedeflerine ancak planlı eğitimle ulaşmaları mümkündür (8). Çünkü toplum ve birey açısından ulaşılmak istenen hedefler ancak planlı bir eğitimle mümkün olabilecektir.

Bir başka tanıma göre eğitim; “bireylerin toplumsal ve kişisel gelişiminin sağlandığı, seçilmiş ve denetimli bir çevrenin etkisinde olduğu, toplumsal bir süreçtir” (14). Tezcan’a (84) göre de; eğitim, “kişiliğin gelişmesine yardım eden ve onu esas alan, onu yetişkin yaşamına hazırlayan, gerekli bilgi, beceri ve davranışlar elde etmesine yarayan bir süreçtir”.

Görüldüğü gibi, eğitim ile ilgili pek çok tanım yapılmıştır. Her bir tanım eğitimin bir yada birden çok yönünü ele almaktadır. Eğitimin birçok yönünü kapsayan tanımı Ertürk (31) tarafından yapılmıştır. Ertürk’e (31) göre eğitim, “bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve amaçlı olarak, istedik değişme meydana getirme süreci”dir.

Bütün bu tanımlardan da anlaşılacağı üzere eğitim, bireyin doğumundan ölümüne kadar devam eden bireysel ve toplumsal bir süreç olarak kabul edilmekte ve bu süreç içerisinde bireylerin zihinsel, davranışsal yetenekleri geliştirilmektedir. Yine eğitim, önceden belirlenmiş esaslara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkinlikler dizgesi olarak kabul edilebilir.

Diğer taraftan eğitimin birçok işlevi bulunmaktadır. Bunlardan eğitimin toplumsal işlevi, bireyi toplumsallaştırma, davranış değişikliği oluşturma, toplumun

sürekliliğini ve gelişimini sağlayacak nitelikli insan gücü ve çeşitli mesleklere eleman yetiştirme, önderler ve aydınlar yetiştirme olarak sıralanabilir (3).

Eğitimin uzak ve genel amaçları vardır. Uzak amaçlar, bir ülkenin toplumsal, siyasal ve ekonomik alanlarını kapsayan genel amaçlardır. O ülkenin siyasal felsefesini yansıtır. Örneğin, refah devleti olma, toplumsal adaleti gerçekleştirme, sanayileşme, sınıfsız toplum olma, bağımsızlık vb. Bu amaçların özelliği, toplumun her kesimine olduğu gibi, eğitimsel amaçlara da yön vermesidir. Bunlar bir toplumun değerlerini ve ideallerini oluşturmaktadır. Genel amaçlar ise, eğitim felsefesini yansıtır. Ölçümleri söz konusu olmayıp, eğitim sistemine yön verirler. Bunlar, o toplumun değer ve ideallerini oluşturmaktadır (84).

Yine Tezcan'a (84) göre, eğitimin amaçlarının neler olacağına devlet karar verir. Düzenin temel siyasal felsefesi, eğitimin sonul amacının ne olacağını belli eder. Eğitimin genel amaçları ise, sonul amacın ışığı altında, siyasal çevrelerden kimseler ve eğitimcilerin katıldığı kurumlarca belirlenir.

Başaran'a (9) göre de, eğitsel amaçlar, öğrencilere eğitimle kazandırılacak davranışları gösteren ülküsel bir modeldir. Başka bir deyişle, eğitim sisteminin eğitsel amaçları, yetiştirilecek örnek yurttaşı betimlemektedir. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ve eğitim programları gibi yasal belgelerde verilen eğitim amaçları, öğrencilerin ne nitelikte olması gerektiğini gösteren standartlardır. Eğitim programlarının yapılması, eğitim programlarına etkide bulunan değişkenlerin, etkili bir biçimde yönetimine bağlıdır. Bunlardan; “eğitim programlarını uygulayacak öğretmenler ve eğitim uzmanları ve eğitilme hakkını kullanan öğrenciler” çok önemlidir.

Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Atatürk'e göre; eğitim bilime dayanmalı ve laik olmalıdır. Yine Atatürk, Ekim 1922'de Bursa'da öğretmenlere şöyle seslenmiştir; “Milletimizin siyasi, içtimai hayatında, milletimizin fikri terbiyesinde de rehberimiz ilim ve fen olacaktır. İlim ve fen nerede ise biz de oradan alacağız ve milletin her ferdinin kafasına koyacağız. İlim ve fen için kayıt ve şart yoktur” (2). Atatürk, aynı zamanda eğitimle ilgili teşhislerde bulunmak, öneri ve görüşler ileri sürmekle kalmamış, milletimizin öğretmeni ve uygulayıcısı da olmuştur (2).

Atatürk, yine Osmanlı eğitiminin son dönemleri için de 1923'teki teşhisinde “istikrarlı bir eğitim politikasının bulunmadığını, her maarif nazırının, birer programı

olduğunu ve memleketin eğitiminde, çeşitli programların uygulanması yüzünden öğretimin berbat bir hale gelmiş” (2) olduğunu da ifade etmiştir.

Bu nedenle, Atatürk, eğitimin milli olmasını istemiş, eğitimi milli amaçlara ulaşmanın önemli bir aracı olarak görmüş (84), eğitimin çağdaş ve işlevsel olmasını savunmuş, eğitimde bilim ve teknolojiye önem vermiş, eğitimde laikliği gerçekleştirmiştir. Eğitimde birlik ve bütünlük ilkesini benimsemiş ve uygulamaya koymuş, eğitimimizin salt kuramsal olmaması, uygulamalı yönünün de ele alınması gerektiği üzerinde durmuş, kız ve erkeğin birlikte eğitim görmesini sağlayan karma eğitimi gerçekleştirmiştir.

Atatürk, kalkınma işlerinde, eğitimin en önemli ve en etkili araçlardan birisi olduğunu görmüş ve bir konuşmasında eğitim ile ilgili değerlendirmeleri şöyle yapmıştır (38): “En mühim, en esaslı nokta eğitim ve meselesidir. Eğitimidir ki, bir milleti ya hür müstakil, şanlı, yüksek bir cemiyet halinde yaşatır, yada bir milleti esarete terk eder”. Mustafa Kemal Atatürk, ulusal bir eğitim programının bir yandan toplum gereksinimlerine cevap vermesi, öte yandan çağdaş bir nitelik taşıması gerektiğini bir kez daha belirtmiştir” (33).

Günümüzde eğitim, kalkınmanın en önemli gücü olarak kabul edilmiş, ekonomik ve toplumsal gelişmenin ancak eğitim yoluyla olabileceği daha iyi anlaşılır bir duruma gelmiştir (20).

Bunlardan da anlaşılmaktadır ki; eğitim sistemini toplumun ihtiyaçları doğrultusunda çağdaş gelişmelere uygun ve toplumun ihtiyaç duyduğu iş gücünü yetiştirmeye dönük düzenlemeye ihtiyaç vardır (7). Bu nedenle eğitim programlarının da, var olan ve meydana gelebilecek ihtiyaçlar doğrultusunda geliştirilmesi büyük bir önem arz etmektedir.

2.2.Kaygı

2.2.1.Kaygı Tanım ve Kavramları

Kaygı iç ve dış dünyadan kaynaklanan bir tehlike olasılığı yada kişi tarafından tehlikeli olarak algılanıp yorumlanan herhangi bir durum karşısında yaşanan bir duygudur. Kişi kendisini bir alarm durumunda ve sanki bir şey olacakmış gibi bir duygu içinde hisseder (40).

Teknolojinin hızla gelişmesi, bilimsel buluşlar, nüfus artışı ve ekonomik sıkıntılar gibi stresi arttıran çevresel faktörler insanların kaygı durumlarını da arttırmaktadır. Organizmanın refahını tehdit eden her durumun bir kaygı oluşturduğu

varsayılr. Fiziksel zarar tehditleri, benlik değerine tehditler ve bir bireyin yapabileceğinden fazla performans gerektiren durumlar da kaygı meydana getirmektedir (7).

Kaygı, normalde korku duygusu uyandırmayacak nitelikteki uyarıların bir takım korku tepkilerine yol açması halidir. Yani burada, gerçekte bağlantısı bulunmayan, anlaşılması ve anlatılması mümkün olmayan ve elem verici duyguların durumu söz konusudur. Genel olarak insanlar kaygıyı gelecekte kötü bir şey olacakmış gibi duyumsarlar (54).

Kaygı başarı için gerekli bir fonksiyondur. Sporcu kaygı içinde olduğu zaman, başarılı olmak için daha iyi çalışacak ve motive olacaktır. Kaygı başarıya uzanan ince bir çizgidir (26).

Genelde kaygı; stres ve depresyon konuları ile birlikte neden-sonuç ilişkisi açısından incelenmektedir. Kişiler yaşadıkları olayları abartarak ve çarpıtarak algılama eğilimindedirler. İnsanın geleceği olumsuz açıdan görmesini ve algılamasını içerir. Kaygı, depresyonda sıkça görülen bir olgudur. Goldstein'e göre kaygının ortak ögesi bireyin yeteneği ile ondan beklenenler arasındaki uyumsuzluktur, bu durum ise bireyin kendini gerçekleştirmesini olanaksız kılar (33).

Kaygı, bireyin tehlikeli yada tehdit edici olarak algıladığı, etkilerinin hoş olmadığını umduğu çevresel kaynaklı bir uyarıcıya bağlı olarak bireyde oluşan bir ruh hali olarak tanımlamıştır (60). Kaygının tanımlanmasında sosyal ve kültürel etmenlere daha büyük bir önem verildiği görülmektedir. Genel olarak bireyi olumsuz etkileyen duyguların kişide kaygı meydana getirdiği söylenebilir (87).

Durumluk kaygı, sıkıntı, tasa ve gerginlik ile karakterize, var olan acil durumu göstermekte olup, belirli durumları tehlikeli veya tehdit edici olarak algılama eğilimi ve sporcunun bir kişilik yatkınlığı olarak ele alınmaktadır. Daha yüksek durumluk kaygı düzeyine sahip olan kişiler, karşılaştıkları durumları daha tehlikeli veya tehdit edici olarak algırlar ve karşılaştıkları bu tehdit edici veya tehlikeli durumlara daha yoğun durumluk kaygı düzeyleri ile tepki gösterebilirler (51).

Durumluk kaygı, durumdan duruma yoğunluğu değişen, sürekli olmayan durumlara bireyin gösterdiği geçici duygusal reaksiyonlardır. Bireyin stres yaratan durumu tehdit edici olarak algıladığı durumlarda durumluk kaygı düzeyi yüksek, bu tehlikenin tehdit edici olarak algılanmadığı durumlarda düşük olmaktadır (66).

Sürekli kaygı, bireyin kaygı yaşantısına olan yatkınlığıdır. Buna kişinin içinde bulunduğu durumları genellikle stresli olarak yorumlama eğilimi de denilebilir. Objektif kriterlere göre nötr olan durumların birey tarafından tehlikeli ve özünü tehdit edici olarak algılanması sonucu oluşan hoşnutsuzluk ve mutsuzluk duygusudur (62).

Bazı düşünürler ve bilim adamları yüzyılımızı “kaygı çağı” ve bu çağın hastalığı olarak da “stres”i görmektedirler. İnsan başta doğanın egemenliğinden kurtulmak için teknolojiyi geliştirmiş ancak bu kez kendi yarattığı uygarlığın tutsağı durumuna gelmiştir. Bu tutsaklık onun, insan olarak dünya içindeki yerini ve kimliğinin yitirilmesine yol açmıştır. Bireyler yabancılaşmış, yalnızlaşmış, insanlarla yakın ilişkiler kuramama durumuna gelmiştir. Bunun yanında teknolojinin büyük bir hızla ilerlemesi sonucunda toplumlar, kültürel farklılıklar gösterdiği gibi bir toplumda aynı kültüre sahip üyelerin aldığı eğitim, sosyal-ekonomik seviye gibi özelliklerin de farklılaştığı görülmektedir. Günümüz insanının kaygısı azalmamakta, giderek artmaktadır. Çünkü günümüzdeki ilerlemeler ve değişimler baş döndürücü bir hızla sürmektedir.

Bu hızlı değişim içinde bir “aydın” misyonunu yüklenecek olan birey, bu süreç içinde yerini alır. Kendisini gerçekleştirmek, geliştirmek, kimliğine sahip olmak, toplumsal olaylara kafa yoran ve bunlara çözüm ararken kaygı duygusuyla karşılaşacaktır. Toplumsal olarak en dinç insan gücü ve en verimli kaynağı olan bireylerde kaygı oluşturan çok boyutlu ve karmaşık sorunlar ortaya çıkar (90).

Kaygının artması kişinin geleceği hakkında ne yapacağını bilememesine, karar verememesine yol açar. Başına kötü bir şey geleceğini sanması gibi yersiz korkulara sahip olmasına neden olduğu söylenebilir.

2.2.2. Kaygının Nedenleri

Kaygı ile kişilik özelliklerini araştıran çalışmaların çoğunda “çekingin, bağımlı, kompulsif ve düşük benlik saygısı” özellikle stres verici yaşam olayları Yaygınlaşmış Kaygı Bozukluğu’da (YKB) en azından tetikleyici bir etkidir. Bu bozukluğun kalıtsal ve biyolojik bir temel üzerinde çevresel olumsuzluklarla ortaya çıktığı düşünülmektedir (65).

Literatürde kaygıya sebebiyet verebilecek yüzlerce spesifik durum olabileceği belirtilmektedir. Egzersiz psikologları en temel neden olarak hayat içinde

karşımıza muhtemel olan iş değişimi, aile içinde yaşanan ölümler, günlük sıkıntılar gibi durumların kaygıya sebebiyet vereceği üzerinde durmuşlardır. Durum ne kadar ciddi ise, kaygı seviyesi de o derece artmakta ve kişi o derece gerginleşmektedir (88).

Kaygıya sebebiyet veren en büyük nedenlerden biri de aşığılanma hissi ve prestij kaybını da yanında getirebilecek olan başarısızlık korkusudur. Bu durumda bir oyuncu kazanmaya ne kadar istekli ise, kaygı seviyesi de o derece yüksek olabilmektedir. Kişinin güvensizlik durumu ve kararsızlık hali de kaygı nedenleri arasında sayılmaktadır (23).

Kişinin yaptıklarının sonucunda elde etmeyi bekleyeceği ve buna verdiği önem, bu konuda karşılaştığı engellemeler, kişinin kapasitesi ile çevresel istemler arasında önemli bir dengesizliğin söz konusu olması, kişinin kendini güvensizlik duygusu içinde hissetmesi ve karşılaşılabilecek durumun belirgin olmaması da kaygıyı doğuran etkenlerdendir (51).

Kaygıya yol açan etkende 'bilinçaltı an' olarak adlandırılan durumdur. Bu durum belirli bir uyarıcı ile ilgilidir ve korkutucu durumun unutulması veya bastırılması neticesinde oluşur (57).

Ayrıca bilişsel çelişki de önemli bir güdü ve heyecan kaynağıdır yani kişinin inandığı ve önem verdiği bir fikirle yaptığı davranış arasında bir çelişki ortaya çıkması durumu da kaygı nedenlerindedir (17).

Kaygının sebeplerine gelince; beyindeki sinirler arasında iletiyi sağlayan maddelerden biri olan Noradenerjik sistemin aşırı etkinliğin kaygı ve korkuda değişmeler olduğu; diğer bir madde olan ayrıca seronerjik etkinlikte artış, GABA etkinliğinde azalma olduğu gösterilmiştir.

Ne zaman tehlike, kavga yada sinirsel bir durumla karşılaştık kendimizi korumaya ve tepki vermeye hazırlanırız. Kaygı hastalığı konusunda çeşitli teoriler bulunmaktadır, bu rahatsızlığa neden olan etken genellikle biyokimyasal oransızlıktır (46).

Sime (76)'e göre; kaygının birçok fiziksel bulguları beden sistemindeki hormonların adrenalin gibi aşırı olmasına bağlanmaktadır.

Kaygının tehdit işaretleriyle oluştuğu göz önüne alınırsa, belleğin önemi ortaya çıkar. Bellek, her ortamın yeni bir ortam gibi değerlendirilmesini önler. Önceki kaygı ve korkular rahatlıkla hatırlanabilir. Geçmişteki deneyimlerin kullanılmasıyla, kaygı

gibi temelde yaşamı korumaya yönelik bir yanıtta çok önemlidir. Böylece kişi her defasında aynı değerlendirmeleri yapmak zorunda kalmadan daha hızlı yanıt verebilir.

Kaygıyı etkileyebilen bilişler, bilinç dışı ve kolay erişilmeyen şekilde olabilir. Duygu ve düşünce o kadar içiçe girmiştir ki, bunların ayrımını yapmak bazen zor olabilir (32).

Kaygının tek bir nedeni yoktur. Kişiden kişiye değişir. Bazı insanlar için kaygı yavaş yavaş gelişen uzun periyot stresten sonra başlar. Bazı insanlar ise hayatlarının yüzünü kesin olarak kontrol edemediklerini hissedebilir ve gelecek için genel bir kaygı geliştirebilirler. Bazı insanlar ise geçmişte yaşadıkları stresli olaylar yüzünden gelecekte de benzer olaylarla karşı karşıya gelmekten tedirgin olurlar. Bazı insanlarda kaygıya doğru bir genetik yatkınlık ortaya çıkar; eğer kaygıyla ilgili ailevi bir hikaye varsa kesinlikle kaygı problemleriyle ilgili gelişen bir risk vardır. Yargının fiziksel faktörlerden de kaynaklandığı ayrıca kanıttır. Örneğin; bedensel işlevleri kontrol eden tiroit bezinin aşırı çalışması gibi. Bazı anti-depresan ilaçların yan etkileri de kaygıya sebep olmaktadır. Zevk verici ilaçları kullanmak da kaygıya neden olmaktadır (17).

Hangi ortamın hangi tür kaygı yaratacağı bir kültürden diğerine farklı olabilir. Ancak tüm toplumlar için geçerli bazı genellemeler yapma olanağı vardır.

Bu genellemeler kaygı duygusunun ortaya çıkmasına yol açan ortamlardaki bazı ortak yönleri belirtir.

1- Desteğin çekilmesi: Alışlagelmiş çevrenin ortadan kalktığı durumlarda insanlar kaygı duyar.

2- Olumsuz sonucu beklemek: Pek hazırlanmadan sınava girme gibi olumsuz sonuçların ortaya çıkacağı durumlarda insanlar kaygı duyar.

3- İç çelişki: İnandığımız ve önem verdiğimiz bir fikirle yaptığımız davranış arasında bir çelişki ortaya çıktığı zaman kaygı türünden bir gerginlik duyarız. Bilişsel çelişki önemli bir güdü ve heyecan kaynağıdır. Çelişkiyi giderecek bir çözüm yoluna ulaşına dek bir derece kaygı duyarız.

4- Belirsizlik: Gelecekte neler olacağını bilmemek insanlar için en belli başlı kaygı nedenlerinden biridir (17).

Sonucunu kestiremediğimiz durumlarda kaygılı olmak normaldir. Beynimize “tehlike için hazır ol” mesajı veren kaygıdır. Farklı insanlar için aynı duruma farklı yoğunlukta tepki verebilir (74).

Alışılmamış bir durum, nesne yada kişi ile karşılaşma, takınaklı düşünceler, iç ve dış çatışmalar kaygıya neden olabilirler (53).

2.2.3. Kaygının Belirtileri ve Ortaya Çıkışı

Yaşamımız süresince karşılaştığımız her durum için zihinsel şemalara sahibiz. Bu şemalara uymayan durumlarla karşılaştığımızda kaygı yaşarız.

Gerçekçi olmayan düşünce biçimlerine sahip olmak, her durumda olduğu gibi kendimize olan güvenimizi azaltır. Bu durum da kaygıyı arttırır.

Kaygıya eğilimli ışık yapısı (mükemmeliyetçi, rekabetçi) ergenlik çağı özellikleri ile birleşince kaygı yoğunlaşır.

Sosyal çevrenin beklentileri ve baskısı bunaltır. Bu durum da kaygıyı ortaya çıkarır.

Bazı beslenme çeşitleri, kafeinli içecekler gibi, kaygıyı arttırabileceği gibi, bazıları da (vitamin içerenler) kaygının olumsuz etkilerini azaltır.

Yaygın anksiyete bozuklukluğa depresyona en fazla benzeyen anksiyete bozukluğudur. Hafif depresif belirtiler sık olarak anksiyete belirtilerine eşlik eder. Bazı bilim adamları bu tabloyu karışık anksiyete depresyon olarak ayrı bir tanı kategorisi biçiminde ele alırlar. Diğer bir yaklaşım da karışık anksiyete depresyon olgularının yaygın anksiyete bozukluğu ve depresyon için tanı ölçütlerini tam olarak karşılamayan, eşik altı belirtiler veren yoğun stres altında açık anksiyete veya depresyon gösteren olgular olarak tanımlama eğilimidir (73).

Depresyon, anksiyete ve bu iki ruhsal duruma eşlik eden bedensel ve psikolojik belirtiler birinci basamakta sağlık hizmetlerinde en fazla karşılaşılan ruhsal tablolardır. Bu bozuklukların sıklığı birinci basamakta doktorların tanıyı formüle etmeleri ile doğrudan ilişkilidir (34).

Tehlike evresinde, kaygı düzeyinin yükselmesine bağlı olarak endişe, karamsarlık, öfke, sinirlilik, tedirginlik artar. Bunlara bağlı olarak da bilişsel işlevler olumsuz yönde etkilenir. Dikkati toplama, odaklaşma, hatırlama, karar verme zorlaşır. Savaşmak zararlı etkeni ortadan kaldırmazsa direnç evresine bağlı belirtiler ortaya çıkar (73).

Anksiyete bozukluklarında ikincil olarak depresyon gelişmesi sıktır. Anksiyete ve depresyon birlikte olduklarında işlevsellik üzerindeki olumsuz etkileri daha da artar. Anksiyete bozukluklarını depresyondan ayırmada en iyi belirleyici otonomik uyarılma belirtileridir. Bu belirtilere bilişsel bozulma, bunaltı ve gerginlik eşlik eder, depresyonda ise; kayıp ve yetersizlikle ilgili bilişsel bozulmalar ve disforik duygu durum daha önemlidir. Ancak bu ayırım yaygın anksiyete bozukluğu ve distimi ayırımında yeterince yardımcı olamamaktadır (73).

Kaygı bireylere değişik yollardan tesir eder. Bazı insanlar kaygıyı psikolojik ve duygusal yollardan yaşarken bazıları ise fiziksel (bedensel) olarak yaşarlar. Kaygının kesin kişisel devam eden bir özelliği vardır. Çünkü bedensel bulgular çok acı vericidir, bu da insanları çok tedirgin edebilir.

a) Psikolojik Etkileri: Bir korkulu bekleyiş isteği, konsantrasyon yetersizliği, alınganlık, sabit endişe, alarmı arttırmak (devamlı uyarılmak alarma geçmek), çabuk yorulmak, uyku bozukluğu, depresyon.

b) Fiziksel etkileri: Göğüste gerginlik (baskı) hissi, göğüs ağrısı, mide bulantısı, hızlı yüzeysel nefes alma, iştah kaybı, baş ağrısı ve baş dönmesi, kalp çarpıntısı, kas (adale) gerginliği, güçsüzlük, terlemek, sık idrara çıkmak, panik atak.

Kaygı kişide aşırı hassasiyete, kollar ve bacaklarda aşırı kan basıncına, duygusal dengede birtakım bozukluklar gibi belirtilere neden olur (46).

Çok hafif tedirginlik ve gerginlikten panik derecesine varan değişik şiddette kaygı durumu yaşanabilir. Endişe, gerginlik, ürkme ve kendini rahatsız hissetme, güvensizlik, korku, panik, şaşkınlık, tedirginlik, berrak düşünememe, ağız kuruluğu, baş ağrısı, baş dönmesi, bulantı, çarpıntı, güçsüzlük, halsizlik, iştahsızlık basıncı düşmesi yada yükselmesi, kas gerginliği, mide bağırsak yakınmaları, solunum sayısında artma, terleme, titreme, uykusuzluk, gibi belirtilen ruhsal alandan bedensel alana doğru sıralanabilir. Ayrıca kaygı kişiden kişiye farklılık gösteren davranışsal belirtiler de gösterebilir (53).

“Hyperventilation” yada “over-breathing” denen yüzeysel, istek dışı, hızlı nefes alma yüzünden bazı insanlar fiziksel etkiler yaşarlar. Hyperventilation panik atağa neden olabilir; şiddetli ve ani kaygı insanların kalp krizi yada benzer hallere düştüklerini hissetmelerine sebep olabilir (17).

Fazla kaygı yaşamı olumsuz etkiler. Böyle bir durumda kişinin yaşamı ve toplumsal gelişimi sekteye uğrar. Hatta bazen tamamen durur. Kaygı yarardan çok

zarar vermeye başladığında ne yapacağımızı bilmek, insanı ileriye götürebilecek yada uçuruma itebilecek bu güçlü duyguyu sağlıklı bir şekilde kontrol etmek kişiye faydalı olacaktır (74).

Biyolojik araştırmalar beynin kaygı ile ilişkili bölgelerinde (kortikal yapılar, limbik sistem, bazal gangliyonlar ve serebral) normalde stres yanıtlarında olması gereken otonomik esnekliğin azaldığı görölmektedir (65).

Anksiyete semptomları ve davranış bozukluğu halleri depresif bozukluklarla aynı zamanda bir arada bulunabilir (42).

Anksiyete hemen her insan tarafından zaman zaman yaşanan bir duygudur. Asıl amacı yaşamın sürdürölmesi, uyum davranışının gelişimini sağlamak olan bu duygu yardımıyla bilinmeyenden sakınılır, başa çıkılır yada kaçılır (49).

2.2.4. Kaygının Tedavi Yöntemleri

Kaygı hastalığı olan insanların çoğuna profesyonel yardım edilebilir. Tedavinin başarısı bireysel farklılıklar gösterir. Bazıları tedaviye birkaç ayda cevap verirken, bazıları bir yıl veyadaha fazla sürebilir. Tedavi bazen insanların birden fazla kaygı hastalığına sahip olmasıyla veya depresyonla karıştırılabilir. Bu nedenle tedavi kişinin kendine göre çok uygun halde uygulanmalıdır. Tedavi kişiye özel uygulanmasına rağmen, etkisi kanıtlanmış bazı standart yaklaşımlar vardır. Terapistler bunlardan birini veya karışımını kullanabilirler (16).

Gamma Amino Butyric Acid (GABA) düzeyini yükselten ilaçlar konvülsan (iskelet kaslarının istem dışı kasılmaları) etki yaparken, GABA düzeyini azaltan ilaçlar (benzodiyapinler) ise uykuya neden olur, kasları gevşetir ve konvülsiyon olasılığını azaltırlar (44).

Kaygı ve depresyon tedavisinde bilişsel davranışların etkilerini azaltmak, psikososyal müdahalelerin uzun süreli değişiklikler oluşturduğu iddia edilmesine rağmen bu müdahaleler büyük oranda test edilmemiştir (39).

Son çalışmalar şunu gösteriyor ki; bilişsel ve davranışsal müdahaleler son belirtilerin risklerini aza indirmektedir. Bu riskleri aza indirgeyen etkiler daha çok depresyon ve kaygı hastalığıyla alakalıdır. Bu etkilerin iyileşme sonucunu getirip getirmediği tam olarak açık değildir (39).

Kaygı hastalığı farklı şekillerde tedavi edilebilir:

1- Davranış terapisi (Behaviortherapy) :Hedef olarak istenmeyen davranışları kontrol altına almak ve azaltmaktır.

2- Bilişsel terapi: Bu terapinin hedefi yıkıcı veya acı veren öğelerini değiştirmektir.

3- Bilişsel-davranışsal terapi (Behavior Therapy-CBT): Bir çok terapist bu yöntemi kullanır. Bu terapi türlerinin yararlarından birisi de bireyin yaşantısına faydalı gelişmeleri sağlamasıdır.

4- Yumuşatma-gevşetme teknikleri (Relaxion Techniques): Gevşetme teknikleri kişilerin stresle daha etkili baş etmelerini sağlar. Tekniklerin öğretilmesi, nefes eğitimi ve egzersizleri içerir.

Kaygı hastalığında antidepresan ve ilaç tedavisi çok faydalı olabilir. İlaç birçok insan için etkili bir yöntemdir ve kısa dönemde veya uzun dönemli bir tedavi aracı olarak kullanılabilir. Bu kişiden kişiye değişebilir. Kaygı hastalığı birçok sağlık uzmanı tarafından tedavi edilebilir (psikiyatristler, psikologlar, klinik sosyal çalışanlar ve psikiyatrik hemşireler vb.) (16).

Holland ve Tarlow (39) bir insanın kendi kendini hipnotizma edebileceğini ve böylece istenmeyen düşünce ve duyguları atıp, daha istenilen bir düşünce ve duyuş biçimine girerek kaygı ve gerginliği atabileceğini ileri sürmüşlerdir (17).

Birçok insan aile doktorları tarafından tedavi edilirken az da olsa bazıları psikiyatristlere giderler. Doktorlar kişinin durumuna, kaygının şiddetine ve kişideki bulgulara dayanarak tedaviyi anti-depresan ilaçlar veya anxiolytic ilaçlar kullanarak yapabildikleri gibi bu tedavi şekillerinin birlikte kullanılması yöntemleriyle sonuca ulaşmaya çalışmaktadırlar (74).

2.2.5. Kaygının Sınıflandırılması

Kaygıyı insanlarda iki şekilde gözlemleyebiliriz. Bu insanların özel durumları tehlikeli olarak yorumlaması sonucu oluşan durumluk kaygı ve kişinin içinde bulunduğu durumları genellikle stresli olarak algılama veya yorumlama eğilimi sonucu oluşan sürekli kaygının bir başka biçimi şeklinde de açıklanabilir. Kaygı süreklilik kazandığında kişinin benliğini tehlikeye sokabilmektedir (67).

Birbirinden farklı özellikleri olan iki tür kaygı vardır. Bu anlayış Cattell ve Scheir'in (15) faktör analizi çalışmalarıyla ilk kez ileri sürülmüştür. Daha sonralarda Spielberger (78) ve arkadaşlarının çalışmaları sonucu geliştirdikleri iki faktörlü kaygı kuramının özünü oluşturmuştur.

Bilişsel kaygı, somatik (fizyolojik) kaygıdan farklı olarak endişe, olumsuz düşünce ve beklentileri, dikkatin bozulmasını, konsantre olmayı, kişinin kendisiyle ilgili düşüncelerini ifade etmektedir (68).

Yüz ifadelerindeki heyecanın tanımlanması ve yüz hattındaki kaygı arasındaki ilişkiyi anlamaya yönelik yapılan bir çalışmada, yüksek derecedeki yüz hattı kaygı hastalığı olan yaklaşık 19 katılımcı ve düşük derecedeki yüz hattı kaygısı hastalığı olan 20 katılımcı seçilerek, yüzdeki ifadeleri tanımlama bakımından karşılaştırıldı. Yedi duygusal tanımlamaları imgeleyen (bunlar: sinir, üzüntü, mutluluk, korku, şaşkınlık, iğrenme ve tanımsız yüz ifadeleri) 42 görsel yüz şekli arasından katılımcıların her bir yüz şeklini tanımlamaları istenildi.

Ortaya çıkan sonuçlara göre yüksek derecede yüz hattı kaygı hastalığı olanlar, korkulu yüzleri çok daha iyi tanımlamışlardır (79).

Kaygının bilişsel ve somatik (fizyolojik) kaygı olarak ayrılabilir yada ayrılamaz olduğu ile ilgili olarak okuyucular bir çelişkiye düşebilir. Bir başka anlatımla somatik yada fizyolojik bir uyarılmışlık durumunda da bir bilişsel yönün olduğu düşünülebilir. Örneğin hemen çevremizde işittiğimiz bir otomobilin egzost patlaması kalbimizin daha hızlı atmasına yada göz bebeklerimizin açılmasına neden olabildiği gibi, bilişsel olarak, bazı olumsuz duyguları da beraberinde getirebilir.

Ancak Hardy ve Whitehead'ın çalışmaları endişe (worry) yada bilişsel kaygı ile somatik (fizyolojik) kaygının birbirinden bağımsız olduğunu ortaya koymuştur. Deneyimli dağcılarda yapılan bu çalışmada araştırmacılar çevreyi (ortamı) değiştirerek deneklere, çok boyutlu kişisel olarak kendini anlatma (self-report) envanteri doldurtmuşlardır ve oral ısı ve kalp atımıyla da ilgili iki fizyolojik ölçüm almışlardır. Uzunca bir kaya tırmanışını takiben, sabahın erken ve akşamın geç bir saatinde tırmanıcıların uzanma limitinin 2 kademe altında (UL-2), uzanma limitinin bir kademe altında (UL-1) ve uzanma limitlerine uzanmaya çalıştıkları nokta öncesi (UL) bu ölçümleri almışlardır. Sonuçlar bilişsel ve somatik kaygı ile bilişsel ve somatik aktivasyon fonksiyonlarının bağımsız olduğunu ortaya koymuştur. Bilişsel kaygı UL durumunda, bilişsel aktivasyon UL-2 durumunda, somatik aktivasyon tüm tırmanma durumlarında somatik kaygı UL-1 ve UL durumunda ve fizyolojik ölçümlerde de UL-1 ve UL durumunda artmıştır (68).

Sürekli ve durumluk kaygıyı birbirinden ayırmak gerekir. Durumluk kaygı geçicidir; korkulan nesneye yaklaşıldığında ortaya çıkar ve uyaran ortadan kalktıktan

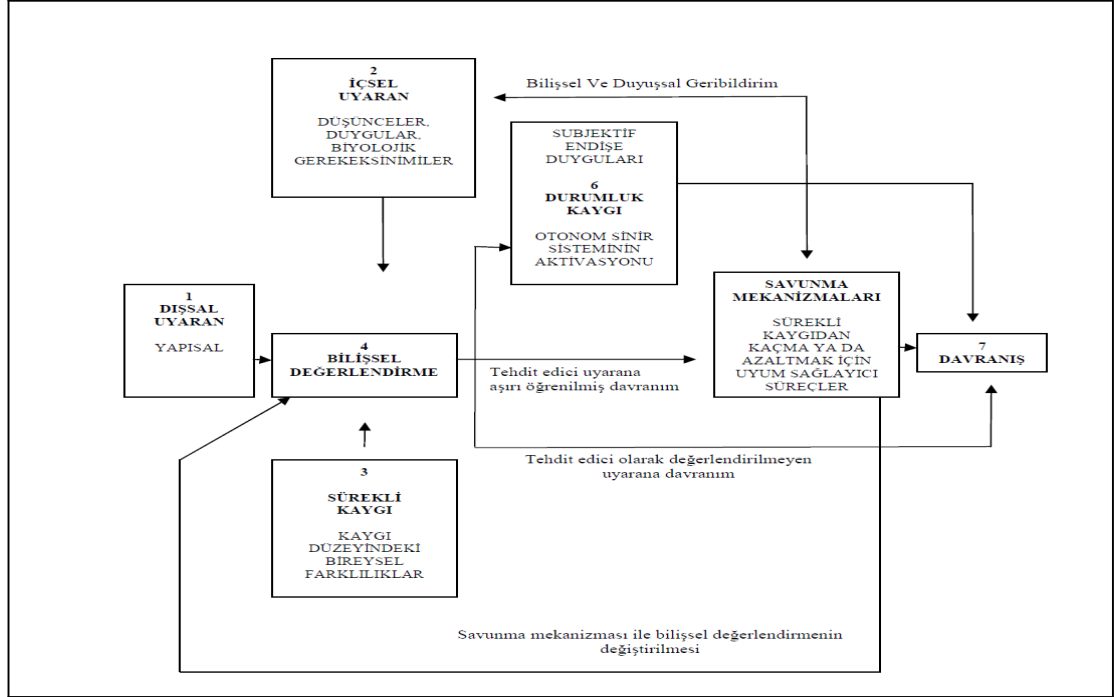
sonra sınırlı bir süre devam eder. Sürekli kaygıda ise, göreceli olarak kişinin dünyaya bakışında ve ona yanıt verişinde farklılıklar vardır. Yoğun sürekli kaygısı olanlarda kaygı eşik değeri düşüktür. Bu insanlar daha fazla olaya karşı ve daha az kışkırtma ile daha şiddetli kaygı yaşarlar. Spielberger ve arkadaşlarının Durumluk ve Sürekli Kaygı Envanteri (State-Trait Anxiety Inventory) bu iki kaygı biçimini ölçmeye yarar (77). Aslında Durumluk ve Sürekli kaygı birbiriyle yakından ilişkilidir, çünkü sürekli olarak kaygıya yatkın bireylerde durumluk kaygı da daha fazla görülmektedir.

Kaygının durumluk ve sürekli olarak ele alınmasının yanı sıra, kendini gösterme şekline göre çok farklı şekilde ele alınabileceği belirtilmektedir. Kaygı kendisini fizyolojik olarak gösterebilir ki (fizyolojik yada somatik kaygı), bu tip bir kaygıya aşırı uyarılma (overstimulation), bilişsel uyuşmazlık (cognitive incongruity) ve davranım yokluğu (bulunmaması; response unavailability) neden olmaktadır. Bunlardan ilki, kişinin bilgi hücumuna uğramasını anlatır. Gerçekte yarışmalar sırasında ve özellikle de oyun araları veya molalarda bazı koçlar çoğu zaman böyle bir tutum sergilerler. İkincisi yani bilişsel uyuşmazlık kişinin bazı olaylarla uzlaşmada çektiği güçlüğü ifade eder. Örneğin; bir sporcunun gösterdiği performans iyi olmasına rağmen kadro dışı bırakılması gibi. Üçüncüsü de kişinin güç bir durumla nasıl başa çıktığını bilmemesinden ortaya çıkar. Örneğin, bir güreşçinin müsabaka sırasında rakibinin şimdiye kadar hiç bilmediği bir tekniği uyguladığında buna nasıl karşı bir davranışta bulunacağını bilmemesi gibi. Bu kurama göre GABA (Gamma- Amino Butyric Acid) kaygıdan sorumludur. GABA, merkezi sinir sisteminin en yaygın inhibitör transmitteridir (44).

Kaygıyı iki şekilde ele alıp yorumlamak olasıdır. Çevremizde “vesveseli” yada “havadan nem kapan” dediğimiz tipte insanlar görmüşsünüzdür. Bunlar çevrelerindeki doğal uyaranları genelde sanki bir tehdit edici olarak algılama eğilimindedirler. Bir başka deyişle bu tutum onların kişiliğinin bir parçası olmuştur.

İşte kaygının bu tipi sürekli (trait) kaygı olarak isimlendirilir.

Diğer taraftan sınava girecek bir öğrencinin sınav öncesi, ameliyat olacak bir hastanın ameliyat öncesi yada önemli bir yarışmaya katılacak sporcunun yarışma öncesi endişeli olması, gergin olması durumu ile ilgili kaygıya durumluk kaygı (state anxiety) denilmektedir. Bir anlamda bireyde gerginlik ve endişe yaratan o anki durum ortadan kalktığında, bu gibi olumsuz duygular da ortadan kalkmaktadır (61).

Şekil 1. Durumluk ve Sürekli Kaygı Arasındaki İlişki (5)

2.2.6. Durumluk Kaygı (A-State)

Bireyin içinde bulunduğu stresli durumdan dolayı hissettiği subjektif korkudur. Stresin yoğun oldu zamanlar durumluk kaygı seviyesinde yükselme, stres ortadan kalkınca düşme olur. Fizyolojik olarak otonom sinir sisteminde meydana gelen bir uyarılma sonucu terleme, sararma, kızarma ve titreme gibi fiziksel değişimler, bireyin gelişim ve huzursuzluk duygularının göstergeleridir.

Durumluk kaygıya organizmanın artmış uyarılmışlığının eşlik ettiğini unutmamak gerekmektedir. Dolayısıyla durumluk kaygıyı ölçerken uyarılmışlığı ölçmede kullanılan yöntemler kullanılabilir. Bunlara ek olarak Spielberger'in Durumluk-Sürekli Kaygı Envanteri (STAI), Martens'in Yarışma Durumluk Kaygı Envanteri (Competitive State Anxiety Inventory - CSAI), yine Martens'in Spor

Yarışması Kaygı Testi (Sport Competition Anxiety Test - SCAT) gibi envanterler de kaygının ölçülmesinde kullanılmaktadır (61).

Kaygının ayrımı 1950'li yıllarda başlamış ve durumluluk-sürekli kaygı kavramları da ilk defa Spielberger tarafından ortaya atılmıştır. Durumluk kaygı sıkıntı, tasa ve gerginlik ile karakterize olan acil durumu göstermektedir. Spielberger kaygıyla ilgili olarak subjektiflikle karakterize otonom sinir sisteminin uyarılması veya aktivasyonla ilişkili olarak veya bunun tarafından eşlik edilmiş gerginlik ve tasa hislerinin bilinçli olarak algılanması demiştir (51).

Bu tip kaygı, insanın içinde bulunduğu durumu, ortamı tehdit eden, tehlike yaratan biçimde algılayıp yorumlamasından kaynaklanır. Kaygı; elem veren, hoş olmayan, huzursuzluk, rahatsızlık, tedirginlik yaratan bir durumdur. Durumluk kaygısı sporcuyla anlamaya çalışmada önemli bir kriterdir. Devam eden yansımalarda, yarışmalar sonrasında ve öncesinde sporcu için önemli bir kaygı türüdür. Sporcunun kişiliği ile ilgilidir. Bu duruma göre genel olarak sporcuların yarışma sonrasında da üzgün ve korkak olduğu gözlenmektedir. Bir stres durumunda daha sakin yapıya sahip sporcularda korku işaretleri daha az bulunmaktadır (41).

Durumluk kaygı sürekli kaygı durumundan etkilenebilir. Yarışma dönemlerinde yüksek-sürekli kaygı seviyesinde olan kişiler, düşük-sürekli kaygı seviyesindeki kişilere nazaran daha yüksek-durumluk kaygı seviyesinde bulunacaklardır (23).

1960'lı yıllarda Amerikan medyasında, Chicago Bilekhawks buz hokey takımının kalecisi Glenn Hull'ın asil kadroda olduğu her müsabakada öncesi karın ağrıları çektiği geniş biçimde yer almaktaydı. Müsabaka öncesi akut rahatsızlıklar yaşayan atletlerin yüksek derecede durumluk kaygıya sahip olduklarının söyleyebiliriz. Bu tip durumluk kaygı arzu edilmez ve bu nedenle antrenörler ve sporcular durumluk kaygıyı bir düzene sokmak isterler. Böylelikle performansa engel olan bir durum yerine yardım eden bir durum oluşur bunun yapılabilmesi için kaygının ölçülmesi ve gösterilmesi şarttır. Bu da öncelikle psikolojik, fizyolojik metotlarla olur (5).

Durumluk kaygı değişen ruhsal durum elementlerine bağlıdır. Mesela bir basketbol maçı esnasında bir basketbol oyuncusunun durumluk kaygı seviyesi bir andan diğerine değişiklikler gösterebilir. Kişi oyunun bir bölümünde veya bençte

otururken düşük bir kaygı seviyesi gösterirken oyunun gidişatının değişimi ile yüksek bir durumluk kaygı gösterebilir (88).

2.2.7. Sürekli Kaygı (A-Trait)

Bireyin kaygı yaşantısına olan yatkınlığıdır. Buna kişinin içinde bulunduğu durumları genellikle stresli olarak algılama yada stres olarak yorumlama eğilimi de denilebilir. Objektif kriterle göre nötr olan durumların birey tarafından tehlikeli ve özünü tehdit edici olarak algılanması sonucu oluşan hoşnutsuzluk ve mutsuzluk duygusudur sürekli kaygı (62).

Diğer taraftan sürekli kaygı düzeyi yüksek olan bireylerin, başka ortamda (Örneğin; bir yarışma öncesi ve sonrası da) daha çabuk ve sık durumluk kaygı belirtileri göstereceği ifade edilmektedir (61).

Bu tür kaygı düzeyi yüksek olan bireylerin kolaylıkla incindikleri ve karamsarlığa düştükleri görünür. Bu bireyler durumluk kaygıyı da diğerlerinden daha sık ve yoğun bir biçimde yaşarlar (61).

Sürekli kaygı, bir güdü veya kazanılmış. objektif davranışsal yatkınlık olarak, kişinin büyük ölçüde tehlike olmayan durumları tehdit edici algılama yatkınlığı ve bunlara objektif tehlikenin önemine göre orantısız yoğunlukta durumluk kaygı ile tepki göstermesidir (51).

Bu tanımlamalardan da anlaşıldığı gibi kişi kaygı hislerinin bilinçli olarak farkındadır. Sürekli kaygıda karşılanılan özel durumlarla ilişkili olarak kişinin objektif ve genel olarak davransal bir yatkınlığı söz konusudur (51).

Durumluk kaygının aksine sürekli kaygı kişiliğinin bir parçasıdır. Örnek olarak iki eşit yeteneğe sahip futbol oyuncusu aynı kritik anda görevlendiriliyorlar. (örn; müsabakanın son dakikasında takımının kazanmasını belirleyecek bir penaltı vuruşu). Her ikisi de kişiliklerinden ötürü bambaşka durumluk kaygı gösterirler. Yüksek-sürekli kaygı durumu bulunan oyuncu bunu durumluk kaygı durumuna olumsuz bir biçimde yansıtırken, düşük-sürekli kaygı durumu bulunan sahsın o anki durumluk kaygısı da bu durumdan olumlu bir biçimde etkilenebilecektir (88).

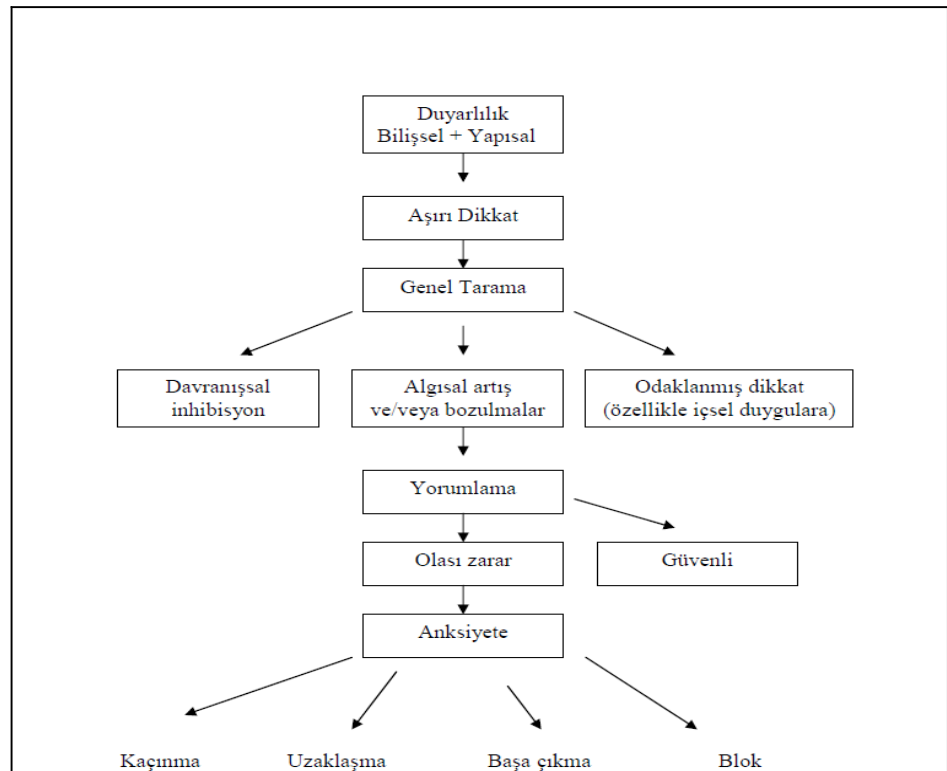
Martens ve Ark (56)'a göre, sürekli kaygısı yüksek olan bireyler, ya birçok durumu etki edici olarak algılar, yada tehdit edici durumlara durumluk kaygının daha şiddetli düzeyleri ile tepki verirler yada her ikisini de yaşarlar.

Durumluk ve sürekli kaygı arasındaki kavramsal ayrımı daha iyi açıklamak için Spielberger, kaygı ve enerji arasında bir benzetme yapmaktadır. Bu benzetmeye göre, durumluk kaygı kinetik enerji gibidir yada çeşitli şiddet düzeylerinde meydana gelen o anki tepkidir. Sürekli kaygı ise potansiyel enerjiye benzetilebilir yada eğer uygun uyararla karşılaşırlarsa meydana gelecek bir kinetik tepki için gizli bir eğilimdir (18).

2.2.8. Kaygı Kuramları

Kaygının birçok özelliğini en iyi açıklayan kuram bilişsel-davranışçı kuram gibi gözükmemektedir. Ancak, günümüzde kaygı ve korkuyu tam olarak tek başına açıklayabilecek bir kuram yoktur (29).

Rachman'ın kaygı modeli insanların kaygıya karşı yatkınlıklarının farklı olduğu ve duyarlı olanların yeni ve potansiyel olarak rahatsız edici ortamlara girerken aşırı dikkatli olduğu düşünülmektedir. Bu aşırı dikkatle çevre hızla taranır, bir tehdit saptanırsa dikkat o noktaya yoğunlaştırılır. Tehdit edici nesnelere korku ve endişe anında daha açık, daha keskin ve daha büyük görünebilirler. Tehdit saptanmasıyla beraber o anda devam eden hareket sonlandırılır. Algılanan bilgi, belleğin de yardımıyla tehdit yada güvenlik bilgisi olarak yorumlanır (69). Beck ve Emery'e (11) göre, tehdit algılandığında ilişkili bilişsel şemalar aktive olur ve olay anlaşılmaya çalışılır. Eğer güvenli olarak yorumlanırsa, önceki davranışa devam edilir. Tehlikeli olarak algılanırsa kaçılır, başa çıkma yada kaçınma davranışı ortaya çıkar (Şekil 2).

Şekil 2: Bir Anksiyete Modeli (69).

Rahatlıkla görülebileceği gibi bu sistem uygun işlendiğinde yaşamı koruyan bir sistemdir. Bu yüzden tüm kaygı ve korku durumları patolojik kabul edilmemelidir (63).

Kaygı ile ilgili 4 temel yaklaşım; öğrenme kuramı, bilişsel açıklamalar, psikoanalitik kuram ve biyolojik yaklaşımdır. Her birinin güçlü ve zayıf noktaları vardır. Şu anda en güçlü model olarak bilişsel açıklamalar görünmektedir. Bunun en önemli nedeni, kaygı durumlarında çok başarılı bir tedavi olan bilişsel davranışçı tedavinin en iyi bu yaklaşımla açıklanmasıdır.

Salkovskis (72)'e göre buradaki ana fikir, duyguların olayların yorumlandığı şekilde yaşanmasıdır. Duyguları tetikleyen olaylardan çok, olayların yorumlanmasıdır. Olayın olduğu ortam, kişinin geçmiş deneyimleri ve o andaki kişinin durumu cevabı belirler. Aynı olay, aynı kişide farklı ortamlarda değişik yanıtlara yol açabilir. Beck ve Clark'ın (10) en yeni modelinde kaygı U9 evrede düşünülür; tehdidin algılanması, birincil tehdit modunun aktive olması, ikincil ve daha ayrıntılı bir kontrolün başlaması tedavide birincil tehdit algılama sistemi durdurulmalıdır.

Bu görüşe göre kaygı yanlış yorumlamalar sonucu devam eder ve bunları sonlandırmak için yanlış bilişler yok edilmelidir. Bunun en iyi yollarından biri de davranış değiştirmektir. Her zaman davranışın bilişler tarafından yönlendirilmesi gerekmez, birçok önemli durumda kaçınma gibi uygunsuz davranışlar bilişlerin devamını sağlar (29).

Gray'in (35-36) kuramına göre birincil olarak kullanılması gereken yaklaşım psikofarmakolojiktir ve bu da hayvan deneylerine dayanmaktadır. Bu kurama göre dışa dönüklerde (ekstrovert) genel bir koşullanma sorunu yoktur, korku gelişiminde zorluklar vardır. Nörokortisizm zorlayıcı olaylara duyarlılığı artırır, içe dönüklük (introversiyon) ise ödül sinyalleri yerine ceza sinyallerine duyarlılığı artırır. Cezanın ve ödüllendirmemenin davranışsal etkileri aynıdır ve olasılıkla aynı işlem tarafından oluşmaktadır.

Ödül ve cezalandırmama da birbirine benzer ceza ve ödüllendirmeme davranışsal inhibisyon sistemini harekete geçirir, böylece dikkat ve uyarılabilirlik artar ve devam eden davranış durdurulur. Bu sistem yeni ortamlar veya doğuştan korku içeren uyaranlar tarafından da uyarılabilir. Gray'e (35-36) göre kaygı, ceza

veya ödüllendirmeme içeren uyarılara karşı davranışsal cevabı uyarlayan merkezi bir durumdur.

Türkiye’de kaygının niçin diğer ülkelerden daha yüksek oranlarda bulunduğu sorusunun doyurucu şekilde cevaplanması için kaygının ve korkunun oluşma şekilleri iyi bilinmelidir. Kanımızca Gray'in kuramında yer alan ödüllendirme ile cezanın benzer etkiler göstermesi kavramını bulgularla açıklamakta önemlidir. Toplumumuzda çocuk yetiştirme tutumları, eğitim ve öğretim sistemi ve sosyal ilişkilerin gözden geçirildiğinde gösterilen çabaların yeteri derecede değerlendirilmemesi ödüllendirilmemesi, göz ardı edilmesi sık rastlanan bir durumdur. Övgüde cimri, eleştiride cömert olmamızın korku ve endişelerin oluşumunu nasıl etkilediği etraflı şekilde araştırılmalıdır (29).

Mowrer'ın (58) kuramında kaçınma davranışının devamının açıklanması sorun iken, Gray (35-36) kendi kuramında güvenlik sinyallerini kullanmıştır. Bu sinyaller beklenen bir cezanın oluşmamasıyla meydana gelir, ödül yerine geçer ve yaklaşma sonucunu doğurur. Güvenlik sinyalleri kaçınma davranış için ikincil ödül görevini yapar ve korkunun yok olmasını geciktirir, böylece kendi gücünün devamını sağlar. Güvenlik sinyallerinin anlaşılması pek çok kaygı tipinin anlaşılması için gereklidir.

Gray'in (35-36) doğuştan gelen korkulu uyarıları davranışsal inhibisyon sisteminin tetikçilerinden biri haline gelmesiyle ilgili görüşleri Seligman ve Hager (75) ile uyumludur. Fobilerin çoğu türün yaşamı için doğal öneme sahip uyarılara yöneliktir. Diğer fobilerin de gelişmesi olasıdır, ancak bunlar daha az hazırlanmış olduğundan daha az sıklıkla görülürler. Fobileri en sık olarak yaşamsal tehdit, bilinmeyen yerler, karanlık ve potansiyel saldırganlara yöneliktir. Bunlar kolaylıkla edinilir çünkü bunlara karşı biyolojik bir yatkınlık vardır. Bunlar seçicidir, sönmeye dirençlidir ve olasılıkla bilinç dışıdır. Bu, herhangi bir notr uyarının koşullandırılmış korkulu bir uyarıya dönüştürülebileceğini söyleyen görüşe karşıdır (75).

Kaygıya yönelik biyolojik açıklamalar daha çok belli bozukluklara yöneliktir (örneğin; panik bozukluğu). Klein'e (47) göre, panik atakları beyindeki boğulma tarayıcısı (suffocation alarm) hatalı olarak hava azlığı tespit ettiğinde, alarmın yanlış olarak çalması sonucu oluşur. Boğulma alarm sistemi beyin laktat ve karbondioksit düzeylerine duyarlıdır. Karbondioksit düzeyi arttığı zaman sistem alarm verir ve kısa bir hiperventilasyonla kaçma isteği ortaya çıkar. Bu sistem yaşamın korunması için

gereklidir. Boğulmanın psikolojik ipuçları da (örneğin; kalabalık, rahat girip çıkılamayacak yerler) alarmı çalıştırabilir. Beklenmeyen ataklar alarm sistemi çok düşük eşik değerlerine sahip kişilerde oluşur (47).

Her iki açıklamanın da güçlü ve zayıf yanları vardır. Sadece ilaçla yapılan başarılı tedaviler psikolojik kuramlar için, sadece psikoterapiyle yapılan başarılı tedaviler de biyolojik kuramlar için sorun çıkartmaktadır. Her iki yaklaşımın birleştirilebilmesi durumunda ise kaygıyı daha iyi ve tam olarak açıklayan bir kurama ulaşılabilir (29).

2.2.9. Eğitim ve Kaygı

Ülkemizde üniversiteye gelen öğrenciler zorlu bir yarıştan geçtikten sonra üniversiteli olmaktadır. Üniversiteli olmalarıyla kaygıları bitmemekte daha sonra da öğrenimlerini tamamlama ve gelecek kaygısı ortaya çıkmaktadır.

Üniversite öğrencileri, yaşamlarının en önemli dönemlerinden birindedirler. Bu yıllarda, gençlerin kaygılarının ve kaygı belirtilerinin oldukça fazla olduğu tespit edilmiştir (12). Öğrencilerin mezuniyetleri, iş yada işsizlik hayatının başlangıcı demektir. İş seçimi, gerçek hayatta rolünü almasına yönelik planlar, yaşadığı arkadaşlıklar, iş bulamama korkusu ve çeşitli sorumluluklar kişide kaygı yaratıcı etmenlerden bazıları olarak görülebilmektedir.

İnsanlık tarihinin ilk dönemlerinden itibaren, beslenme, barınma, korunma ve neslin devamı gibi temel konulardan, “bilgi ve bilişim çağı” olarak adlandırılan çağımızın daha kompleks süreçlerine kadar, güdülenme ve kaygının farklı düzeylerde yaşandığı inkâr edilemez bir olgudur. Kaygı, insanın en temel duygularından biri olarak kabul edilmektedir. İnsanın tabiatla, diğer bir kişiyle, toplumsal kurumlar ve gruplarla ilişkilerinde, içine düştüğü belirsizlik ve kontrol edilemezlik gibi durumlar, kaygının ortaya çıkmasına sebep olabilmektedir.

Ülke kalkınmasında en etkin unsurların; doğal kaynak, sermaye ve insan gücü üçlüsü olduğu, bu unsurların verimli olarak kullanılması gereği kabul edilmektedir. Bu sebepten, nitelikli insan gücü yetiştirmek sorumluluğunu üzerine alan üniversiteler, öğrencilerine bilgi, beceri, ideal ve iyi alışkanlıklar kazandırmanın yanı sıra, onların kişiliklerinin gelişmesi için problemlerinin de kaynağını bulup çareler aramaktadır (52). Üniversite çağı, yaşamın kriz dönemlerinden biri olan ergenlik çağını da içerdiğinden, üzerinde önemle durulması gereken dönemlerden biridir. Bir taraftan farklı bir ortama, diğer taraftan geçirmiş oldukları gelişim

aşamasına bir de çevresel faktörler eklenince “üniversite öğrenimi” olgusu başlı başına araştırma konusu haline gelmektedir (64). Nitekim Farnsworth, yükseköğrenime gelmiş bir gencin çağına ilişkin gelişim görevleri karşısında kimlik duygusuna yeni boyutlar katabileceğine işaret etmektedir (64). Üniversite gençliği, kendi gelişimsel süreci içinde birtakım problemler yaşayabilir. Örneğin; duygusallık, insan ilişkileri, kız-erkek arkadaşlığı, aile, gelecek, sağlık ve okul ile ilgili problemler gibi. (52-24-21). Örneğin, Türkiye’de gençlerle yapılan bir çalışmada, arkadaş ilişkileri, karşı cins ile ilişkiler, okul ve parasal alanlardaki problemler, başka problemlere göre daha önemli olarak bulunmuştur (22). Bu yüzden üniversite yaşamı, öğrencilerin kişisel dünyası ile toplum içindeki gerçek yaşamı arasında bir denge kurmasına ve öğrencilerin tüm yönleri ile gelişimini desteklemesine yardım eder nitelikte olmalıdır (45).

Üniversite öğrencileri arasındaki sınav kaygısı ise ortak ve potansiyel ciddi bir problem şeklinde üniversiteye giriş sınavlarından itibaren başlayan ve üniversite öğrenimleri süresince farklı bireylerde farklı şekillerde yaşanmaya devam eden bir durumdur. Üniversite öğrenimi boyunca özellikle ileriye yönelik planlamalar bağlamında dersler ve bu derslerin sınavlarının öğrencilerde kaygı yaşanmasına neden olduğu gözlenmektedir. Sınavlarda başarılı olunma ile gelecekte olması istenenlerin -planlanan- gerçekleşmesi bağlamında öğrenciler gerilim yaşamakta ve başarılı olma arzusu ile bu gerilim kaygıya dönüşmektedir. Sınav kaygısı üniversite öğrencilerini yarışçı olmaya ve mücadeleciliğe iterken aynı zamanda “başarılı olacak mıyım?” sorusunun sorulmasına da neden olmakta ve birinci sınıftan itibaren başlayıp son sınıfa kadar devam eden zorlayıcı bir durum olarak kendini göstermektedir.

Öğretmenlik mesleğinde kaygı, öğretmenden öğrenciye doğru yansıdııkça eğitim ortamında olumsuzluklar ortaya çıkmaya başlar. Eğitimde kaygıyı azaltmak başarının yükselmesine katkı sağlayacaktır.

Kaygının açıklanmasında ve verilen tanımlarda sosyal ve kültürel etmenlere daha büyük önem verildiği görülmektedir. Genel olarak bireyi olumsuz etkileyen duyguların kişide kaygı meydana getirdiği söylenebilir (87). Öğretmen adayının mesleki başarısında kaygıyı kontrol etme önemlidir. Bireyin başarısını olumsuz olarak etkileyebilen en önemli faktörün iş bulamama kaygısı olduğu açıktır. Ülkemizde öğrenciler büyük, zorlu bir yarıştan sonra üniversiteli olmaktadır.

Üniversiteli olmakla kaygıları bitmemekte öğrenimin bitirilmesi ve gelecek kaygısı devam etmektedir. Üniversite son sınıf öğrencileri yaşamlarının en önemli dönemlerinden birindedirler. Mezuniyetleri, iş yada işsizlik hayatının başlangıcı demektir. İş seçimi, gerçek hayatta rolünü almasına ilişkin planlar, yaşadığı arkadaşlıklar, iş bulamama korkusu ve değişik sorumluluklar kişide kaygı yaratıcı etmenlerden bazıları olarak görülebilmektedir (85).

Günümüz insanının kaygısı azalmamakta, giderek artmaktadır. Çünkü günümüzde ilerlemeler ve değişimler hızla sürmekte; değişimlere uyum sağlama, güçlüklerle baş edebilme çabası içinde olan insanın engellerle karşılaşması sonucu kaygı ortaya çıkmaktadır. Hızlı değişim içinde bir aydın görevi yüklenecek olan genç, bu süreç içinde; kendisini geliştirmek, kimliğine sahip olmak ve toplumsal olaylara kafa yormak isteyecektir. Bunlara çözüm ararken de kaygı duygusuyla karşılaşacaktır. Toplumsal olarak en dinç insan gücü ve en verimli kaynağı olan gençlerde kaygı oluşturan çok boyutlu ve karmaşık sorunlar ortaya çıkar (90). Kaygının artması da kişinin geleceği hakkında ne yapacağını bilememesine ve karar verememesine yol açar. Başına kötü bir şey geleceğini sanması gibi yersiz korkulara sahip olmasına neden olur (85).

Günlük yaşantımızda sıkça kullandığımız bir kavram olarak karşımıza çıkan kaygı konusunda ayrıntılı çalışmalarda bulunan Öner (62), bu kavramı “bireyin tehlikeli yada tehdit edici olarak algıladığı, etkilerinin hoş olmadığını umduğu çevresel kaynaklı bir uyarıcıya bağlı olan, bireyde oluşan bir ruh hali” olarak tanımlamıştır. Belli bir oranda kaygının motivasyonun istikrarda tutulmasına yardımcı olduğu bilinmektedir. Ancak yüksek düzeyde kaygı, kişinin enerjisini verimli bir biçimde kullanarak, dikkatini yapacağı işe yönlendirmesini engeller. Böylelikle geçmiş birikimlerin kullanılarak, sonuca ulaşılması güç hale gelebilir. Böylelikle yetenekler kendini gerçekleştirmez ve bu durum stres, kaygı ve ileri düzeyde depresyonla sonuçlanabilmektedir.

Kaygı subjektif bir korku, kişinin bilinçli tarafı ile duyulan ve kavranılan bir tehlike sinyalidir. Kaygıyı doğuran, kişiliğin içinden gelen bir tehlike, tehdit işaretidir. Bu bir dış duyum tarafından uyarılmış olabilir (22). Bu çerçevede öğretmen adaylarının mesleğe ilişkin kaygıları belirli zamanlarda belirli noktalarda yoğunlaşır. Fuller’e (81) göre, bu kaygıları (1) Ben-merkezli kaygılar, (2) Görev

merkezli kaygılar ve (3) Öğrenci-merkezli kaygılar olmak üzere üç grup altında toplamak mümkündür (81).

Ben-merkezli kaygıların odak noktasını, bireyin kendisi oluşturur. Ben-merkezli kaygıları taşıyan bir öğretmen adayı, öğretmenlik mesleğini başarı ile sürdürüp sürdüremeyeceği endişesini taşır ve bu nedenle de sürekli olarak yoğun bir stres altındadır. Bu kaygıya sahip olan birey, kendisine şu gibi soruları sürekli olarak yöneltir: (1) Acaba öğretmenlik bana göre bir meslek mi? (2) Acaba öğretmenlik mesleğini her gün nasıl yapacağım? (3) Acaba sınıfımda gürültü olduğunda okul müdürü ve okuldaki diğer öğretmenler hakkımda ne düşünecek?

Görev-merkezli kaygıların odak noktasını, bireyin öğreticilik görevi oluşturur. Görev-merkezli kaygıları taşıyan bir öğretmen adayı, iyi bir öğretici olabilme kaygısı içindedir ve bu nedenle de alanında kullanabileceği yeni öğretim yöntemlerini, materyallerini ve araç-gereçlerini araştırmaya başlar. Bu kaygıya sahip olan birey kendisine şu gibi soruları sürekli olarak yöneltir: (1) Acaba farklı sınıf ortamlarında eğitim ve öğretim nasıl olmaktadır? (2) Acaba öğretim konusunda alanımdaki yeni materyalleri, teknikleri ve fikirleri nasıl elde edebilirim? (3) Acaba öğretmenlik görevimde başarılı olabilmem için bana en iyi kim yardım edebilir?

Öğrenci-merkezli kaygıların odak noktasını ise, öğrenciler oluşturur. Öğrenci merkezli kaygıları taşıyan bir öğretmen adayı, öğretim ile ilgili düşüncelerinde ve tasarımlarında daha çok öğrenci merkezlidir; yani, her öğrencinin zihinsel, duygusal ve sosyal ihtiyaçlarını en iyi nasıl karşılayabileceğini merak etmeye ve araştırmaya başlar. Bu kaygıya sahip olan birey kendisine şu gibi soruları sürekli olarak yöneltir: (1) Acaba her bir öğrenciye nasıl yardım edebilirim ki onun için öğrenmek mümkün, kolay ve çabuk olsun? (2) Acaba her bir öğrenciye nasıl yardım edebilirim ki onun için hayat-boyu öğrenmek önemli ve vazgeçilmez olsun? (3) Acaba özel öğretime muhtaç veya yüksek düzeyde potansiyelli öğrencilere nasıl yardım edebilirim ki bu çocuklar öğrenmelerini okul dışında da başarı ile sürdürebilsinler? (86).

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Materyal

Bu çalışmanın evrenini; Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (Burdur) Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise; Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesine bağlı 11 bölüm ve anabilim dalı 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşturmaktadır.

3.2. Yöntem

Bu çalışmada Survey Alan Taraması modeli kullanılmıştır. Bu modele göre yapılan anket çalışması ile Eğitim Fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin sürekli kaygı seviyelerini ayrı ayrı saptamak amaçlanmıştır. Bu amaçla Spielberger (78) tarafından geliştirilmiş olan sürekli kaygı envanteri (STAI) kullanılmıştır.

Bu ölçeğin güvenilirlik ve geçerlilik çalışmasının yine aynı kişiler tarafından yapılmış olması envanterin bu çalışmada kullanılmasına sebep olmuştur. (Sürekli kaygı envanteri örneği Ek 1’de verilmiştir). Bu Sürekli Kaygı Envanteri kısa ifadelerden oluşan bir öz-değerlendirme (self-evaluation) anketidir.

Öner ve Lecompte tarafından dilimize çevrilen bu ölçek iki bölümden oluşmakta ve 20 soru bulunmaktadır. Ancak sözkonusu ankete kişisel bilgilerle ilgili 3 soru araştırmacı tarafından eklenmiştir. Ölçek örneklem grubuna sınıf ortamında birebir uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 16 paket programına işlenmiş ve yüzde (%), frekans ve Ki-Kare [(X) (Chi Square)] testi uygulanarak yorumlar getirilmiştir.

3.3. Problem Cümlesi

Bu araştırmanın temel problemini, Üniversite öğrencilerinin sürekli kaygı düzeyleri nedir? Sorusu oluşturmaktadır.

3.4. Alt Problemler

- 1- Üniversite öğrencilerinin sürekli kaygı düzeyleri cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
- 2- Üniversite öğrencilerinin sürekli kaygı düzeyleri öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre farklılık göstermekte midir?
- 3- Üniversite öğrencilerinin sürekli kaygı düzeyleri öğrenim gördükleri bölüm ve anabilimdalına göre farklılık göstermekte midir?

3.5. Sınırlılıklar

1- Bu araştırma, evreni oluşturan Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerle sınırlıdır.

2- Yine bu araştırma, örnekleme oluşturan Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesine bağlı 11 bölüm ve anabilim dalı 1., 2., 3. ve 4. sınıflarında öğrenim gören 2106 öğrenci ile sınırlandırılmıştır.

3- Araştırma, öğrencilerin kişisel sürekli kaygı düzeylerini belirlemekle sınırlıdır.

4- Araştırma, öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerini; cinsiyet, sınıf düzeyi ve öğrenim gördükleri bölüm ve anabilim dalı gibi değişkenler açısından ölçmekle sınırlıdır.

4. BULGULAR

Bu bölümde araştırmada ele alınan amaçlar çerçevesinde belirlenen araştırma sorularının cevaplanması için toplanan verilerin istatistiksel analizleri sonucunda elde edilen bulgular ve bunlara ilişkin yorumlar verilmektedir.

Araştırma, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesine bağlı 11 bölüm ve anabilim dalı 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencilerinden oluşan 2106 öğrenci ile yapılmıştır. Bu öğrencilerin, 1272 (% 60,4)'ü bayan ve 834 (% 39,6)'nı ise erkek oluşturmaktadır.

Tablo 1. “Genellikle Keyfim Yerindedir” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı:

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X ²	P
Cinsiyet	Erkek	N	71	222	476	65	834	18,7333	0,000
		%	8,5%	26,6%	57,1%	7,8%	100,0%		
	Bayan	N	55	345	792	80	1272		
		%	4,3%	27,1%	62,3%	6,3%	100,0%		
	Toplam	N	126	567	1268	145	2106		
		%	6,0%	26,9%	60,2%	6,9%	100,0%		
Sınıf	1.Sınıf	N	45	156	361	44	606	18,7759	0,027
		%	7,4%	25,7%	59,6%	7,3%	100,0%		
	2. Sınıf	N	37	150	272	27	486		
		%	7,6%	30,9%	56,0%	5,6%	100,0%		
	3.Sınıf	N	24	123	313	31	491		
		%	4,9%	25,1%	63,7%	6,3%	100,0%		
	4.Sınıf	N	20	138	322	43	523		
		%	3,8%	26,4%	61,6%	8,2%	100,0%		
	Toplam	N	126	567	1268	145	2106		
		%	6,0%	26,9%	60,2%	6,9%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	2	17	59	8	86	65,05730	0,000
		%	2,3%	19,8%	68,6%	9,3%	100,0%		
	Müzik	N	6	22	50	10	88		
		%	6,8%	25,0%	56,8%	11,4%	100,0%		
	Resim	N	19	59	83	14	175		
		%	10,9%	33,7%	47,4%	8,0%	100,0%		
	Türkçe	N	21	82	150	23	276		
		%	7,6%	29,7%	54,3%	8,3%	100,0%		
	Sınıf	N	27	132	396	44	599		
		%	4,5%	22,0%	66,1%	7,3%	100,0%		
	Sosyal	N	22	102	165	16	305		
		%	7,2%	33,4%	54,1%	5,2%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	4	28	81	3	116		
		%	3,4%	24,1%	69,8%	2,6%	100,0%		
	Matematik	N	4	34	76	3	117		
		%	3,4%	29,1%	65,0%	2,6%	100,0%		
	Bilgisayar	N	5	21	51	11	88		
		%	5,7%	23,9%	58,0%	12,5%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	9	43	98	8	158		
		%	5,7%	27,2%	62,0%	5,1%	100,0%		
İngilizce	N	7	27	59	5	98			
	%	7,1%	27,6%	60,2%	5,1%	100,0%			
Toplam	N	126	567	1268	145	2106			
	%	6,0%	26,9%	60,2%	6,9%	100,0%			
						*P<0,05			

Tablo 1'e bakıldığında “Genellikle Keyfim Yerindedir” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 60,2'si “Çoğu Zaman” cevabını verirken % 6'sı “Pek Az” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 57,1'i “Çoğu Zaman”, % 7,8'i “Her Zaman”; bayanların %62,3'ü “Çoğu Zaman”, % 4,3'ü

ise “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyete sahip öğrencilerin “Genellikle Keyfim Yerindedir” ifadesine ilişkin görüşleri oldukça anlamlı anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=18.73$, $P<0,05$]. Başka bir anlatımla, öğrencilerin cinsiyetleri ile “Genellikle Keyfim Yerindedir” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Genellikle Keyfim Yerindedir” ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 59,6’sı “Çoğu Zaman”, % 7,3’ü “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1.sınıfların % 59,6’sı “Çoğu Zaman”, % 7,3’ü “Her Zaman”; 2.sınıfların % 56,5’i “Çoğu Zaman”, % 5,6’sı “Her Zaman”; 3.sınıfların % 63,7’si “Çoğu Zaman”, % 4,9’u “Pek Az”; 4.sınıfların % 61,6’sı “Çoğu Zaman”, % 3,8’i “Pek Az” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Keyfim Yerindedir” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. [$X^2_{(9)}=18.78$, $P<0,05$]; diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Genellikle Keyfim Yerindedir” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Genellikle Keyfim Yerindedir” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 60,2’si “Çoğu Zaman”; % 6’sı ise “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 68,6’sı “Çoğu Zaman”, % 2,3’ü “Pek Az”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 56,8’i “Çoğu Zaman”, % 6,8’i “Pek Az”; Resim –İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 47,4’ü “Çoğu Zaman”, % 8’i “Her Zaman”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 54,3’ü “Çoğu Zaman”, % 7,6’sı “Pek Az”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 66,1’i “Çoğu Zaman”, % 4,5’i “Pek Az”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 54,1’i “Çoğu Zaman”, % 5,2’si “Her Zaman”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 69,8’i “Çoğu Zaman”, % 2,6’sı “Her Zaman”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 65’i “Çoğu Zaman”, % 2,6’sı “Her Zaman”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 58’i “Çoğu Zaman”, % 5,7’si “Pek Az”; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 62’si “Çoğu Zaman”, % 5,1’i “Her Zaman”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği

öğrencilerinin ise % 60,2'si “Çoğu Zaman”, % 5,1'i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Keyfim Yerindedir” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(30)}=65,06$, $P<0,05$]. Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile “Genellikle Keyfim Yerindedir” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 2. ”Genellikle Çabuk Yorulurum” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X^2	P
Cinsiyet	Erkek	N	250	416	144	24	834	77,8623	0,000
		%	30,0%	49,9%	17,3%	2,9%	100,0%		
	Bayan	N	209	631	349	83	1272		
		%	16,4%	49,6%	27,4%	6,5%	100,0%		
	Toplam	N	459	1047	493	107	2106		
		%	21,8%	49,7%	23,4%	5,1%	100,0%		
Sınıf	1.Sınıf	N	129	327	128	22	606	23,4829	0,005
		%	21,3%	54,0%	21,1%	3,6%	100,0%		
	2. Sınıf	N	120	203	129	34	486		
		%	24,7%	41,8%	26,5%	7,0%	100,0%		
	3.Sınıf	N	100	255	117	19	491		
		%	20,4%	51,9%	23,8%	3,9%	100,0%		
	4.Sınıf	N	110	262	119	32	523		
		%	21,0%	50,1%	22,8%	6,1%	100,0%		
	Toplam	N	459	1047	493	107	2106		
		%	21,8%	49,7%	23,4%	5,1%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	33	40	9	4	86	58,77330	0,001
		%	38,4%	46,5%	10,5%	4,7%	100,0%		
	Müzik	N	10	50	23	5	88		
		%	11,4%	56,8%	26,1%	5,7%	100,0%		
	Resim	N	25	95	48	7	175		
		%	14,3%	54,3%	27,4%	4,0%	100,0%		
	Türkçe	N	59	129	70	18	276		
		%	21,4%	46,7%	25,4%	6,5%	100,0%		
	Sınıf	N	128	305	129	37	599		
		%	21,4%	50,9%	21,5%	6,2%	100,0%		
	Sosyal	N	71	147	79	8	305		
		%	23,3%	48,2%	25,9%	2,6%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	28	55	28	5	116		
		%	24,1%	47,4%	24,1%	4,3%	100,0%		
	Matematik	N	23	63	27	4	117		
		%	19,7%	53,8%	23,1%	3,4%	100,0%		
	Bilgisayar	N	29	42	15	2	88		
		%	33,0%	47,7%	17,0%	2,3%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	32	84	34	8	158		
		%	20,3%	53,2%	21,5%	5,1%	100,0%		
İngilizce	N	21	37	31	9	98			
	%	21,4%	37,8%	31,6%	9,2%	100,0%			
Toplam	N	459	1047	493	107	2106			
	%	21,8%	49,7%	23,4%	5,1%	100,0%			
					*P<0,05				

Tablo 2'ye bakıldığında “Genellikle Çabuk Yorulurum” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 49,7’si “Bazen”, % 5,1’i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 49,9’u “Bazen”, % 2,9’u “Her Zaman”; bayanların % 49,6’sı “Bazen”, % 6,5’i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Genellikle Çabuk Yorulurum” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=77.86, P<0,05$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Genellikle Çabuk Yorulurum” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Genellikle Çabuk Yorulurum” ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 54’ü “Bazen”, % 3,6’sı “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 54’ü “Bazen”, % 3,6’sı “Her Zaman”; 2. sınıfların % 41,8’i “Bazen”, % 7’si “Her Zaman”; 3. sınıfların % 51,9’u “Bazen”, % 3,9’u “Her Zaman”; 4. sınıfların % 49,7’si “Bazen”, % 5,1’i “Her Zaman” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Çabuk Yorulurum” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(9)}=23.48, P<0,05$]; diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Genellikle Çabuk Yorulurum” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Genellikle Çabuk Yorulurum” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 49,7’si “Bazen”, % 5,1’i ise “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 46,5’i “Bazen”, % 4,7’si “Her Zaman”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 56,8’i “Bazen”, % 5,7’si “Her Zaman”; Resim-İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 54,3’ü “Bazen”, % 4’ü “Her Zaman”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 46,7’si “Bazen”, % 6,5’i “Her Zaman”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 50,9’u “Bazen”, % 6,2’si “Her Zaman”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 48,2’si “Bazen”, % 2,6’sı “Her Zaman”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 47,4’ü “Bazen”, % 4,3’ü “Her Zaman”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği

öğrencilerinin % 53,8'i "Bazen", % 3,4'ü "Her Zaman"; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 47,7'si "Bazen", % 2,3'ü "Her Zaman"; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 53,2'si "Bazen", % 5,1'i "Her Zaman"; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 37,8'i "Bazen", % 9,2'si "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin "Genellikle Çabuk Yorulurum" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(30)}=58.77$, $P<0,05$]. Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile "Genellikle Çabuk Yorulurum" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 3. “Genellikle Kolay Ağlarım” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X ²	P			
Cinsiyet	Erkek	N	580	175	61	18	834	3,71023	0,000			
		%	69,5%	21,0%	7,3%	2,2%	100,0%					
	Bayan	N	367	408	331	166	1272					
		%	28,9%	32,1%	26,0%	13,1%	100,0%					
	Toplam	N	947	583	392	184	2106					
		%	45,0%	27,7%	18,6%	8,7%	100,0%					
Sınıf	1.Sınıf	N	282	158	110	56	606	8,3899	0,495			
		%	46,5%	26,1%	18,2%	9,2%	100,0%					
	2. Sınıf	N	213	128	94	51	486					
		%	43,8%	26,3%	19,3%	10,5%	100,0%					
	3.Sınıf	N	207	149	94	41	491					
		%	42,2%	30,3%	19,1%	8,4%	100,0%					
	4.Sınıf	N	245	148	94	36	523					
		%	46,8%	28,3%	18,0%	6,9%	100,0%					
	Toplam	N	947	583	392	184	2106					
		%	45,0%	27,7%	18,6%	8,7%	100,0%					
	Bölüm	Beden Eğitimi	N	48	20	13	5			86	74,17130	0,000
			%	55,8%	23,3%	15,1%	5,8%			100,0%		
Müzik		N	34	30	16	8	88					
		%	38,6%	34,1%	18,2%	9,1%	100,0%					
Resim		N	71	62	31	11	175					
		%	40,6%	35,4%	17,7%	6,3%	100,0%					
Türkçe		N	136	63	46	31	276					
		%	49,3%	22,8%	16,7%	11,2%	100,0%					
Sınıf		N	253	178	119	49	599					
		%	42,2%	29,7%	19,9%	8,2%	100,0%					
Sosyal		N	150	81	50	24	305					
		%	49,2%	26,6%	16,4%	7,9%	100,0%					
Fen Bilgisi		N	52	43	14	7	116					
		%	44,8%	37,1%	12,1%	6,0%	100,0%					
Matematik		N	55	30	24	8	117					
		%	47,0%	25,6%	20,5%	6,8%	100,0%					
Bilgisayar		N	58	14	13	3	88					
		%	65,9%	15,9%	14,8%	3,4%	100,0%					
Okul Öncesi		N	53	42	41	22	158					
		%	33,5%	26,6%	25,9%	13,9%	100,0%					
İngilizce		N	37	20	25	16	98					
		%	37,8%	20,4%	25,5%	16,3%	100,0%					
Toplam		N	947	583	392	184	2106					
		%	45,0%	27,7%	18,6%	8,7%	100,0%					
						*P<0,05						

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların “Genellikle Kolay Ağlarım” ifadesine yönelik genel değerlendirmesinde % 45,0 “pek az”, % 8,7’i ise “her zaman” cevabını işaretlemişlerdi. Erkeklerin % 69,5’i “pek az”, bayanların % 32,1’i “bazen” ifadesini işaretlemişlerdir [$X^2_{(3)}=3.710$, $P<0,05$].

Yine Tablo 3'e bakıldığında katılımcıların "Genellikle Kolay Ağlarım" ifadesine yönelik sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmesine bakıldığında ise % 46,5'i "pek az", % 9,2'si "her zaman" cevabını verdikleri görülmektedir.

Sınıflar arası dağılım incelendiğinde ise 1. sınıfların % 46,5'inin "pek az", %9,2'si "her zaman", 2.sınıfların % 43,8'i "pek az", % 10,5'i "her zaman", 3. sınıfların % 42,2'si "pek az", % 8,4'ü "her zaman", 4. sınıfların % 46,8'i "pek az", % 6,9'u "her zaman" cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin "Genellikle Kolay Ağlarım" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı ortaya çıkmıştır ($P>0,05$). Diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile "Genellikle Kolay Ağlarım" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

"Genellikle Kolay Ağlarım" ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 45,0'ı "pek az", 8.7'si ise "her zaman" ifadesini işaretlemişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 55,8'i "pek az"; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 38,6'sı "pek az"; Resim-İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin %40,6'sının "pek az"; Türkçe öğretmenliği öğrencilerinin % 49,3'ü "pek az"; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 42,2'sinin "pek az"; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 49,2'si "pek az"; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 44,8'i "pek az"; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 33,5 "pek az"; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 65,9'u "pek az"; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 33,5 "pek az"; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 37,8'i "pek az" seçeneğini işaretlemişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin "Genellikle kolay ağlarım" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(30)}=74.171$, $P<0,05$]. Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile "Genellikle Kolay Ağlarım" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 4. “Başkaları Kadar Mutlu Olmak İsterim” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X ²	P
Cinsiyet	Erkek	N	239	273	200	122	834	9,7503	0,021
		%	28,7%	32,7%	24,0%	14,6%	100,0%		
	Bayan	N	304	402	332	234	1272		
		%	23,9%	31,6%	26,1%	18,4%	100,0%		
	Toplam	N	543	675	532	356	2106		
		%	25,8%	32,1%	25,3%	16,9%	100,0%		
Sınıf	1.Sınıf	N	148	191	148	119	606	12,7249	0,175
		%	24,4%	31,5%	24,4%	19,6%	100,0%		
	2. Sınıf	N	138	164	106	78	486		
		%	28,4%	33,7%	21,8%	16,0%	100,0%		
	3.Sınıf	N	115	155	139	82	491		
		%	23,4%	31,6%	28,3%	16,7%	100,0%		
	4.Sınıf	N	142	165	139	77	523		
		%	27,2%	31,5%	26,6%	14,7%	100,0%		
	Toplam	N	543	675	532	356	2106		
		%	25,8%	32,1%	25,3%	16,9%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	22	31	16	17	86	44,21730	0,046
		%	25,6%	36,0%	18,6%	19,8%	100,0%		
	Müzik	N	24	26	25	13	88		
		%	27,3%	29,5%	28,4%	14,8%	100,0%		
	Resim	N	49	41	53	32	175		
		%	28,0%	23,4%	30,3%	18,3%	100,0%		
	Türkçe	N	70	89	66	51	276		
		%	25,4%	32,2%	23,9%	18,5%	100,0%		
	Sınıf	N	156	192	161	90	599		
		%	26,0%	32,1%	26,9%	15,0%	100,0%		
	Sosyal	N	81	80	84	60	305		
		%	26,6%	26,2%	27,5%	19,7%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	38	33	24	21	116		
		%	32,8%	28,4%	20,7%	18,1%	100,0%		
	Matematik	N	24	48	26	19	117		
		%	20,5%	41,0%	22,2%	16,2%	100,0%		
	Bilgisayar	N	24	40	15	9	88		
		%	27,3%	45,5%	17,0%	10,2%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	33	59	44	22	158		
		%	20,9%	37,3%	27,8%	13,9%	100,0%		
İngilizce	N	22	36	18	22	98			
	%	22,4%	36,7%	18,4%	22,4%	100,0%			
Toplam	N	543	675	532	356	2106			
	%	25,8%	32,1%	25,3%	16,9%	100,0%			
						*P<0,05			

Tablo 4’e bakıldığında “Başkaları Kadar Mutlu Olmak İsterim” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 32,1’i “Bazen”, % 16,9’u “Her Zaman” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 32,7’si “Bazen”, % 14,6’sı “Her Zaman”, bayanların % 31,6’sı “Bazen” % 18,4’ü “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Başkaları

Kadar Mutlu Olmak İsterim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. [$X^2_{(3)}=9.750$, $P<0,05$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Başkaları Kadar Mutlu Olmak İsterim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 32,1’i “Bazen”, % 16,9’u “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 31,5’i “Bazen”, % 19,6’sı “Her Zaman”; 2. sınıfların % 33,7’si “Bazen”, % 16’sı “Her Zaman”; 3. sınıfların % 31,6’i “Bazen”, % 16,7’si “Her Zaman”; 4. sınıfların % 31,5’i “Bazen”, % 14,7’si “Her Zaman” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Başkaları Kadar Mutlu Olmak İsterim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($P>0,05$). Diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Başkaları Kadar Mutlu Olmak İsterim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 32,1’i “Bazen”, % 16,9’u ise “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 36’sı “Bazen”, % 19,8’i “Her Zaman”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 29,5’i “Bazen”, % 14,8’i “Her Zaman”; Resim-İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 30,3’ü “Çoğu Zaman”, % 18,3’ü “Her Zaman”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 32,2’si “Bazen”, % 18,5’i “Her Zaman”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 32,1’i “Bazen”, % 15’i “Her Zaman”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 27,5’i “Çoğu Zaman”, % 19,7’si “Her Zaman”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 32,8’i “Pek Az”, % 18,1’i “Her Zaman”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 41’i “Bazen”, % 16,2’si “Her Zaman”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 45,5’i “Bazen”, % 10,2’si “Her Zaman”; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 37’3’ü “Bazen”, % 13,9’u “Her Zaman”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 36,7’si “Bazen”, % 18,4’ü “Çoğu Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin “Başkaları Kadar Mutlu Olmak İsterim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(30)}=44.22$, $P<0,05$].

Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile “Başkaları Kadar Mutlu Olmak İsterim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 5. “Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X ²	P
Cinsiyet	Erkek	N	255	394	152	33	834	0,3263	0,955
		%	30,6%	47,2%	18,2%	4,0%	100,0%		
	Bayan	N	375	606	239	52	1272		
		%	29,5%	47,6%	18,8%	4,1%	100,0%		
	Toplam	N	630	1000	391	85	2106		
		%	29,9%	47,5%	18,6%	4,0%	100,0%		
Sınıf	1.Sınıf	N	196	280	107	23	606	19,8419	0,019
		%	32,3%	46,2%	17,7%	3,8%	100,0%		
	2. Sınıf	N	139	207	114	26	486		
		%	28,6%	42,6%	23,5%	5,3%	100,0%		
	3.Sınıf	N	138	249	82	22	491		
		%	28,1%	50,7%	16,7%	4,5%	100,0%		
	4.Sınıf	N	157	264	88	14	523		
		%	30,0%	50,5%	16,8%	2,7%	100,0%		
	Toplam	N	630	1000	391	85	2106		
		%	29,9%	47,5%	18,6%	4,0%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	31	34	17	4	86	24,19230	0,763
		%	36,0%	39,5%	19,8%	4,7%	100,0%		
	Müzik	N	30	43	11	4	88		
		%	34,1%	48,9%	12,5%	4,5%	100,0%		
	Resim	N	52	85	33	5	175		
		%	29,7%	48,6%	18,9%	2,9%	100,0%		
	Türkçe	N	85	121	57	13	276		
		%	30,8%	43,8%	20,7%	4,7%	100,0%		
	Sınıf	N	189	283	104	23	599		
		%	31,6%	47,2%	17,4%	3,8%	100,0%		
	Sosyal	N	92	147	56	10	305		
		%	30,2%	48,2%	18,4%	3,3%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	27	64	21	4	116		
		%	23,3%	55,2%	18,1%	3,4%	100,0%		
	Matematik	N	35	50	29	3	117		
		%	29,9%	42,7%	24,8%	2,6%	100,0%		
	Bilgisayar	N	21	51	13	3	88		
		%	23,9%	58,0%	14,8%	3,4%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	41	76	32	9	158		
		%	25,9%	48,1%	20,3%	5,7%	100,0%		
İngilizce	N	27	46	18	7	98			
	%	27,6%	46,9%	18,4%	7,1%	100,0%			
Toplam	N	630	1000	391	85	2106			
	%	29,9%	47,5%	18,6%	4,0%	100,0%			
						*P<0,05			

Tablo 5'e bakıldığında “Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 47,5'i “Bazen”, % 4'ü “Her Zaman” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 47,2'si “Bazen”, % 4'ü “Her Zaman”; bayanların % 47,6'sı “Bazen”, % 4,1'i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0,05$). Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

“Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 47,5'i “Bazen”, % 4'ü “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 46,2'si “Bazen”, % 3,8'i “Her Zaman”; 2. sınıfların % 42,6'sı “Bazen”, % 5,3'ü “Her Zaman”; 3. sınıfların % 50,7'si “Bazen”, % 4,5'i “Her Zaman”; 4. sınıfların % 50,5'i “Bazen”, % 2,7'si “Her Zaman” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(9)}=19.84$, $P < 0,05$]. Diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 47,5'i “Bazen”, % 4'ü ise “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 39,5'i “Bazen”, % 4,7'si “Her Zaman”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 48,9'u “Bazen”, % 4,5'i “Her Zaman”; Resim –İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 48,6'sı “Bazen”, % 2,9'u “Her Zaman”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 43,8'i “Bazen”, % 4,7'si “Her Zaman”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 47,2'si “Bazen”, % 3,8'i “Her Zaman”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 48,2'si “Bazen”, % 3,3'ü “Her Zaman”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 55,2'si “Bazen”, % 3,4'ü “Her Zaman”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 42,7'si “Bazen”, % 2,6'sı “Her Zaman”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 58'i “Bazen”, % 3,4'ü “Her Zaman”; Okulöncesi

Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 48,1'i "Bazen", % 5,7'si "Her Zaman"; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 46,9'u "Bazen", % 7,1'i "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin "Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$). Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile "Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 6. “Kendimi Dinlenmiş Hissederim” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X ²	P
Cinsiyet	Erkek	N	147	318	311	58	834	24,7503	0,000
		%	17,6%	38,1%	37,3%	7,0%	100,0%		
	Bayan	N	217	561	459	35	1272		
		%	17,1%	44,1%	36,1%	2,8%	100,0%		
	Toplam	N	364	879	770	93	2106		
		%	17,3%	41,7%	36,6%	4,4%	100,0%		
Sınıf	1.Sınıf	N	115	233	232	26	606	24,0299	0,004
		%	19,0%	38,4%	38,3%	4,3%	100,0%		
	2. Sınıf	N	101	206	163	16	486		
		%	20,8%	42,4%	33,5%	3,3%	100,0%		
	3.Sınıf	N	66	210	198	17	491		
		%	13,4%	42,8%	40,3%	3,5%	100,0%		
	4.Sınıf	N	82	230	177	34	523		
		%	15,7%	44,0%	33,8%	6,5%	100,0%		
	Toplam	N	364	879	770	93	2106		
		%	17,3%	41,7%	36,6%	4,4%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	8	36	38	4	86	73,00530	0,000
		%	9,3%	41,9%	44,2%	4,7%	100,0%		
	Müzik	N	13	43	27	5	88		
		%	14,8%	48,9%	30,7%	5,7%	100,0%		
	Resim	N	53	69	47	6	175		
		%	30,3%	39,4%	26,9%	3,4%	100,0%		
	Türkçe	N	63	102	95	16	276		
		%	22,8%	37,0%	34,4%	5,8%	100,0%		
	Sınıf	N	83	248	247	21	599		
		%	13,9%	41,4%	41,2%	3,5%	100,0%		
	Sosyal	N	55	115	116	19	305		
		%	18,0%	37,7%	38,0%	6,2%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	18	53	42	3	116		
		%	15,5%	45,7%	36,2%	2,6%	100,0%		
	Matematik	N	20	55	39	3	117		
		%	17,1%	47,0%	33,3%	2,6%	100,0%		
	Bilgisayar	N	8	41	30	9	88		
		%	9,1%	46,6%	34,1%	10,2%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	22	68	62	6	158		
		%	13,9%	43,0%	39,2%	3,8%	100,0%		
İngilizce	N	21	49	27	1	98			
	%	21,4%	50,0%	27,6%	1,0%	100,0%			
Toplam	N	364	879	770	93	2106			
	%	17,3%	41,7%	36,6%	4,4%	100,0%			
						*P<0,05			

Tablo 6’ya bakıldığında “Kendimi Dinlenmiş Hissederim” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 41,7’si “Bazen”, % 4,4’ü “Her Zaman” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 38,1’i “Bazen”, % 7’si “Her Zaman”; bayanların % 44,1’i “Bazen”, % 2,8’i “Her Zaman”

cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Kendimi Dinlenmiş Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}= 24.75, P<0,05$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Kendimi Dinlenmiş Hissederim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Kendimi Dinlenmiş Hissederim” ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin %38,4’ü “Bazen”, % 4,3’ü “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 38,4’ü “Bazen”, % 4,3’ü “Her Zaman”; 2. sınıfların % 42,4’ü “Bazen”, % 3,3’ü “Her Zaman”; 3. sınıfların % 42,8’i “Bazen”, % 3,5’i “Her Zaman”; 4. sınıfların % 44’ü “Bazen”, % 6,5’i “Her Zaman” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Kendimi Dinlenmiş Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(9)}=24.03, P<0,05$]. Diğer bir değişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Kendimi Dinlenmiş Hissederim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Kendimi Dinlenmiş Hissederim” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 41,7’si “Bazen”, % 4,4’ü ise “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 41,9’u “Bazen”, % 4,7’si “Her Zaman”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 48,9’u “Bazen”, % 5,7’si “Her Zaman”; Resim–İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 39,4’ü “Bazen”, % 3,4’ü “Her Zaman”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 37’si “Bazen”, % 5,8’i “Her Zaman”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 41,4’ü “Bazen”, % 3,5’i “Her Zaman”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 38’i “Çoğu Zaman”, % 6,2’si “Her Zaman”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 45,7’si “Bazen”, % 2,6’sı “Her Zaman”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 47’si “Bazen”, % 2,6’sı “Her Zaman”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 46,6’sı “Bazen”, % 9,1’i “Pek Az”; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 43’ü “Bazen”, % 3,8’i “Her Zaman”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 50’si “Bazen”, % 1’i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin

“Kendimi Dinlenmiş Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(30)}=73.00$, $P<0,05$]. Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile “Kendimi Dinlenmiş Hissederim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 7. “Genellikle Sakin, Kendime Hakim ve Soğukkanlıyım” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X ²	P
Cinsiyet	Erkek	N	90	184	362	198	834	34,8523	0,000
		%	10,8%	22,1%	43,4%	23,7%	100,0%		
	Bayan	N	203	346	529	194	1272		
		%	16,0%	27,2%	41,6%	15,3%	100,0%		
	Toplam	N	293	530	891	392	2106		
%		13,9%	25,2%	42,3%	18,6%	100,0%			
Sınıf	1.Sınıf	N	73	147	255	131	606	25,4459	0,003
		%	12,0%	24,3%	42,1%	21,6%	100,0%		
	2. Sınıf	N	88	137	187	74	486		
		%	18,1%	28,2%	38,5%	15,2%	100,0%		
	3.Sınıf	N	58	131	223	79	491		
		%	11,8%	26,7%	45,4%	16,1%	100,0%		
	4.Sınıf	N	74	115	226	108	523		
		%	14,1%	22,0%	43,2%	20,7%	100,0%		
	Toplam	N	293	530	891	392	2106		
		%	13,9%	25,2%	42,3%	18,6%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	8	17	43	18	86	38,84430	0,129
		%	9,3%	19,8%	50,0%	20,9%	100,0%		
	Müzik	N	11	27	34	16	88		
		%	12,5%	30,7%	38,6%	18,2%	100,0%		
	Resim	N	32	36	71	36	175		
		%	18,3%	20,6%	40,6%	20,6%	100,0%		
	Türkçe	N	42	72	104	58	276		
		%	15,2%	26,1%	37,7%	21,0%	100,0%		
	Sınıf	N	77	153	264	105	599		
		%	12,9%	25,5%	44,1%	17,5%	100,0%		
	Sosyal	N	50	73	121	61	305		
		%	16,4%	23,9%	39,7%	20,0%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	13	33	56	14	116		
		%	11,2%	28,4%	48,3%	12,1%	100,0%		
	Matematik	N	14	34	57	12	117		
		%	12,0%	29,1%	48,7%	10,3%	100,0%		
	Bilgisayar	N	9	19	33	27	88		
		%	10,2%	21,6%	37,5%	30,7%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	27	38	65	28	158		
		%	17,1%	24,1%	41,1%	17,7%	100,0%		
İngilizce	N	10	28	43	17	98			
	%	10,2%	28,6%	43,9%	17,3%	100,0%			
Toplam	N	293	530	891	392	2106			
	%	13,9%	25,2%	42,3%	18,6%	100,0%			
						*P<0,05			

Tablo 7’ye bakıldığında “Genellikle Sakin, Kendime Hakim ve Soğukkanlıyım” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 42,3’ü “Çoğu Zaman”, % 13,9’u “Pek Az” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 43,4’ü “Çoğu Zaman”, % 10,8’i “Pek Az”; bayanların % 41,6’sı “Çoğu Zaman”, % 15,3’ü “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Genellikle

Sakin, Kendime Hakim ve Soğuk- kanlıyım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=34.85$, $P<0,05$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Genellikle Sakin, Kendime Hakim ve Soğukkanlıyım” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Genellikle Sakin, Kendime Hakim ve Soğuk- kanlıyım” ifadesinde yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin %42,3’ü “Çoğu Zaman”, % 13,9’u “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 42,1’i “Çoğu Zaman”, % 12’si “Pek Az”; 2. sınıfların % 38,5’i “Çoğu Zaman”, % 15,2’si “Her Zaman”; 3. sınıfların % 45,4’ü “Çoğu zaman”, % 11,8’i “Pek Az”; 4. sınıfların % 43,2’si “Çoğu Zaman”, % 14,1’i “Pek Az” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Sakin, Kendime Hakim ve Soğukkanlıyım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(9)}=25.44$, $P<0,03$]. Diğer bir değişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Genellikle Sakin, Kendime Hakim ve Soğukkanlıyım” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Genellikle Sakin, Kendime Hakim ve Soğukkanlıyım” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 42,3’ü “Çoğu Zaman”, % 13,9’u ise “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 50’si “Çoğu Zaman”, % 9,3’ü “Pek Az”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 38,6’sı “Çoğu zaman”, % 12,5’i “Pek Az”; Resim–İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 40,6’sı “Çoğu zaman”, % 18,3’ü “Pek Az”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 37,7’si “Çoğu zaman”, % 15,2’si “Pek Az”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 44,1’i “Çoğu zaman”, % 12,9’u “Pek Az”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 39,7’si “Çoğu zaman”, % 16,4’ü “Pek Az”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 48,3’ü “Çoğu zaman”, % 11,2’si “Pek Az”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 48,7’si “Çoğu zaman”, % 10,3’ü “Her Zaman”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 37,5’i “Çoğu zaman”, % 10,2’si “Pek Az”; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 41,1’i “Çoğu zaman”, % 17,1’i “Pek Az”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 43,9’u “Çoğu zaman”, % 10,2’si “Pek Az”

cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Sakin, Kendime Hakim ve Soğukkanlıyım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0,05$). Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile “Genellikle Sakin, Kendime Hakim ve Soğukkanlıyım” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 8. “Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X ²	P			
Cinsiyet	Erkek	N	370	328	105	31	834	3,9513	0,267			
		%	44,4%	39,3%	12,6%	3,7%	100,0%					
	Bayan	N	513	552	160	47	1272					
		%	40,3%	43,4%	12,6%	3,7%	100,0%					
	Toplam	N	883	880	265	78	2106					
		%	41,9%	41,8%	12,6%	3,7%	100,0%					
Sınıf	1.Sınıf	N	261	258	66	21	606	8,1609	0,518			
		%	43,1%	42,6%	10,9%	3,5%	100,0%					
	2. Sınıf	N	202	194	67	23	486					
		%	41,6%	39,9%	13,8%	4,7%	100,0%					
	3.Sınıf	N	202	204	72	13	491					
		%	41,1%	41,5%	14,7%	2,6%	100,0%					
	4.Sınıf	N	218	224	60	21	523					
		%	41,7%	42,8%	11,5%	4,0%	100,0%					
	Toplam	N	883	880	265	78	2106					
		%	41,9%	41,8%	12,6%	3,7%	100,0%					
	Bölüm	Beden Eğitimi	N	38	34	10	4			86	25,78530	0,686
			%	44,2%	39,5%	11,6%	4,7%			100,0%		
Müzik		N	33	39	14	2	88					
		%	37,5%	44,3%	15,9%	2,3%	100,0%					
Resim		N	65	68	34	8	175					
		%	37,1%	38,9%	19,4%	4,6%	100,0%					
Türkçe		N	115	110	39	12	276					
		%	41,7%	39,9%	14,1%	4,3%	100,0%					
Sınıf		N	266	253	59	21	599					
		%	44,4%	42,2%	9,8%	3,5%	100,0%					
Sosyal		N	121	135	37	12	305					
		%	39,7%	44,3%	12,1%	3,9%	100,0%					
Fen Bilgisi		N	47	54	13	2	116					
		%	40,5%	46,6%	11,2%	1,7%	100,0%					
Matematik		N	50	51	13	3	117					
		%	42,7%	43,6%	11,1%	2,6%	100,0%					
Bilgisayar		N	36	37	12	3	88					
		%	40,9%	42,0%	13,6%	3,4%	100,0%					
Okul Öncesi		N	76	56	18	8	158					
		%	48,1%	35,4%	11,4%	5,1%	100,0%					
İngilizce		N	36	43	16	3	98					
		%	36,7%	43,9%	16,3%	3,1%	100,0%					
Toplam		N	883	880	265	78	2106					
		%	41,9%	41,8%	12,6%	3,7%	100,0%					
						*P<0,05						

Tablo 8'e bakıldığında "Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim" ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 41,9'u "Pek Az", % 3,7'si "Her Zaman" cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 44,4'ü "Pek Az", % 3,7'si "Her Zaman"; bayanların % 43,4'ü "Bazen", % 3,7'si "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin "Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$). Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile "Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

"Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim" ifadesinde yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 41,9'u "Pek Az", % 3,7'si "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 43,1'i "Pek Az", % 3,5'i "Her Zaman"; 2. sınıfların % 41,6'sı "Pek Az", % 4,7'si "Her Zaman"; 3. sınıfların % 41,5'i "Bazen", % 2,6'ı "Her Zaman"; 4. sınıfların % 42,8'i "Bazen", % 4,0'ü "Her Zaman" cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin "Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$). Diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile "Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

"Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim" ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 41,9'u "Pek Az", % 3,7'si ise "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 44,2'si "Pek Az", % 4,7'si "Her Zaman"; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 44,3'ü "Bazen", % 2,3'ü "Her Zaman"; Resim-İş Öğretmenliği öğrencilerinin % 38,9'u "Bazen", % 4,6'sı "Her Zaman"; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 41,7'si "Pek Az", % 4,3'ü "Her Zaman"; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 44,4'ü "Pek Az", % 3,5'i "Her Zaman"; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 44,3'ü "Bazen", % 3,9'u "Her Zaman"; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin %

46,6'sı “Bazen”, % 1,7'si “Her Zaman”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 43,6'sı “Bazen”, % 2,6'sı “Her Zaman”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 42'si “Bazen”, % 3,4'ü “Her Zaman”; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 48,1'i “Pek Az”, % 5,1'i “Her Zaman”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 43,9'u “Bazen”, % 3,1'i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin “Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile “Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 9. “Önemsiz Şeyler Hakkında Endişelenirim” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X ²	P
Cinsiyet	Erkek	N	355	294	145	40	834	37,4393	0,000
		%	42,6%	35,3%	17,4%	4,8%	100,0%		
	Bayan	N	403	448	331	90	1272		
		%	31,7%	35,2%	26,0%	7,1%	100,0%		
	Toplam	N	758	742	476	130	2106		
		%	36,0%	35,2%	22,6%	6,2%	100,0%		
Sınıf	1.Sınıf	N	224	206	133	43	606	23,4559	0,005
		%	37,0%	34,0%	21,9%	7,1%	100,0%		
	2. Sınıf	N	182	144	122	38	486		
		%	37,4%	29,6%	25,1%	7,8%	100,0%		
	3.Sınıf	N	160	195	119	17	491		
		%	32,6%	39,7%	24,2%	3,5%	100,0%		
	4.Sınıf	N	192	197	102	32	523		
		%	36,7%	37,7%	19,5%	6,1%	100,0%		
	Toplam	N	758	742	476	130	2106		
		%	36,0%	35,2%	22,6%	6,2%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	38	25	15	8	86	39,01530	0,125
		%	44,2%	29,1%	17,4%	9,3%	100,0%		
	Müzik	N	30	30	24	4	88		
		%	34,1%	34,1%	27,3%	4,5%	100,0%		
	Resim	N	60	63	40	12	175		
		%	34,3%	36,0%	22,9%	6,9%	100,0%		
	Türkçe	N	99	92	69	16	276		
		%	35,9%	33,3%	25,0%	5,8%	100,0%		
	Sınıf	N	210	227	133	29	599		
		%	35,1%	37,9%	22,2%	4,8%	100,0%		
	Sosyal	N	123	106	62	14	305		
		%	40,3%	34,8%	20,3%	4,6%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	45	44	23	4	116		
		%	38,8%	37,9%	19,8%	3,4%	100,0%		
	Matematik	N	30	46	31	10	117		
		%	25,6%	39,3%	26,5%	8,5%	100,0%		
	Bilgisayar	N	38	29	13	8	88		
		%	43,2%	33,0%	14,8%	9,1%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	55	53	35	15	158		
		%	34,8%	33,5%	22,2%	9,5%	100,0%		
İngilizce	N	30	27	31	10	98			
	%	30,6%	27,6%	31,6%	10,2%	100,0%			
Toplam	N	758	742	476	130	2106			
	%	36,0%	35,2%	22,6%	6,2%	100,0%			
						*P<0,05			

Tablo 9’a bakıldığında “Önemsiz Şeyler Hakkında Endişelenirim” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 36’sı “Pek Az”, % 6,2’si “Her Zaman” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 42,6’sı “Pek Az”, % 4,8’i “Her Zaman”; bayanların % 35,2’si “Bazen”, % 7,1’i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Önemsiz Şeyler Hakkında Endişelenirim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı

olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=37.44$, $P<0,05$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Önemsiz Şeyler Hakkında Endişelenirim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Önemsiz Şeyler Hakkında Endişelenirim” ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 36’sı “Pek Az”, % 6,2’si “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 37’si “Pek Az”, % 7,1’i “Her Zaman”; 2. sınıfların % 37,4’ü “Pek Az”, % 7,8’i “Her Zaman”; 3. sınıfların % 39,7’si “Bazen”, % 3,5’i “Her Zaman”; 4. sınıfların % 37,7’si “Bazen”, % 6,1’i “Her Zaman” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Önemsiz Şeyler Hakkında Endişelenirim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(9)}=23.46$, $P<0,05$]. Diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Önemsiz Şeyler Hakkında Endişelenirim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Önemsiz Şeyler Hakkında Endişelenirim” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 36’sı “Pek Az”, % 6,2’si ise “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 44,2’si “Pek Az”, % 9,3’ü “Her Zaman”; Müzik eğitimi öğretmenliği öğrencilerinin % 34,1’i “Pek Az” ve “Bazen”, % 4,5’i “Her Zaman”; Resim-İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 36’sı “Bazen”, % 6,9’u “Her Zaman”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 35,9’u “Pek Az”, % 5,8’i “Her Zaman”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 37,9’u “Bazen”, % 4,8’i “Her Zaman”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 40,3’ü “Pek Az”, % 4,6’sı “Her Zaman”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 38,8’i “Pek Az”, % 3,4’ü “Her Zaman”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 39,3’ü “Bazen”, % 8,5’i “Her Zaman”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 43,2’si “Pek Az”, % 9,1’i “Her Zaman”; Okulöncesi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 34,8’i “Pek Az”, % 9,5’i “Her Zaman”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 31,6’sı “Çoğu Zaman”, % 10,2’si “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin “Önemsiz Şeyler Hakkında Endişelenirim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p> 0,05$). Başka bir anlatımla öğrencilerin

öğrenim gördükleri bölümleri ile “Önemsiz Şeyler Hakkında Endişelenirim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 10. “Genellikle Mutluyum” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X ²	P
Cinsiyet	Erkek	N	62	179	459	134	834	8,1493	0,043
		%	7,4%	21,5%	55,0%	16,1%	100,0%		
	Bayan	N	75	266	768	163	1272		
		%	5,9%	20,9%	60,4%	12,8%	100,0%		
	Toplam	N	137	445	1227	297	2106		
		%	6,5%	21,1%	58,3%	14,1%	100,0%		
Sınıf	1.Sınıf	N	46	125	348	87	606	13,0299	0,161
		%	7,6%	20,6%	57,4%	14,4%	100,0%		
	2. Sınıf	N	34	122	272	58	486		
		%	7,0%	25,1%	56,0%	11,9%	100,0%		
	3.Sınıf	N	32	96	296	67	491		
		%	6,5%	19,6%	60,3%	13,6%	100,0%		
	4.Sınıf	N	25	102	311	85	523		
		%	4,8%	19,5%	59,5%	16,3%	100,0%		
	Toplam	N	137	445	1227	297	2106		
		%	6,5%	21,1%	58,3%	14,1%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	3	15	52	16	86	60,20530	0,001
		%	3,5%	17,4%	60,5%	18,6%	100,0%		
	Müzik	N	9	14	45	20	88		
		%	10,2%	15,9%	51,1%	22,7%	100,0%		
	Resim	N	21	44	81	29	175		
		%	12,0%	25,1%	46,3%	16,6%	100,0%		
	Türkçe	N	16	69	151	40	276		
		%	5,8%	25,0%	54,7%	14,5%	100,0%		
	Sınıf	N	32	107	372	88	599		
		%	5,3%	17,9%	62,1%	14,7%	100,0%		
	Sosyal	N	22	72	171	40	305		
		%	7,2%	23,6%	56,1%	13,1%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	3	24	75	14	116		
		%	2,6%	20,7%	64,7%	12,1%	100,0%		
	Matematik	N	9	27	76	5	117		
		%	7,7%	23,1%	65,0%	4,3%	100,0%		
	Bilgisayar	N	2	21	47	18	88		
		%	2,3%	23,9%	53,4%	20,5%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	10	32	99	17	158		
		%	6,3%	20,3%	62,7%	10,8%	100,0%		
İngilizce	N	10	20	58	10	98			
	%	10,2%	20,4%	59,2%	10,2%	100,0%			
Toplam	N	137	445	1227	297	2106			
	%	6,5%	21,1%	58,3%	14,1%	100,0%			
						*P<0,05			

Tablo 10’a bakıldığında “Genellikle Mutluyum” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 58,3’ü “Çoğu Zaman”, % 6,5’i “Pek Az” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 55'i "Çoğu Zaman", % 7,4'ü "Pek az"; bayanların % 60,4'ü "Çoğu Zaman", % 5,9'u "Pek Az" cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin "Genellikle Mutluyum" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=8.15$, $P<0,05$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile "Genellikle Mutluyum" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 10 incelendiğinde "Genellikle Mutluyum" ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 58,3'ü "Çoğu Zaman", % 6,5'i "Pek Az" cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 57,4'ü "Çoğu Zaman", % 7,6'sı "Pek Az"; 2. sınıfların % 56'sı "Çoğu Zaman", % 7'si "Pek Az"; 3. sınıfların % 60,3'ü "Çoğu Zaman", % 6,5'i "Pek Az"; 4. sınıfların % 59,5'i "Çoğu Zaman", % 4,8'i "Pek Az" cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin "Genellikle Mutluyum" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($P> 0,01$). Diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile "Genellikle Mutluyum" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

"Genellikle Mutluyum" ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 58,3'ü "Çoğu Zaman", % 6,5'i ise "Pek Az" cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 60,5'i "Çoğu Zaman", % 3,5'i "Pek Az"; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 51,1'i "Çoğu Zaman", % 10,2'si "Pek Az"; Resim-İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 46,3'ü "Çoğu Zaman", % 12'si "Pek Az"; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 54,7'si "Çoğu Zaman", % 5,8'i "Pek Az"; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 62,1'i "Çoğu Zaman", % 5,3'ü "Pek Az"; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 56,1'i "Çoğu Zaman", % 7,2'si "Pek Az"; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 64,7'si "Çoğu Zaman", % 2,6'sı "Pek Az"; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 65'i "Çoğu Zaman", % 4,3'ü "Her Zaman"; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 53,4'ü "Çoğu Zaman", % 2,3'ü "Pek Az"; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 62,7'si "Çoğu Zaman", % 6,3'ü "Pek Az"; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 59,2'si "Çoğu

Zaman”, % 10,2’si “Pek Az” ve “Her Zaman” cevaplarını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Mutluyum” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(30)}=60.21$, $P<0,05$]. Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile “Genellikle Mutluyum” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 11. “Her Şeyi Ciddiye Alır ve Etkilenirim” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X ²	p
Cinsiyet	Erkek	N	221	326	209	78	834	11,5003	0,009
		%	26,5%	39,1%	25,1%	9,4%	100,0%		
	Bayan	N	270	490	356	156	1272		
		%	21,2%	38,5%	28,0%	12,3%	100,0%		
	Toplam	N	491	816	565	234	2106		
		%	23,3%	38,7%	26,8%	11,1%	100,0%		
Sınıf	1.Sınıf	N	176	207	152	71	606	19,7379	0,020
		%	29,0%	34,2%	25,1%	11,7%	100,0%		
	2. Sınıf	N	102	197	135	52	486		
		%	21,0%	40,5%	27,8%	10,7%	100,0%		
	3.Sınıf	N	96	203	141	51	491		
		%	19,6%	41,3%	28,7%	10,4%	100,0%		
	4.Sınıf	N	117	209	137	60	523		
		%	22,4%	40,0%	26,2%	11,5%	100,0%		
	Toplam	N	491	816	565	234	2106		
		%	23,3%	38,7%	26,8%	11,1%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	13	36	23	14	86	40,63930	0,093
		%	15,1%	41,9%	26,7%	16,3%	100,0%		
	Müzik	N	18	35	27	8	88		
		%	20,5%	39,8%	30,7%	9,1%	100,0%		
	Resim	N	38	66	44	27	175		
		%	21,7%	37,7%	25,1%	15,4%	100,0%		
	Türkçe	N	77	96	62	41	276		
		%	27,9%	34,8%	22,5%	14,9%	100,0%		
	Sınıf	N	134	247	158	60	599		
		%	22,4%	41,2%	26,4%	10,0%	100,0%		
	Sosyal	N	77	108	87	33	305		
		%	25,2%	35,4%	28,5%	10,8%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	30	51	28	7	116		
		%	25,9%	44,0%	24,1%	6,0%	100,0%		
	Matematik	N	26	49	35	7	117		
		%	22,2%	41,9%	29,9%	6,0%	100,0%		
	Bilgisayar	N	30	26	24	8	88		
		%	34,1%	29,5%	27,3%	9,1%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	32	60	49	17	158		
		%	20,3%	38,0%	31,0%	10,8%	100,0%		
İngilizce	N	16	42	28	12	98			
	%	16,3%	42,9%	28,6%	12,2%	100,0%			
Toplam	N	491	816	565	234	2106			
	%	23,3%	38,7%	26,8%	11,1%	100,0%			
						*P<0,05			

Tablo 11’e bakıldığında “Her Şeyi Ciddiye Alır ve Etkilenirim” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde %38,7’si “Bazen”, %11,1’i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin %39,1’i “Bazen”, %9,4’ü “Her Zaman”; bayanların %38,5’i “Bazen” %12,3’ü “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Her Şeyi Ciddiye Alır

ve Etkilenirim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=11,500$, $P<0,05$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Her Şeyi Ciddiye Alır ve Etkilenirim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Her Şeyi Ciddiye Alır ve Etkilenirim” ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 38,7’si “Bazen”, % 11,1’i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 34,2’si “Bazen”, % 11,7’si “Her Zaman”; 2. sınıfların % 40,5’i “Bazen”, % 10,7’si “Her Zaman”; 3. sınıfların % 60,3’ü “Çoğu Zaman”, % 6,5’i “Pek Az”; 4. sınıfların % 59,5’i “Çoğu Zaman”, % 4,8’i “Pek Az” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Her Şeyi Ciddiye Alır ve Etkilenirim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(9)}=19,74$, $P<0,05$]. Diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Her Şeyi Ciddiye Alır ve Etkilenirim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Her Şeyi Ciddiye Alır ve Etkilenirim” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 38,7’si “Bazen”, % 11,1’i ise “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 41,9’u “Bazen”, % 15,1’i “Pek Az”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 39,8’i “Bazen”, % 9,1’i “Her Zaman”; Resim-İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 37,7’si “Bazen”, % 15,4’ü “Her Zaman”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 34,8’i “Bazen”, % 14,9’u “Her Zaman”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 41,2’si “Bazen”, % 10’u “Her Zaman”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 35,4’ü “Bazen”, % 10,8’i “Her Zaman”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 44’ü “Bazen”, % 6’sı “Her Zaman”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 41,9’u “Bazen”, % 6’sı “Her Zaman”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 34,1’i “Pek Az”, % 9,1’i “Her Zaman”; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 38’i “Bazen”, % 10,8’i “Her Zaman”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 42,9’u “Bazen”, % 12,2’si “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin “Her Şeyi Ciddiye Alır ve Etkilenirim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın

anlamli olmadığı ortaya çıkmıştır (p>0,05). Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile “Her Şeyi Ciddiye Alır ve Etkilenirim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 12. “Genellikle Kendime Güvenmem” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X ²	p
Cinsiyet	Erkek	N	521	212	74	27	834	16,5883	0,001
		%	62,5%	25,4%	8,9%	3,2%	100,0%		
	Bayan	N	686	420	125	41	1272		
		%	53,9%	33,0%	9,8%	3,2%	100,0%		
	Toplam	N	1207	632	199	68	2106		
		%	57,3%	30,0%	9,4%	3,2%	100,0%		
Sınıf	1.Sınıf	N	348	183	61	14	606	9,8459	0,363
		%	57,4%	30,2%	10,1%	2,3%	100,0%		
	2. Sınıf	N	262	152	53	19	486		
		%	53,9%	31,3%	10,9%	3,9%	100,0%		
	3.Sınıf	N	284	152	42	13	491		
		%	57,8%	31,0%	8,6%	2,6%	100,0%		
	4.Sınıf	N	313	145	43	22	523		
		%	59,8%	27,7%	8,2%	4,2%	100,0%		
	Toplam	N	1207	632	199	68	2106		
		%	57,3%	30,0%	9,4%	3,2%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	53	24	4	5	86	44,59430	0,042
		%	61,6%	27,9%	4,7%	5,8%	100,0%		
	Müzik	N	48	24	15	1	88		
		%	54,5%	27,3%	17,0%	1,1%	100,0%		
	Resim	N	111	41	19	4	175		
		%	63,4%	23,4%	10,9%	2,3%	100,0%		
	Türkçe	N	150	91	30	5	276		
		%	54,3%	33,0%	10,9%	1,8%	100,0%		
	Sınıf	N	361	170	52	16	599		
		%	60,3%	28,4%	8,7%	2,7%	100,0%		
	Sosyal	N	176	89	23	17	305		
		%	57,7%	29,2%	7,5%	5,6%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	64	43	8	1	116		
		%	55,2%	37,1%	6,9%	,9%	100,0%		
	Matematik	N	58	42	13	4	117		
		%	49,6%	35,9%	11,1%	3,4%	100,0%		
	Bilgisayar	N	52	26	8	2	88		
		%	59,1%	29,5%	9,1%	2,3%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	90	46	14	8	158		
		%	57,0%	29,1%	8,9%	5,1%	100,0%		
İngilizce	N	44	36	13	5	98			
	%	44,9%	36,7%	13,3%	5,1%	100,0%			
Toplam	N	1207	632	199	68	2106			
	%	57,3%	30,0%	9,4%	3,2%	100,0%			
						*P<0,05			

Tablo 12’ye bakıldığında “Genellikle Kendime Güvenmem” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 57,3’ü “Pek az”, % 3,2’si “Her Zaman” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 62,5'i "Pek Az", % 3,2'si "Her Zaman"; bayanların % 53,9'u "Pek Az", % 3,2'si "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin "Genellikle Kendime Güvenmem" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=16.59$, $P<0,05$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile "Genellikle Kendime Güvenmem" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

"Genellikle Kendime Güvenmem" ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 57,4'ü "Pek Az", % 2,3'ü "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 57,4'ü "Pek Az", % 2,3'ü "Her Zaman"; 2. sınıfların % 53,9'u "Pek Az", % 3,9'u "Her Zaman"; 3. sınıfların % 57,8'i "Pek Az", % 2,6'sı "Her Zaman"; 4. sınıfların % 59,8'i "Pek Az", % 4,2'si "Her Zaman" cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin "Genellikle Kendime Güvenmem" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile "Genellikle Kendime Güvenmem" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

"Genellikle Kendime Güvenmem" ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 57,3'ü "Pek Az", % 3,2'si ise "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 61,6'sı "Pek Az", % 4,7'si "Çoğu Zaman"; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 54,5'i "Pek Az", % 1,1'i "Her Zaman"; Resim –İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 63,4'ü "Pek Az", % 2,3'ü "Her Zaman"; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 54,3'ü "Pek Az", % 1,8'i "Her Zaman"; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 60,3'ü "Pek Az", % 2,7'si "Her Zaman"; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 57,7'si "Pek Az", % 5,6'sı "Her Zaman"; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 55,2'si "Pek Az", % 0,9'u "Her Zaman"; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 49,6'sı "Pek Az", % 3,4'ü "Her Zaman"; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 59,1'i "Pek Az", % 2,3'ü "Her Zaman"; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 57'si "Pek Az", % 5,1'i "Her

Zaman”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 44,9’u “Pek Az”, % 5,1’i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Kendime Güvenmem” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(30)}=44,59$, $P<0,042$]. Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile “Genellikle Kendime Güvenmem” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 13. “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X ²	P
Cinsiyet	Erkek	N	63	129	441	201	834	18,5933	0,000
		%	7,6%	15,5%	52,9%	24,1%	100,0%		
	Bayan	N	71	261	706	234	1272		
		%	5,6%	20,5%	55,5%	18,4%	100,0%		
	Toplam	N	134	390	1147	435	2106		
		%	6,4%	18,5%	54,5%	20,7%	100,0%		
Sınıf	1.Sınıf	N	37	119	354	96	606	21,5099	0,011
		%	6,1%	19,6%	58,4%	15,8%	100,0%		
	2. Sınıf	N	42	96	242	106	486		
		%	8,6%	19,8%	49,8%	21,8%	100,0%		
	3.Sınıf	N	27	84	273	107	491		
		%	5,5%	17,1%	55,6%	21,8%	100,0%		
	4.Sınıf	N	28	91	278	126	523		
		%	5,4%	17,4%	53,2%	24,1%	100,0%		
	Toplam	N	134	390	1147	435	2106		
		%	6,4%	18,5%	54,5%	20,7%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	5	11	45	25	86	41,91930	0,073
		%	5,8%	12,8%	52,3%	29,1%	100,0%		
	Müzik	N	5	23	41	19	88		
		%	5,7%	26,1%	46,6%	21,6%	100,0%		
	Resim	N	18	39	80	38	175		
		%	10,3%	22,3%	45,7%	21,7%	100,0%		
	Türkçe	N	16	48	158	54	276		
		%	5,8%	17,4%	57,2%	19,6%	100,0%		
	Sınıf	N	27	114	339	119	599		
		%	4,5%	19,0%	56,6%	19,9%	100,0%		
	Sosyal	N	21	61	153	70	305		
		%	6,9%	20,0%	50,2%	23,0%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	10	18	63	25	116		
		%	8,6%	15,5%	54,3%	21,6%	100,0%		
	Matematik	N	10	13	73	21	117		
		%	8,5%	11,1%	62,4%	17,9%	100,0%		
	Bilgisayar	N	9	11	48	20	88		
		%	10,2%	12,5%	54,5%	22,7%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	6	35	94	23	158		
		%	3,8%	22,2%	59,5%	14,6%	100,0%		
İngilizce	N	7	17	53	21	98			
	%	7,1%	17,3%	54,1%	21,4%	100,0%			
Toplam	N	134	390	1147	435	2106			
	%	6,4%	18,5%	54,5%	20,7%	100,0%			
					*P<0,05				

Tablo 13’e bakıldığında “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 54,5’i “Çoğu Zaman”, % 6,4’ü “Pek Az” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 52,9’u “Çoğu Zaman”, % 7,6’sı “Pek Az”; bayanların % 55,5’i “Çoğu Zaman”, % 5,6’sı “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Genellikle

Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=18,59$, $P<0,00$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 54,5’i “Çoğu Zaman”, % 6,4’ü “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 58,4’ü “Çoğu Zaman”, % 6,1’i “Pek Az”; 2. sınıfların % 49,8’i “Çoğu Zaman”, % 8,6’sı “Pek Az”; 3. sınıfların % 55,6’si “Çoğu Zaman”, % 5,5’i “Pek Az”; 4. sınıfların % 53,2’i “Çoğu Zaman”, % 5,4’ü “Pek Az” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle kendimi huzurlu hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(9)}=21,51$, $P<0,011$]. Diğer bir değişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 54,5’i “Çoğu Zaman”, % 6,4’ü ise “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 52,3’ü “Çoğu Zaman”, % 5,8’i “Pek Az”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 46,6’sı “Çoğu Zaman”, % 5,7’si “Pek Az”; Resim –İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 45,7’si “Çoğu Zaman”, % 10,3’ü “Pek Az”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 57,2’si “Çoğu Zaman”, % 5,8’i “Pek Az”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 56,6’sı “Çoğu Zaman”, % 4,5’i “Pek Az”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 50,2’si “Çoğu Zaman”, % 6,9’u “Pek Az”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 54,3’ü “Çoğu Zaman”, % 8,6’sı “Pek Az”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 62,4’ü “Çoğu Zaman”, % 8,5’i “Pek Az”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 54,5’i “Çoğu Zaman”, % 10,2’si “Pek Az”; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 59,5’i “Çoğu Zaman”, % 3,8’i “Pek Az”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 54,1’i “Çoğu Zaman”, % 7,1’i “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde

öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$). Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümlerle “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 14. “Sıkıntılı ve Güç Durumlarla Karşılaşmaktan Kaçınırım” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X ²	P
Cinsiyet	Erkek	N	217	315	221	81	834	21,9223	0,000
		%	26,0%	37,8%	26,5%	9,7%	100,0%		
	Bayan	N	240	458	420	154	1272		
		%	18,9%	36,0%	33,0%	12,1%	100,0%		
	Toplam	N	457	773	641	235	2106		
		%	21,7%	36,7%	30,4%	11,2%	100,0%		
Sınıf	1.Sınıf	N	129	220	191	66	606	23,5409	0,005
		%	21,3%	36,3%	31,5%	10,9%	100,0%		
	2. Sınıf	N	97	156	157	76	486		
		%	20,0%	32,1%	32,3%	15,6%	100,0%		
	3.Sınıf	N	108	181	152	50	491		
		%	22,0%	36,9%	31,0%	10,2%	100,0%		
	4.Sınıf	N	123	216	141	43	523		
		%	23,5%	41,3%	27,0%	8,2%	100,0%		
	Toplam	N	457	773	641	235	2106		
		%	21,7%	36,7%	30,4%	11,2%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	17	33	23	13	86	39,61030	0,113
		%	19,8%	38,4%	26,7%	15,1%	100,0%		
	Müzik	N	21	25	28	14	88		
		%	23,9%	28,4%	31,8%	15,9%	100,0%		
	Resim	N	38	60	48	29	175		
		%	21,7%	34,3%	27,4%	16,6%	100,0%		
	Türkçe	N	58	99	93	26	276		
		%	21,0%	35,9%	33,7%	9,4%	100,0%		
	Sınıf	N	133	233	186	47	599		
		%	22,2%	38,9%	31,1%	7,8%	100,0%		
	Sosyal	N	71	104	87	43	305		
		%	23,3%	34,1%	28,5%	14,1%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	20	50	33	13	116		
		%	17,2%	43,1%	28,4%	11,2%	100,0%		
	Matematik	N	28	44	30	15	117		
		%	23,9%	37,6%	25,6%	12,8%	100,0%		
	Bilgisayar	N	20	41	20	7	88		
		%	22,7%	46,6%	22,7%	8,0%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	33	57	52	16	158		
		%	20,9%	36,1%	32,9%	10,1%	100,0%		
İngilizce	N	18	27	41	12	98			
	%	18,4%	27,6%	41,8%	12,2%	100,0%			
Toplam	N	457	773	641	235	2106			
	%	21,7%	36,7%	30,4%	11,2%	100,0%			
						*P<0,05			

Tablo 14'e bakıldığında "Sıkıntılı ve Güç Durumlarla Karşılaşmaktan Kaçınırım" ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 36,7'si "Bazen" % 11,2'si "Her Zaman" cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 37,8'i "Bazen", % 9,7'si "Her Zaman"; bayanların % 36'sı "Bazen", % 12,1'i "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin "Sıkıntılı ve Güç Durumlarla Karşılaşmaktan Kaçınırım" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=21,92$, $P<0,000$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile "Sıkıntılı ve Güç Durumlarla Karşılaşmaktan Kaçınırım" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

"Sıkıntılı ve Güç Durumlarla Karşılaşmaktan Kaçınırım" ifadesinde yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 36,7'si "Bazen", % 11,2'si "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 36,3'ü "Bazen", % 10,9'u "Her Zaman"; 2. sınıfların % 32,3'ü "Çoğu Zaman", % 15,6'sı "Her Zaman"; 3. sınıfların % 36,9'ü "Bazen", % 10,2'si "Her Zaman"; 4. sınıfların % 41,3'ü "Bazen", % 8,2'si "Her Zaman" cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin "Sıkıntılı ve Güç Durumlarla Karşılaşmaktan Kaçınırım" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(9)}=23,54$, $P<0,005$]. Diğer bir değişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile "Sıkıntılı ve Güç Durumlarla Karşılaşmaktan Kaçınırım" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

"Sıkıntılı ve Güç Durumlarla Karşılaşmaktan Kaçınırım" ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 36,7'si "Bazen", % 11,2'i ise "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 38,4'ü "Bazen", % 15,1'i "Her Zaman"; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 31,8'i "Çoğu Zaman", % 15,9'u "Her Zaman"; Resim –İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 34,3'ü "Bazen", % 16,6'sı "Her Zaman"; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 35,9'u "Bazen", % 9,4'ü "Her Zaman"; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 38,9'u "Bazen", % 7,8'i "Her Zaman"; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 34,1'i "Bazen", % 14,1'i "Her Zaman"; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini

öğrencilerinin % 43,1'i "Bazen", % 11,2'si "Her Zaman"; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 37,6'sı "Bazen", % 12,8'i "Her Zaman"; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 46,6'sı "Bazen", % 8'i "Her Zaman"; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 36,1'i "Bazen", % 10,1'i "Her Zaman"; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 41,8'i "Çoğu Zaman", % 12,2'si "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin "Sıkıntılı ve Güç Durumlarla Karşılaşmaktan Kaçınırım" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir [$X^2_{(9)}=23,54$, $p>0,113$]. Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile "Sıkıntılı ve Güç Durumlarla Karşılaşmaktan Kaçınırım" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 15. “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X ²	P
Cinsiyet	Erkek	N	55	194	441	144	834	16,2783	0,001
		%	6,6%	23,3%	52,9%	17,3%	100,0%		
	Bayan	N	57	339	719	157	1272		
		%	4,5%	26,7%	56,5%	12,3%	100,0%		
Toplam	N	112	533	1160	301	2106			
	%	5,3%	25,3%	55,1%	14,3%	100,0%			
Sınıf	1.Sınıf	N	33	164	326	83	606	18,1989	0,033
		%	5,4%	27,1%	53,8%	13,7%	100,0%		
	2. Sınıf	N	33	131	262	60	486		
		%	6,8%	27,0%	53,9%	12,3%	100,0%		
	3.Sınıf	N	20	134	271	66	491		
		%	4,1%	27,3%	55,2%	13,4%	100,0%		
	4.Sınıf	N	26	104	301	92	523		
		%	5,0%	19,9%	57,6%	17,6%	100,0%		
Toplam	N	112	533	1160	301	2106			
	%	5,3%	25,3%	55,1%	14,3%	100,0%			
Bölüm	Beden Eğitimi	N	3	19	45	19	86	46,81130	0,026
		%	3,5%	22,1%	52,3%	22,1%	100,0%		
	Müzik	N	6	15	53	14	88		
		%	6,8%	17,0%	60,2%	15,9%	100,0%		
	Resim	N	21	42	87	25	175		
		%	12,0%	24,0%	49,7%	14,3%	100,0%		
	Türkçe	N	16	84	131	45	276		
		%	5,8%	30,4%	47,5%	16,3%	100,0%		
	Sınıf	N	25	136	349	89	599		
		%	4,2%	22,7%	58,3%	14,9%	100,0%		
	Sosyal	N	18	87	161	39	305		
		%	5,9%	28,5%	52,8%	12,8%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	3	28	70	15	116		
		%	2,6%	24,1%	60,3%	12,9%	100,0%		
	Matematik	N	5	32	68	12	117		
		%	4,3%	27,4%	58,1%	10,3%	100,0%		
	Bilgisayar	N	2	20	51	15	88		
		%	2,3%	22,7%	58,0%	17,0%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	7	42	91	18	158		
		%	4,4%	26,6%	57,6%	11,4%	100,0%		
İngilizce	N	6	28	54	10	98			
	%	6,1%	28,6%	55,1%	10,2%	100,0%			
Toplam	N	112	533	1160	301	2106			
	%	5,3%	25,3%	55,1%	14,3%	100,0%			
						*P<0,05			

Tablo 15’e bakıldığında “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 55,1’i “Çoğu Zaman”, % 5,3’ü “Pek Az” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 52,9’u “Çoğu Zaman”, % 6,6’sı “Pek Az”; bayanların % 56,5’i “Çoğu Zaman”, % 4,5’i “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Genellikle

Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=16,28$, $P<0,001$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesinde yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 55,1’i “Çoğu Zaman”, % 5,3’ü “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 53,8’i “Çoğu zaman”, % 5,4’ü “Pek Az”; 2. sınıfların % 53,9’u “Çoğu Zaman”, % 6,8’i “Pek Az”; 3. sınıfların % 55,2’si “Çoğu Zaman”, % 4,1’i “Pek Az”; 4. sınıfların % 57,6’sı “Çoğu Zaman”, % 5,0’i “Pek Az” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(9)}=18,20$, $p<0,033$]. Diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 55,1’i “Çoğu Zaman”, %5,3’ü ise “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 52,3’ü “Çoğu Zaman”, % 3,5’i “Pek Az”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 60,2’si “Çoğu Zaman”, % 6,8’i “Pek Az”; Resim–İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 49,7’si “Çoğu Zaman”, % 12’si “Pek Az”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 47,5’i “Çoğu Zaman”, % 5,8’i “Pek Az”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 58,3’ü “Çoğu Zaman”, % 4,2’si “Pek Az”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 52,8’i “Çoğu Zaman”, % 5,9’u “Pek Az”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 60,3’ü “Çoğu Zaman”, % 2,6’sı “Pek Az”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 58,1’i “Çoğu Zaman”, % 4,3’ü “Pek Az”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 58’i “Çoğu Zaman”, % 2,3’ü “Pek Az”; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 57,6’sı “Çoğu Zaman”, % 4,4’ü “Pek Az”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 55,1’i “Çoğu Zaman”, % 6,1’i “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde

öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(30)}=46,81$, $p<0,005$]. Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 16. “Genellikle Hayatımdan Memnunum” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X^2	P
Cinsiyet	Erkek	N	65	171	393	205	834	21,3863	0,000
		%	7,8%	20,5%	47,1%	24,6%	100,0%		
	Bayan	N	64	241	719	248	1272		
		%	5,0%	18,9%	56,5%	19,5%	100,0%		
	Toplam	N	129	412	1112	453	2106		
		%	6,1%	19,6%	52,8%	21,5%	100,0%		
Sınıf	1.Sınıf	N	39	113	318	136	606	7,8209	0,552
		%	6,4%	18,6%	52,5%	22,4%	100,0%		
	2. Sınıf	N	36	101	253	96	486		
		%	7,4%	20,8%	52,1%	19,8%	100,0%		
	3.Sınıf	N	26	104	265	96	491		
		%	5,3%	21,2%	54,0%	19,6%	100,0%		
	4.Sınıf	N	28	94	276	125	523		
		%	5,4%	18,0%	52,8%	23,9%	100,0%		
	Toplam	N	129	412	1112	453	2106		
		%	6,1%	19,6%	52,8%	21,5%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	5	20	46	15	86	65,03230	0,000
		%	5,8%	23,3%	53,5%	17,4%	100,0%		
	Müzik	N	5	16	39	28	88		
		%	5,7%	18,2%	44,3%	31,8%	100,0%		
	Resim	N	27	41	67	40	175		
		%	15,4%	23,4%	38,3%	22,9%	100,0%		
	Türkçe	N	21	62	138	55	276		
		%	7,6%	22,5%	50,0%	19,9%	100,0%		
	Sınıf	N	24	108	335	132	599		
		%	4,0%	18,0%	55,9%	22,0%	100,0%		
	Sosyal	N	18	60	166	61	305		
		%	5,9%	19,7%	54,4%	20,0%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	3	21	67	25	116		
		%	2,6%	18,1%	57,8%	21,6%	100,0%		
	Matematik	N	5	23	69	20	117		
		%	4,3%	19,7%	59,0%	17,1%	100,0%		
	Bilgisayar	N	5	15	43	25	88		
		%	5,7%	17,0%	48,9%	28,4%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	8	30	81	39	158		
		%	5,1%	19,0%	51,3%	24,7%	100,0%		
İngilizce	N	8	16	61	13	98			
	%	8,2%	16,3%	62,2%	13,3%	100,0%			
Toplam	N	129	412	1112	453	2106			
	%	6,1%	19,6%	52,8%	21,5%	100,0%			
					*P<0,05				

Tablo 16'ya bakıldığında “Genellikle Hayatımdan Memnunum” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 52,8'i “Çoğu Zaman”, % 6,1'i “Pek Az” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 47,1'i “Çoğu Zaman”, % 7,8'i “Pek Az”; bayanların % 56,5'i “Çoğu Zaman”, % 5'i “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Genellikle Hayatımdan Memnunum” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=21,39$, $P<0,000$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Genellikle Hayatımdan Memnunum” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Genellikle Hayatımdan Memnunum” ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 52,8'i “Çoğu Zaman”, % 6,4'ü “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 52,5'i “Çoğu Zaman”, % 6,4'ü “Pek Az”; 2. sınıfların % 52,1'i “Çoğu Zaman”, % 7,4'ü “Pek Az”; 3. sınıfların % 54,0'ı “Çoğu Zaman”, % 5,3'ü “Pek Az”; 4. sınıfların % 52,8'i “Çoğu Zaman”, % 5,4'ü “Pek Az” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Hayatımdan Memnunum” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı görülmüştür ($p> 0,552$). Diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Genellikle Hayatımdan Memnunum” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

“Genellikle Hayatımdan Memnunum” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 52,8'i “Çoğu Zaman”, % 6,1'i ise “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 53,5'i “Çoğu Zaman”, % 5,8'i “Pek Az”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 44,3'ü “Çoğu Zaman”, % 5,7'si “Pek Az”; Resim-İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 38,3'ü “Çoğu Zaman”, % 15,4'ü “Pek Az”; Türkçe eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 50'si “Çoğu Zaman”, % 7,6'sı “Pek Az”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 55,9'u “Çoğu Zaman”, % 4'ü “Pek Az”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 54,4'ü “Çoğu Zaman”, % 5,9'u “Pek Az”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 57,8'i “Çoğu Zaman”, % 2,6'sı “Pek Az”; İlköğretim Matematik Eğitimi

Öğretmenliği öğrencilerinin % 59'u "Çoğu Zaman", % 4,3'ü "Pek Az"; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 48,9'u "Çoğu Zaman", % 5,7'si "Pek Az"; Okulöncesi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 51,3'ü "Çoğu Zaman", % 5,1'i "Pek Az" İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 62,2'si "Çoğu Zaman", % 8,2'si "Pek Az" cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin "Genellikle Hayatımdan Memnunum" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(30)}=65,03$, $P<0,000$]. Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile "Genellikle Hayatımdan Memnunum" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 17. “Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf Ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X ²	P
Cinsiyet	Erkek	N	241	358	158	77	834	9,8753	0,020
		%	28,9%	42,9%	18,9%	9,2%	100,0%		
	Bayan	N	322	511	303	136	1272		
		%	25,3%	40,2%	23,8%	10,7%	100,0%		
	Toplam	N	563	869	461	213	2106		
		%	26,7%	41,3%	21,9%	10,1%	100,0%		
Sınıf	1.Sınıf	N	161	238	138	69	606	13,1429	0,156
		%	26,6%	39,3%	22,8%	11,4%	100,0%		
	2. Sınıf	N	131	190	110	55	486		
		%	27,0%	39,1%	22,6%	11,3%	100,0%		
	3.Sınıf	N	124	206	120	41	491		
		%	25,3%	42,0%	24,4%	8,4%	100,0%		
	4.Sınıf	N	147	235	93	48	523		
		%	28,1%	44,9%	17,8%	9,2%	100,0%		
	Toplam	N	563	869	461	213	2106		
		%	26,7%	41,3%	21,9%	10,1%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	28	36	15	7	86	25,82530	0,684
		%	32,6%	41,9%	17,4%	8,1%	100,0%		
	Müzik	N	22	34	23	9	88		
		%	25,0%	38,6%	26,1%	10,2%	100,0%		
	Resim	N	40	69	48	18	175		
		%	22,9%	39,4%	27,4%	10,3%	100,0%		
	Türkçe	N	77	109	61	29	276		
		%	27,9%	39,5%	22,1%	10,5%	100,0%		
	Sınıf	N	174	242	125	58	599		
		%	29,0%	40,4%	20,9%	9,7%	100,0%		
	Sosyal	N	80	123	72	30	305		
		%	26,2%	40,3%	23,6%	9,8%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	35	51	23	7	116		
		%	30,2%	44,0%	19,8%	6,0%	100,0%		
	Matematik	N	24	51	31	11	117		
		%	20,5%	43,6%	26,5%	9,4%	100,0%		
	Bilgisayar	N	20	42	15	11	88		
		%	22,7%	47,7%	17,0%	12,5%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	41	74	25	18	158		
		%	25,9%	46,8%	15,8%	11,4%	100,0%		
İngilizce	N	22	38	23	15	98			
	%	22,4%	38,8%	23,5%	15,3%	100,0%			
Toplam	N	563	869	461	213	2106			
	%	26,7%	41,3%	21,9%	10,1%	100,0%			
						*P<0,05			

Tablo 17’ye bakıldığında “Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 41,3’ü “Bazen”, % 10,1’i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 42,9’u “Bazen”, % 9,2’si “Her Zaman”; bayanların % 40,2’si “Bazen”, % 10,1’i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Olur Olmaz

Düşünceler Beni Rahatsız Eder” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=9,88$, $p<0,020$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder” ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 41,3’ü “Bazen”, % 10,1’i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 39,3’ü “Bazen”, % 11,4’ü “Her Zaman”; 2. sınıfların % 39,1’i “Bazen”, % 11,3’ü “Her Zaman”; 3. sınıfların % 42,0’si “Bazen”, % 8,4’ü “Her Zaman”; 4. sınıfların % 44,9’u “Bazen”, % 9,2’i “Her Zaman” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p> 0,05$). Diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

“Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 41,3’ü “Bazen”, % 10,1’i ise “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 41,9’u “Bazen”, % 8,1 i “Her Zaman”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 38,6’sı “Bazen”, % 10,2’si “Her Zaman”; Resim-İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 39,4’ü “Bazen”, % 10,3’ü “Her Zaman”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 39,5’i “Bazen”, % 10,5’i “Her Zaman”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 40,4’ü “Bazen”, % 9,7’si “Her Zaman”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 40,3’ü “Bazen”, % 9,8’i “Her Zaman”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 44’ü “Bazen”, % 6’sı “Her Zaman”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 43,6’sı “Bazen”, % 9,4’ü “Her Zaman”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 47,7’si “Bazen”, % 12,5’i “Her Zaman”; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 46,8’i “Bazen”, % 11,4’ü “Her Zaman”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 38,8’i “Bazen”, % 15,3’ü “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin “Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder” ifadesine ilişkin

görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir [$X^2_{(3)}=25,82$, $p<0,05$]. Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile “Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 18. “Hayal Kırıklıklarımı Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X^2	P
Cinsiyet	Erkek	N	266	288	183	97	834	11,6993	0,008
		%	31,9%	34,5%	21,9%	11,6%	100,0%		
	Bayan	N	362	389	344	177	1272		
		%	28,5%	30,6%	27,0%	13,9%	100,0%		
	Toplam	N	628	677	527	274	2106		
		%	29,8%	32,1%	25,0%	13,0%	100,0%		
Sınıf	1.Sınıf	N	189	179	149	89	606	10,0679	0,345
		%	31,2%	29,5%	24,6%	14,7%	100,0%		
	2. Sınıf	N	138	167	125	56	486		
		%	28,4%	34,4%	25,7%	11,5%	100,0%		
	3.Sınıf	N	132	163	125	71	491		
		%	26,9%	33,2%	25,5%	14,5%	100,0%		
	4.Sınıf	N	169	168	128	58	523		
		%	32,3%	32,1%	24,5%	11,1%	100,0%		
	Toplam	N	628	677	527	274	2106		
		%	29,8%	32,1%	25,0%	13,0%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	27	26	22	11	86	38,76430	0,131
		%	31,4%	30,2%	25,6%	12,8%	100,0%		
	Müzik	N	24	24	27	13	88		
		%	27,3%	27,3%	30,7%	14,8%	100,0%		
	Resim	N	45	51	46	33	175		
		%	25,7%	29,1%	26,3%	18,9%	100,0%		
	Türkçe	N	93	90	68	25	276		
		%	33,7%	32,6%	24,6%	9,1%	100,0%		
	Sınıf	N	187	209	133	70	599		
		%	31,2%	34,9%	22,2%	11,7%	100,0%		
	Sosyal	N	92	78	84	51	305		
		%	30,2%	25,6%	27,5%	16,7%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	35	40	33	8	116		
		%	30,2%	34,5%	28,4%	6,9%	100,0%		
	Matematik	N	31	46	26	14	117		
		%	26,5%	39,3%	22,2%	12,0%	100,0%		
	Bilgisayar	N	26	32	19	11	88		
		%	29,5%	36,4%	21,6%	12,5%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	42	52	45	19	158		
		%	26,6%	32,9%	28,5%	12,0%	100,0%		
İngilizce	N	26	29	24	19	98			
	%	26,5%	29,6%	24,5%	19,4%	100,0%			
Toplam	N	628	677	527	274	2106			
	%	29,8%	32,1%	25,0%	13,0%	100,0%			
						*P<0,05			

Tablo 18'e bakıldığında "Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam" ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 32,1'i "Bazen", % 13'ü "Her Zaman" cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 34,5'i "Bazen", % 11,6'sı "Her Zaman"; bayanların % 30,6'sı "Bazen", % 13,9'u "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin "Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=11,70$, $p<0,008$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile "Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

"Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam" ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 32,1'i "Bazen", % 13'ü "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 31,2'i "Pek Az", % 14,7'si "Her Zaman"; 2. sınıfların % 34,4'ü "Bazen", % 11,5'i "Her Zaman"; 3. sınıfların % 33,2'si "Bazen", % 14,5'i "Her Zaman"; 4. sınıfların % 32,3'ü "Pek Az", % 11,1'i "Her Zaman" cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin "Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir [$X^2_{(3)}=10,067$, $p<0,34$]. Diğer bir değişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile "Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

"Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam" ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 32,1'i "Bazen", % 13'ü ise "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 30,2'si "Bazen", % 12,8'i "Her Zaman"; Müzik Eğitimi öğretmenliği öğrencilerinin % 30,7'si "Çoğu Zaman" ile, % 14,8'i "Her Zaman"; Resim-İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 29,1'i "Bazen", % 18,9'u "Her Zaman"; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 33,7'si "Pek Az", % 9,1'i "Her Zaman"; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 34,9'u "Bazen", % 11,7'si "Her Zaman"; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği

öğrencilerinin % 30,2'si "Pek Az", % 16,7'si "Her Zaman"; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 34,5'i "Bazen", % 6,9'u "Her Zaman"; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 39,3'ü "Bazen", % 12'si "Her Zaman"; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 36,4'ü "Bazen", % 12,5'i "Her Zaman"; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 32,9'u "Bazen", % 12'si "Her Zaman"; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 29,6'sı "Bazen", % 19,4'ü "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin "Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı ortaya çıkmıştır [$X^2_{(3)}=38,76$, $p<0,131$]. Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile "Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Tablo 19. “Akli Başında ve Kararlı Bir İnsanım” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X ²	P
Cinsiyet	Erkek	N	32	123	388	291	834	11,0453	0,011
		%	3,8%	14,7%	46,5%	34,9%	100,0%		
	Bayan	N	33	186	675	378	1272		
		%	2,6%	14,6%	53,1%	29,7%	100,0%		
	Toplam	N	65	309	1063	669	2106		
		%	3,1%	14,7%	50,5%	31,8%	100,0%		
Sınıf	1.Sınıf	N	19	76	321	190	606	12,6859	0,177
		%	3,1%	12,5%	53,0%	31,4%	100,0%		
	2. Sınıf	N	18	78	245	145	486		
		%	3,7%	16,0%	50,4%	29,8%	100,0%		
	3.Sınıf	N	11	89	232	159	491		
		%	2,2%	18,1%	47,3%	32,4%	100,0%		
	4.Sınıf	N	17	66	265	175	523		
		%	3,3%	12,6%	50,7%	33,5%	100,0%		
	Toplam	N	65	309	1063	669	2106		
		%	3,1%	14,7%	50,5%	31,8%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	3	8	43	32	86	53,31630	0,005
		%	3,5%	9,3%	50,0%	37,2%	100,0%		
	Müzik	N	3	14	35	36	88		
		%	3,4%	15,9%	39,8%	40,9%	100,0%		
	Resim	N	5	21	73	76	175		
		%	2,9%	12,0%	41,7%	43,4%	100,0%		
	Türkçe	N	7	47	135	87	276		
		%	2,5%	17,0%	48,9%	31,5%	100,0%		
	Sınıf	N	25	78	315	181	599		
		%	4,2%	13,0%	52,6%	30,2%	100,0%		
	Sosyal	N	7	42	149	107	305		
		%	2,3%	13,8%	48,9%	35,1%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	4	20	62	30	116		
		%	3,4%	17,2%	53,4%	25,9%	100,0%		
	Matematik	N	3	19	72	23	117		
		%	2,6%	16,2%	61,5%	19,7%	100,0%		
	Bilgisayar	N	3	11	44	30	88		
		%	3,4%	12,5%	50,0%	34,1%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	3	22	89	44	158		
		%	1,9%	13,9%	56,3%	27,8%	100,0%		
İngilizce	N	2	27	46	23	98			
	%	2,0%	27,6%	46,9%	23,5%	100,0%			
Toplam	N	65	309	1063	669	2106			
	%	3,1%	14,7%	50,5%	31,8%	100,0%			
						*P<0,05			

Tablo 19’a bakıldığında “Akli Başında ve Kararlı Bir İnsanım” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 50,5’i “Çoğu Zaman”, % 3,1’i “Pek Az” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 46,5’i “Çoğu Zaman”, % 3,8’i “Pek Az”; bayanların % 53,1’i “Çoğu Zaman”, % 2,6’sı “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Akli Başında

ve Kararlı Bir İnsanım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=11,05$, $p<0,05$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Aklı Başında ve Kararlı Bir İnsanım” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Aklı Başında ve Kararlı Bir İnsanım” ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 50,5’i “Çoğu Zaman”, % 3,1’i “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 53’ü “Çoğu Zaman”, % 3,1’i “Pek Az”; 2. sınıfların % 50,4’ü “Çoğu Zaman”, % 3,7’si “Pek Az”; 3. sınıfların % 47,3’ü “Çoğu Zaman”, % 2,2’i “Pek Az”; 4. sınıfların % 50,7’i “Çoğu Zaman”, % 3,3’ü “Pek Az” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Aklı Başında ve Kararlı Bir İnsanım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir [$X^2_{(3)}=12,68$, $p<0,177$]. Diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Aklı Başında ve Kararlı Bir İnsanım” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

“Aklı Başında ve Kararlı Bir İnsanım” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 50,5’i “Çoğu Zaman”, % 3,1’i ise “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 50’si “Çoğu Zaman”, % 3,5’i “Pek Az”; Müzik eğitimi öğretmenliği öğrencilerinin % 40,9’u “Her Zaman”, % 3,4’ü “Pek Az”; Resim –İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 43,4’ü “Her Zaman”, % 2,9’u “Pek Az”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 48,9’u “Çoğu Zaman”, % 2,5’i “Pek Az”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 52,6’sı “Çoğu Zaman”, % 4,2’si “Pek Az”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 48,9’u “Çoğu Zaman”, % 2,3’ü “Pek Az”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 53,4’ü “Çoğu Zaman”, % 3,4’ü “Pek Az”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 61,5’i “Çoğu Zaman”, % 2,6’sı “Pek Az”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 50’si “Çoğu Zaman”, % 3,4’ü “Pek Az”; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 56,3’ü “Çoğu Zaman”, % 1,9’u “Pek Az”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 46,9’u “Çoğu Zaman”, % 2’si “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin “Aklı Başında ve Kararlı Bir İnsanım” ifadesine ilişkin görüşlerinde

gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(30)}=53,32$, $p<0,05$]. Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile “Akli Başında ve Kararlı Bir İnsanım” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Tablo 20. “Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” İfadesine Yönelik Katılımcıların Cinsiyet Sınıf ve Bölüm Değişkenlerine Göre Görüşleri Dağılımı

Değişkenler			Pekaz	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman	Toplam	X^2	p
Cinsiyet	Erkek	N	169	342	228	95	834	27,7443	0,000
		%	20,3%	41,0%	27,3%	11,4%	100,0%		
	Bayan	N	176	474	413	209	1272		
		%	13,8%	37,3%	32,5%	16,4%	100,0%		
	Toplam	N	345	816	641	304	2106		
		%	16,4%	38,7%	30,4%	14,4%	100,0%		
Sınıf	1.Sınıf	N	90	242	180	94	606	11,4979	0,243
		%	14,9%	39,9%	29,7%	15,5%	100,0%		
	2. Sınıf	N	81	170	160	75	486		
		%	16,7%	35,0%	32,9%	15,4%	100,0%		
	3.Sınıf	N	75	190	152	74	491		
		%	15,3%	38,7%	31,0%	15,1%	100,0%		
	4.Sınıf	N	99	214	149	61	523		
		%	18,9%	40,9%	28,5%	11,7%	100,0%		
	Toplam	N	345	816	641	304	2106		
		%	16,4%	38,7%	30,4%	14,4%	100,0%		
Bölüm	Beden Eğitimi	N	13	35	23	15	86	48,26930	0,019
		%	15,1%	40,7%	26,7%	17,4%	100,0%		
	Müzik	N	12	35	28	13	88		
		%	13,6%	39,8%	31,8%	14,8%	100,0%		
	Resim	N	31	59	53	32	175		
		%	17,7%	33,7%	30,3%	18,3%	100,0%		
	Türkçe	N	49	95	94	38	276		
		%	17,8%	34,4%	34,1%	13,8%	100,0%		
	Sınıf	N	118	237	164	80	599		
		%	19,7%	39,6%	27,4%	13,4%	100,0%		
	Sosyal	N	45	104	106	50	305		
		%	14,8%	34,1%	34,8%	16,4%	100,0%		
	Fen Bilgisi	N	21	51	34	10	116		
		%	18,1%	44,0%	29,3%	8,6%	100,0%		
	Matematik	N	13	53	39	12	117		
		%	11,1%	45,3%	33,3%	10,3%	100,0%		
	Bilgisayar	N	12	45	21	10	88		
		%	13,6%	51,1%	23,9%	11,4%	100,0%		
	Okul Öncesi	N	20	71	48	19	158		
		%	12,7%	44,9%	30,4%	12,0%	100,0%		
İngilizce	N	11	31	31	25	98			
	%	11,2%	31,6%	31,6%	25,5%	100,0%			
Toplam	N	345	816	641	304	2106			
	%	16,4%	38,7%	30,4%	14,4%	100,0%			
						*P<0,05			

Tablo 20'ye bakıldığında “Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 38,7’si “Bazen”, % 14,4’ü “Her Zaman” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 41,0’i “Bazen”, % 11,4’ü “Her Zaman”; bayanların % 37,3’ü “Bazen”, % 13,8’i “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=27,74$, $P<0,000$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 38,7’si “Bazen”, % 14,4’ü “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 39,9’u “Bazen”, % 14,9’u “Pek Az”; 2. sınıfların % 35’i “Bazen”, % 15,4’ü “Her Zaman”; 3. sınıfların % 38,7’si “Bazen”, % 15,1’i “Her Zaman”; 4. sınıfların % 40,9’u “Bazen”, % 11,7’si “Her Zaman” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı ortaya çıkmıştır [$X^2_{(3)}=11,49$, $p<0,243$]. Diğer bir değişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

“Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 38,7’si “Bazen”, % 14,4’ü ise “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 40,7’si “Bazen”, % 15,1’i “Pek Az”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 39,8’i “Bazen”, % 13,6’sı “Pek Az”; Resim-İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 33,7’si “Bazen”, % 17,7’si “Pek Az”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 34,4’ü “Bazen”, % 13,8’i “Her Zaman”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 39,6’sı “Bazen”, % 13,4’ü “Her Zaman”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 34,8’i “Çoğu Zaman”, % 14,8’i “Pek Az”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin %

44'ü "Bazen", % 8,6'sı "Her Zaman"; İlköğretim Matematik Öğretmenliği öğrencilerinin % 45,3'ü "Bazen", % 10,3'ü "Her Zaman"; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 51,1'i "Bazen", % 11,4'ü "Her Zaman"; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 44,9'u "Bazen", % 12'si "Her Zaman"; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 31,6'sı "Bazen" ile "Çoğu Zaman", % 11,2'si "Pek Az" cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin "Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(30)}=48,27$, $p<0,019$]. Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile "Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

5. TARTIŞMA

Bu araştırma, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin sürekli kaygı durumlarını araştırmak ve bundan çıkacak sonuçları değerlendirmeyi amaçlayarak yapılmıştır.

Bu araştırmanın amacı; Eğitim Fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin sürekli kaygı düzeylerinin sınıf, bölüm ve cinsiyet farklılıkları açısından incelenmesi olarak belirlenmiştir.

Bu çalışmaya, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 11 bölüm ve anabilim dalında 1., 2., 3. ve 4. sınıflardan 2106 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerin 834'ü erkek (% 39,6) 1272'si (% 60,4) ise bayandır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin bölümlerine göre dağılımları ise Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği, 86 öğrenci, Müzik Öğretmenliği 88 öğrenci, Resim-iş Öğretmenliği 175 öğrenci, Türkçe Öğretmenliği 276 öğrenci, Sınıf Öğretmenliği 599 öğrenci, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği 305 öğrenci, Fen Bilgisi Öğretmenliği 116 öğrenci, Matematik Öğretmenliği 117 ve Bilgisayar Öğretmenliği 88 öğrenci, Okul Öncesi Öğretmenliği 158 öğrenci ve İngilizce Öğretmenliği 98 öğrenciden oluşmaktadır.

Öğrencilerin devam ettikleri fakülte ile kaygı düzeyleri arasında anlamlı fark olmadığı görülmektedir. Bu araştırmanın sonuçları, farklı bir bölüm yada anabilim dalında olmanın kaygı düzeyini etkilemediği şeklinde yorumlanmıştır.

Kız öğrencilerin kaygı düzeyi ile erkek öğrencilerin kaygı düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı fark gözlenmiştir. Araştırmada elde edilen bu bulgu, daha önce yapılan araştırma bulgularını (Güllü ve arkadaşları (37), Tekin ve arkadaşları (83), Tekin ve arkadaşları (82), Çakmak ve Hevedanlı (19), Yıldız ve arkadaşları (89), Taşgın (81), Arda (6), Adalı (1), Develi (25), Tümerdem (85), Erdul (27), Kocabaş (48), Zekioğlu ve arkadaşları (91), Bozkurt, (12), Ergür (28), Erözkan (30), Alisinaoğlu ve Ulutaş (4), Rosenthal ve Schreiner (71), Surtees ve arkadaşları (80), Rawson ve arkadaşları (70), Ollendick ve arkadaşları (59), Campbell ve Jones (13), Varol (87)) destekler niteliktedir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin "Genellikle Keyfim Yerindedir" ifadesine yönelik görüşleri Cinsiyet, Sınıf ve Bölüm değişkenleri göz önüne alındığında; % 60,2'si "Çoğu Zaman" cevabını verirken % 6'sı "Pek Az" cevabını vermişlerdir. Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 57,1'i "Çoğu

Zaman”, % 7,8’i “Her Zaman”; bayanların % 62,3’ü “Çoğu Zaman”, % 4,3’ü ise “Pek Az” seçeneklerini işaretledikleri görülmektedir (Tablo 1). Araştırmada elde edilen bu bulgu, daha önce yapılan araştırma bulgularını (Güllü ve arkadaşları (37), Tekin ve arkadaşları (83), Ünalı ve Alaz (86), Çakmak ve Hevedanlı (19), Bozkurt (12), Kaya ve Varol (43)) destekler niteliktedir.

“Genellikle Çabuk Yorulurum” ifadesine yönelik görüşleri sınıf düzeylerine bakılarak incelendiğinde ise öğrencilerin; % 49,7’si “Bazen”, % 5,1’i “Her Zaman” cevabını verdikleri görülmektedir (Tablo 2).

“Genellikle Kolay Ağlarım” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 45,0’ı “pek az”, % 8,7’si ise “her zaman” ifadesini işaretlemiştir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 55,8’i “pek az”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 38,6’sı “pek az”; Resim–İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 40,6’sının “pek az”; Türkçe öğretmeni öğrencilerinin % 49,3’ü “pek az”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 42,2’sinin “pek az”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 49,2’si “pek az”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 44,8’i “pek az”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 47,0’ı “pek az”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 65,9’u “pek az”; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 33,5 “pek az”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 37,8 “pek az” seçeneğini işaretledikleri görülmektedir (Tablo 3).

“Başkaları Kadar Mutlu Olmak İsterim” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde ise; % 32,1’i “Bazen”, % 16,9’u “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 32,7’si “Bazen”, % 14,6’sı “Her Zaman”; bayanların % 31,6’sı “Bazen”, % 18,4’ü “Her Zaman” cevabını vermişlerdir (Tablo 4). Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Başkaları Kadar Mutlu Olmak İsterim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu görülmektedir.

“Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırıyorum” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 47,5’i “Bazen”, % 4’ü “Her Zaman” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 47,2'si “Bazen”, % 4'ü “Her Zaman”; bayanların % 47,6'sı “Bazen”, % 4,1'i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0,05$). Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

“Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 47,5'i “Bazen”, % 4'ü “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 46,2'si “Bazen”, % 3,8'i “Her Zaman”; 2. sınıfların % 42,6'sı “Bazen”, % 5,3'ü “Her Zaman”; 3. sınıfların % 50,5'i “Bazen”, % 2,7'si “Her Zaman”; 4. sınıfların % 47,5'i “Bazen”, % 4'ü “Her Zaman” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(9)}=19,84$, $P < 0,05$]. Diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 47,5'i “Bazen”, % 4'ü ise “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 39,5'i “Bazen”, % 4,7'si “Her Zaman”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 48,9'u “Bazen”, % 4,5'i “Her Zaman”; Resim –İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 48,6'sı “Bazen”, % 2,9'u “Her Zaman”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 43,8'i “Bazen”, % 4,7'si “Her Zaman”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 47,2'si “Bazen”, % 3,8'i “Her Zaman”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 48,2'si “Bazen”, % 3,3'ü “Her Zaman”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 55,2'si “Bazen”, % 3,4'ü “Her Zaman”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 42,7'si “Bazen”, % 2,6'sı “Her Zaman”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 58'i “Bazen”, % 3,4'ü “Her Zaman”; Okulöncesi

Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 48,1'i "Bazen", % 5,7'si "Her Zaman"; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 46,9'u "Bazen", % 7,1'i "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin "Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$). Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile "Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Öğrencilerle yapılan araştırmada "Kendimi Dinlenmiş Hissederim" ifadesine yönelik genel değerlendirmede; % 41,7'si "Bazen", % 4,4'ü "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 38,1'i "Bazen", % 7'si "Her Zaman"; bayanların % 44,1'i "Bazen", % 2,8'i "Her Zaman" cevabını vermişlerdir (Tablo 6). Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin "Kendimi Dinlenmiş Hissederim" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu görülmektedir.

"Genellikle Sakin, Kendime Hakim ve Soğuk- kanlıyım" ifadesine öğrencilerin genel değerlendirmesi % 42,3'ü "Çoğu Zaman", % 13,9'u "Pek Az" şeklinde olduğu görülmektedir.. Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımını incelendiğinde ise erkeklerin % 43,4'ü "Çoğu Zaman", % 10,8'i "Pek Az"; bayanların % 41,6'sı "Çoğu Zaman", % 15,3'ü "Her Zaman" cevabını verilmiştir (Tablo 7). Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin "Genellikle Sakin, Kendime Hakim ve Soğuk- kanlıyım" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu görülmektedir.

"Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim" ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 41,9'u "Pek Az", % 3,7'si "Her Zaman" cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 44,4'ü "Pek Az", % 3,7'si "Her Zaman"; bayanların % 43,4'ü "Bazen", % 3,7'si "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin "Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$). Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile "Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

“Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim” ifadesinde yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 41,9’u “Pek Az”, % 3,7’si “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 43,1’i “Pek Az”, % 3,5’i “Her Zaman”; 2. sınıfların % 41,6’sı “Pek Az”, % 4,7’si “Her Zaman”; 3. sınıfların % 41,5’i “Bazen”, % 2,6’ı “Her Zaman”; 4. sınıfların % 42,8’i “Bazen”, % 4,0’ü “Her Zaman” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$). Diğer bir değişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

“Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 41,9’u “Pek Az”, % 3,7’si ise “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 44,2’si “Pek Az”, % 4,7’si “Her Zaman”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 44,3’ü “Bazen”, % 2,3’ü “Her Zaman”; Resim–İş Öğretmenliği öğrencilerinin % 38,9’u “Bazen”, % 4,6’sı “Her Zaman”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 41,7’si “Pek Az”, % 4,3’ü “Her Zaman”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 44,4’ü “Pek Az”, % 3,5’i “Her Zaman”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 44,3’ü “Bazen”, % 3,9’u “Her Zaman”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 46,6’sı “Bazen”, % 1,7’si “Her Zaman”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 43,6’sı “Bazen”, % 2,6’sı “Her Zaman”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 42’si “Bazen”, % 3,4’ü “Her Zaman”; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 48,1’i “Pek Az”, % 5,1’i “Her Zaman”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 43,9’u “Bazen”, % 3,1’i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir (Tablo 8). Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin “Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir ($p > 0,05$). Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri

ile “Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

“Önemsiz Şeyler Hakkında Endişelenirim” ifadesinde yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 36’sı “Pek Az”, % 6,2’si “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 37’si “Pek Az”, % 7,1’i “Her Zaman”; 2. sınıfların % 37,4’ü “Pek Az”, % 7,8’i “Her Zaman”; 3. sınıfların % 39,7’si “Bazen”, % 3,5’i “Her Zaman”; 4. sınıfların % 37,7’si “Bazen”, % 6,1’i “Her Zaman” cevabını verdikleri görülmektedir (Tablo 9).

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 55’i “Çoğu Zaman”, % 7,4’ü “Pek Az”; bayanların % 60,4’ü “Çoğu Zaman”, % 5,9’u “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Genellikle Mutluyum” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Genellikle Mutluyum” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Genellikle Mutluyum” ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 58,3’ü “Çoğu Zaman”, % 6,5’i “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 57,4’ü “Çoğu Zaman”, % 7,6’sı “Pek Az”; 2. sınıfların % 56’sı “Çoğu Zaman”, % 7’si “Pek Az”; 3. sınıfların % 59’u “Çoğu Zaman”, % 4,8’i “Pek Az”; 4. sınıfların % 58,3’ü “Çoğu Zaman”, % 6,5’i “Pek Az” cevabını verdikleri görülmektedir (Tablo 10). Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Mutluyum” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir. Diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Genellikle Mutluyum” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

“Her Şeyi Ciddiye Alır ve Etkilenirim” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 38,7’si “Bazen”, %11,1’i “Her Zaman” cevabını verdikleri görülmektedir. Katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 38,7’si “Bazen”, % 11,1’i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 34,2’si “Bazen”, % 11,7’si “Her Zaman”; 2. sınıfların % 40,5’i “Bazen”, % 10,7’si “Her Zaman”; 3. sınıfların % 43,3’ü “Bazen”, % 10,4’ü “Her Zaman”;

4. sınıfların % 40,0'ı “Bazen”, % 11,5'i “Her Zaman” cevabını verdikleri görülmektedir (Tablo 11). Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Her Şeyi Ciddiye Alır ve Etkilenirim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir.

“Genellikle Kendime Güvenmem” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 57,3'ü “Pek az”, % 3,2'si “Her Zaman” cevabını verdikleri tespit edilmiştir. Öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 57,3'ü “Pek Az”, % 3,2'si ise “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 61,6'sı “Pek Az”, %4,7'si “Çoğu Zaman”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 54,5'i “Pek Az”, % 1,1'i “Her Zaman”; Resim –İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 63,4'ü “Pek Az”, % 2,3'ü “Her Zaman”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 54,3'ü “Pek Az”, % 1,8'i “Her Zaman”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 60,3'ü “Pek Az”, % 2,7'si “Her Zaman”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 57,7'si “Pek Az”, % 5,6'sı “Her Zaman”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 55,2'si “Pek Az”, % 0,9'u “Her Zaman”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 49,6'sı “Pek Az”, % 3,4'ü “Her Zaman”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 59,1'i “Pek Az”, % 2,3'ü “Her Zaman”; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 57'si “Pek Az”, % 5,1'i “Her Zaman”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 44,9'u “Pek Az”, % 5,1'i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Kendime Güvenmem” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu görülmektedir (Tablo 12).

“Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesi ile ilgili genel değerlendirmede, öğrencilerin % 54,5'i “Çoğu Zaman”, % 6,4'ü “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 58,4'ü “Çoğu Zaman”, % 6,1'i “Pek Az”; 2. sınıfların % 49,8'i “Çoğu Zaman”, % 8,6'sı “Pek Az”; 3. sınıfların % 55,6'sı “Çoğu Zaman”, % 5,5'i “Pek Az”; 4. sınıfların % 53,2'si “Çoğu Zaman” % 5,4'ü “Pek Az” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle kendimi huzurlu hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir (Tablo 13).

“Sıkıntılı ve Güç Durumlarla Karşılaşmaktan Kaçınırım” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 36,7’si “Bazen”, % 11,2’si “Her Zaman” cevabını verdikleri görülmektedir. Katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 36,3’ü “Bazen”, % 11,2’si “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 36,3’ü “Bazen”, % 10,9’u “Her Zaman”; 2. sınıfların % 32,3’ü “Çoğu Zaman”, % 15,6’sı “Her Zaman”; 3. sınıfların % 36,9’u “Bazen”, % 10,2’si “Her Zaman”; 4. sınıfların % 41,3’ü “Bazen” % 8,2’si “Her Zaman” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Sıkıntılı ve Güç Durumlarla Karşılaşmaktan Kaçınırım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu görülürken, öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede ise, öğrencilerin % 36,7’si “Bazen”, % 11,2’i ise “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 38,4’ü “Bazen”, % 15,1’i “Her Zaman”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 31,8’i “Çoğu Zaman”, % 15,9’u “Her Zaman”; Resim –İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 34,3’ü “Bazen”, % 16,6’sı “Her Zaman”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 35,9’u “Bazen”, % 9,4’ü “Her Zaman”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 38,9’u “Bazen”, % 7,8’i “Her Zaman”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 34,1’i “Bazen”, % 14,1’i “Her Zaman”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 43,1’i “Bazen”, % 11,2’si “Her Zaman”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 37,6’sı “Bazen”, % 12,8’i “Her Zaman”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 46,6’sı “Bazen”, % 8’i “Her Zaman”; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 36,1’i “Bazen”, % 10,1’i “Her Zaman”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 41,8’i “Çoğu Zaman”, % 12,2’si “Her Zaman” cevabını verdikleri tespit edilmiştir (Tablo 14).

“Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 55,1’i “Çoğu Zaman”, % 5,3’ü “Pek Az” cevabını verdikleri tespit edilmiştir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 52,9’u “Çoğu Zaman”, % 6,6’sı “Pek Az”; bayanların % 56,5’i “Çoğu Zaman”, % 4,5’i “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Genellikle

Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesinde yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 55,1’i “Çoğu Zaman”, % 5,3’ü “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 53,8’i “Çoğu zaman”, % 5,4’ü “Pek Az”; 2. sınıfların % 53,9’u “Çoğu Zaman”, % 6,8’i “Pek Az”; 3. sınıfların % 57,6’sı “Çoğu Zaman”, % 5’i “Pek Az”; 4. sınıfların % 55,1’i “Çoğu Zaman”, % 5,3’ü “Pek Az” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(9)}=18,20$, $p<0,05$]. Diğer bir değişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 55,1’i “çoğu Zaman”, %5,3’ü ise “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 52,3’ü “Çoğu Zaman”, % 3,5’i “Pek Az”; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 60,2’si “Çoğu Zaman”, % 6,8’i “Pek Az”; Resim–İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 49,7’si “Çoğu Zaman”, % 12’si “Pek Az”; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 47,5’i “Çoğu Zaman”, % 5,8’i “Pek Az”; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 58,3’ü “Çoğu Zaman”, % 4,2’si “Pek Az”; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 52,8’i “Çoğu Zaman”, % 5,9’u “Pek Az”; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 60,3’ü “Çoğu Zaman”, % 2,6’sı “Pek Az”; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 58,1’i “Çoğu Zaman”, % 4,3’ü “Pek Az”; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 58’i “Çoğu Zaman”, % 2,3’ü “Pek Az”; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 57,6’sı “Çoğu Zaman”, % 4,4’ü “Pek Az”; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 55,1’i “Çoğu Zaman”, % 6,1’i “Pek Az” cevabını vermişlerdir (Tablo 15). Farklı

bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Genellikle Hayatımdan Memnunum” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 52,8’i “Çoğu Zaman”, % 6,1’i “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 47,1’i “Çoğu Zaman”, % 7,8’i “Pek Az”; bayanların % 56,5’i “Çoğu Zaman”, % 5’i “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Genellikle Hayatımdan Memnunum” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Buna istinaden katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yapılan genel değerlendirmede öğrencilerin % 52,8’i “Çoğu Zaman”, % 6,4’ü “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 52,5’i “Çoğu Zaman”, % 6,4’ü “Pek Az”; 2. sınıfların % 52,1’i “Çoğu Zaman”, % 7,4’ü “Pek Az”; 3. sınıfların % 52,8’i “Çoğu Zaman”, % 5,4’ü “Pek Az”; 4. sınıfların % 52,8’i “Çoğu Zaman”, % 6,1’i “Pek Az” seçeneklerini işaretledikleri görülmektedir (Tablo 16). Bu da bize “Genellikle Hayatımdan Memnunum” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

“Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 41,3’ü “Bazen”, % 10,1’i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 42,9’u “Bazen”, % 9,2’si “Her Zaman”; bayanların % 40,2’si “Bazen”, % 10,1’i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=9,88$, $P<0,05$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder” ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 41,3’ü “Bazen”, % 10,1’i “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 39,3’ü “Bazen”, % 11,4’ü “Her Zaman”; 2. sınıfların % 39,1’i “Bazen”, % 11,3’ü “Her Zaman”; 3. sınıfların

% 44,9'u "Bazen", % 9,2'si "Her Zaman"; 4. sınıfların % 41,3'ü "Bazen", % 10,1'i "Her Zaman" cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin "Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p > 0,05$). Diğer bir deyişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile "Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

"Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder" ifadesine yönelik katılımcıların öğrenim gördükleri bölümler göz önünde bulundurularak yaptıkları değerlendirmede, öğrencilerin % 41,3'ü "Bazen", % 10,1'i ise "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Bölümler arası görüşlerin dağılımı incelendiğinde, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği öğrencilerinin % 41,9'u "Bazen", % 8,1 i "Her Zaman"; Müzik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 38,6'sı "Bazen", % 10,2'si "Her Zaman"; Resim-İş Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 39,4'ü "Bazen", % 10,3'ü "Her Zaman"; Türkçe Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 39,5'i "Bazen", % 10,5'i "Her Zaman"; Sınıf Öğretmenliği öğrencilerinin % 40,4'ü "Bazen", % 9,7'si "Her Zaman"; Sosyal Bilgiler Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 40,3'ü "Bazen", % 9,8'i "Her Zaman"; Fen Bilgisi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 44'ü "Bazen", % 6'sı "Her Zaman"; İlköğretim Matematik Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin % 43,6'sı "Bazen", % 9,4'ü "Her Zaman"; Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği öğrencilerinin % 47,7'si "Bazen", % 12,5'i "Her Zaman"; Okulöncesi Eğitimi Öğretmenliğini öğrencilerinin % 46,8'i "Bazen", % 10,4'ü "Her Zaman"; İngilizce Eğitimi Öğretmenliği öğrencilerinin ise % 38,8'i "Bazen", % 15,3'ü "Her Zaman" cevabını vermişlerdir (Tablo 17). Farklı bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin "Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir. Başka bir anlatımla öğrencilerin öğrenim gördükleri bölümleri ile "Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

"Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam" ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 32,1'i "Bazen" % 13'ü "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 34,5'i "Bazen", % 11,6'sı "Her Zaman"; bayanların % 30,6'sı "Bazen", % 13,9'u "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin "Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam" ifadesine ilişkin

görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu görülmektedir. Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 34,5'i "Bazen", % 11,6'sı "Her Zaman"; bayanların % 30,6'sı "Bazen", % 13,9'u "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin "Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=11,70$, $p<0,008$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile "Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

"Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam" ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 32,1'i "Bazen", % 13'ü "Her Zaman" cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 31,2'i "Pek Az", % 14,7'si "Her Zaman"; 2. sınıfların % 34,4'ü "Bazen", % 11,5'i "Her Zaman"; 3. sınıfların % 33,2'si "Bazen", % 14,5'i "Her Zaman"; 4. sınıfların % 32,3'ü "Pek Az", % 11,1'i "Her Zaman" cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin "Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir [$X^2_{(3)}=10,067$, $p<0,34$]. Diğer bir değişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile "Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur (Tablo 18).

"Aklı Başında ve Kararlı Bir İnsanım" ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 50,5'i "Çoğu Zaman", % 3,1'i "Pek Az" cevabını vermişlerdir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 46,5'i "Çoğu Zaman", % 3,8'i "Pek Az"; bayanların % 53,1'i "Çoğu Zaman", % 2,6'sı "Pek Az" cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin "Aklı Başında ve Kararlı Bir İnsanım" ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=11,05$, $p<0,05$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile "Aklı Başında ve Kararlı Bir İnsanım" ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 53'ü "Çoğu Zaman", % 3,1'i "Pek Az"; 2. sınıfların % 50,4'ü "Çoğu Zaman", % 3,7'si

“Pek Az”; 3. sınıfların % 47,3’ü “Çoğu Zaman”, % 2,2’i “Pek Az”; 4. sınıfların % 50,7’i “Çoğu Zaman”, % 3,3’ü “Pek Az” cevabını verdikleri görülmektedir (Tablo 19). Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Akli Başında ve Kararlı Bir İnsanım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı görülmektedir

“Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” ifadesine yönelik katılımcıların genel değerlendirmesinde % 38,7’si “Bazen”, % 14,4’ü “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 41’i “Bazen”, % 10,4’ü “Her Zaman”; bayanların % 37,3’ü “Bazen”, % 13,8’i “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu görülmektedir.

Cinsiyetler arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, erkeklerin % 41,0’ı “Bazen”, % 11,4’ü “Her Zaman”; bayanların % 37,3’ü “Bazen”, % 13,8’i “Pek Az” cevabını vermişlerdir. Farklı cinsiyetlere sahip öğrencilerin “Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur [$X^2_{(3)}=27,74$, $P<0,000$]. Bir başka anlatımla öğrencilerin cinsiyetleri ile “Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

“Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” ifadesine yönelik katılımcıların sınıf düzeyleri dikkate alınarak yaptıkları genel değerlendirmede, öğrencilerin % 38,7’si “Bazen”, % 14,4’ü “Her Zaman” cevabını vermişlerdir. Sınıflar arası görüşlerin dağılımına bakıldığında, 1. sınıfların % 39,9’u “Bazen”, % 14,9’u “Pek Az”; 2. sınıfların % 35’i “Bazen”, % 15,4’ü “Her Zaman”; 3. sınıfların % 38,7’si “Bazen”, % 15,1’i “Her Zaman”; 4. sınıfların % 40,9’u “Bazen”, % 11,7’si “Her Zaman” cevabını verdikleri görülmektedir. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı ortaya çıkmıştır [$X^2_{(3)}=11,49$, $p<0,243$] (Tablo 20). Diğer bir değişle, öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ile “Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” ifadesine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Tablo 1 incelendiğinde, farklı cinsiyete, sınıf düzeyine ve bölüm-anabilim dalına sahip öğrencilerin “Genellikle Keyfim Yerindedir” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur.

Tablo 2 incelendiğinde, istatistiksel olarak farklı cinsiyete, sınıf düzeyine ve bölüm-anabilim dalına sahip öğrencilerin “Genellikle Çabuk Yorulurum” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen farkın anlamlı olduğu bulunmuştur.

Tablo 3 incelendiğinde, farklı cinsiyet, sınıf ve bölüm-anabilim dalındaki öğrencilerin “Genellikle Kolay Ağlarım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu fark anlamlı olduğu ortaya çıkmıştır. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Kolay Ağlarım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen farkın ise anlamlı olduğu ortaya çıkmıştır

Tablo 4 incelendiğinde, farklı cinsiyet, sınıf ve bölüm-anabilim dalına sahip öğrencilerin “Başkaları Kadar Mutlu Olmak İsterim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur.

Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Başkaları Kadar Mutlu Olmak İsterim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen farkın ise anlamlı olmadığı ortaya çıkmıştır

Tablo 5 incelendiğinde, farklı cinsiyet ve bölüm-anabilim dalına sahip öğrencilerin “Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Çabuk Karar Vermediğim İçin Fırsatları Kaçırırım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur.

Tablo 6 incelendiğinde, farklı cinsiyet, sınıf düzeyi ve bölüm-anabilim dalında öğrenim gören öğrencilerin “Kendimi Dinlenmiş Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur

Tablo 7 incelendiğinde, farklı cinsiyet, sınıf düzeyine sahip öğrencilerin “Genellikle Sakin, Kendime Hakim ve Soğuk- kanlıyım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Farklı bölüm-anabilim dalında öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Sakin, Kendime Hakim ve Soğuk- kanlıyım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 8 incelendiğinde, farklı cinsiyet, sınıf düzeyi ve bölüm-anabilim dallarında öğrenim gören öğrencilerin “Güçlükleri Yenemeyeceğim Kadar Biriktiğini Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde anlamlı bir fark belirlenmemiştir.

Tablo 9 incelendiğinde, farklı cinsiyet ve sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Önemsiz Şeyler Hakkında Endişelenirim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Farklı bölüm-anabilim dallarında öğrenim gören öğrencilerin “Önemsiz Şeyler Hakkında Endişelenirim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı görülmüştür.

Tablo 10 incelendiğinde, farklı cinsiyet ve bölüm-anabilim dallarında öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Mutluyum” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Mutluyum” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 11 incelendiğinde, farklı cinsiyet ve sınıf düzeylerine sahip öğrencilerin “Her Şeyi Ciddiye Alır ve Etkilenirim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Farklı bölüm-anabilim dallarında öğrenim gören öğrencilerin “Her Şeyi Ciddiye Alır ve Etkilenirim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 12 incelendiğinde, farklı cinsiyet ve bölüm-anabilim dalında öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Kendime Güvenmem” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Farklı sınıf düzeylerinde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Kendime Güvenmem” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 13 incelendiğinde, farklı cinsiyet ve sınıf düzeyine sahip öğrencilerin “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Farklı bölüm-anabilim dalında öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 14 incelendiğinde, farklı cinsiyet ve sınıf düzeyine sahip öğrencilerin “Sıkıntılı ve Güç Durumlarla Karşılaşmaktan Kaçınırım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Farklı bölüm-anabilim dalında öğrenim gören öğrencilerin “Sıkıntılı ve Güç Durumlarla Karşılaşmaktan

Kaçınırım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 15 incelendiğinde, farklı cinsiyet, sınıf düzeyi ve bölüm-anabilim dalına sahip öğrencilerin “Genellikle Kendimi Huzurlu Hissederim” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur.

Tablo 16 incelendiğinde, farklı cinsiyet ve bölüm-anabilim dalına sahip öğrencilerin “Genellikle Hayatımdan Memnunum” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Farklı sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin “Genellikle Hayatımdan Memnunum” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 17 incelendiğinde, farklı cinsiyete sahip öğrencilerin “Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Farklı sınıf düzeyi ve bölüm-anabilim dalında öğrenim gören öğrencilerin “Olur Olmaz Düşünceler Beni Rahatsız Eder” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı bulunmuştur.

Tablo 18 incelendiğinde, farklı cinsiyete sahip öğrencilerin “Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Farklı sınıf düzeyi ve bölüm-anabilim dalında öğrenim gören öğrencilerin “Hayal Kırıklıklarını Öylesine Ciddiye Alırım ki Hiç Unutamam” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı belirlenmiştir.

Tablo 19 incelendiğinde, farklı cinsiyet ve bölüm-anabilim dalına sahip öğrencilerin “Akli Başında ve Kararlı Bir İnsanım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Farklı sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin “Akli Başında ve Kararlı Bir İnsanım” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo 20 incelendiğinde, farklı cinsiyet ve bölüm-anabilim dalına sahip öğrencilerin “Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olduğu bulunmuştur. Farklı sınıf düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin “Son Zamanlarda Kafama Takılan Konular Beni Tedirgin Eder” ifadesine ilişkin görüşlerinde gözlenen bu farkın anlamlı olmadığı görülmüştür.

Kaygı konusunda yapılmış bazı araştırmalar bu araştırma ile elde edilen sonuçları destekler nitelikler gösterdiği görölmektedir. Bu araştırma ve sonuçlarına Őunlar örnek olarak verilebilir:

Alisinaoğlu ve Ulutaş (4) alışmalarında kaygı düzeyini etkileyen olası bazı etmenleri bu alandaki araştırmalarla değerlendirmişlerdir. Buna göre yaş, cinsiyet, anne-baba eğitimi, sosyo-ekonomik durum, anne-baba mesleği, başarı durumu gibi etmenlerin bireyde kaygı oluşturabileceği tartişılmıştır.

Varol (87)'un yaptığı çalışmada; cinsiyet, başarı, arkadaşlık ilişkileri, yerleşmek istenilen program, anne-baba mesleği, anne-baba tutumu, ekonomik durum değişkenlerinin kaygı düzeyini etkilediğini tespit etmiştir. Bunun yanı sıra aynı çalışmada anne-babanın eğitim düzeyi ve ailedeki ocuk sayısı değişkenlerinin ise kaygı düzeyi üzerinde etkilerinin olmadığı bulunmuştur.

Varol (87)'un Aktinson'dan aktardığına göre kaygı düzeyi yüksek olan kişilerin başarısızlığa karşı, kaygı düzeyi düşük olanlardan çok daha fazla duyarlı oldukları gözlenmiştir.

Öner ve Le Compte (62) farklı sosyo-ekonomik düzeyde olan beş ilkokulun öğrencileri üzerinde yaptıkları araştırmada, Türk öğrencilerinin aynı yaş ve sınıftaki Amerikan ve İngiliz öğrencilerinden daha yüksek kaygı gösterdiği görölmüştür.

Bozkurt (12)'un yaptığı araştırmada cinsiyet, sosyo-ekonomik durum, anne-baba tutumu ve başarı durumlarını algılama, okunan bölüm değişkenlerinin kaygı düzeyi üzerinde etkili olduğunu saptamıştır.

Araştırmada elde edilen bulgulara dayalı sonuçlarla aşağıdaki şu önerilerde bulunulabilir:

1. Üniversite öğrencilerinde kaygıyı artırıcı etkenler belirlenerek, öğrenci danışmanları, ders sorumlu öğretim üyesi, öğretim elemanları ve psikolojik rehberlik ve danışma uzmanları ile bilgi paylaşımı gerçekleştirilmelidir.

2. Araştırmacılar tarafından problem alanlarına yönelik olarak, gerekli görölen öğrencilerin üniversite (Mediko-sosyal) Danışma-Rehberlik Hizmetleri Birimi'ne yönlendirilmeleri ve izlemleri devam etmelidir.

3. Öğrencilerin, sosyo-kültürel faaliyetlere daha aktif katılımları teşvik edilmelidir.

4. Üniversitelerin Mediko-sosyal birimlerinde çalışan uzman kişilerin sayıları arttırılarak, öğrenci psikolojik danışma ve rehberlik merkezlerinin verimliliğinin ve işlevselliğinin artırılması gerekmektedir.

5. Araştırma sonuçlarının genellenebilmesi için araştırmanın Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nin tüm öğrenci birimlerini kapsayacak biçimde yapılarak tüm öğrencilerin profilinin ortaya konması, öğrencilere sunulan hizmetlerin biçimlendirilmesine katkıda bulunacaktır.

6. Araştırmanın örnekleme açısından düşünüldüğünde, sürekli kaygının olumsuz etkilerini azaltmak için, üniversite öğrencilerinin gelecekleriyle ilgili kaygılarının azaltılmasının, yani iş bulma olanaklarının artırılmasının önemli olduğu söylenebilir.

7. Üniversite öğrencilerinin üniversite öncesi eğitim aldıkları çevrenin sürekli kaygı düzeyleri üzerindeki etkisinin belirlenmesi amacıyla ilköğretim ve ortaöğretim düzeylerinde de benzer çalışmalar yapılmalıdır.

8. Öğrencilerin yaşam kalitelerini yükseltmek için kaygı düzeylerini makul boyutlara çekebilemeye yönelik psiko-eğitsel çalışmalar yapılmalıdır.

7. KAYNAKLAR

1. ADALI M. F. 14–18 Yaş kız ve erkek basketbolcuların atılganlık ile sürekli kaygı düzeylerinin sosyo demografik yapılarına göre karşılaştırılması yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2006
2. AKYÜZ Y. Türk eğitim tarihi (M.Ö 1000-M.S.2008), 13. Baskı, Pegem Yayınevi, Ankara, 2008
3. AKYÜZ Y. Türkiye’de öğretmenlerin toplumsal değişmedeki etkileri. (1848–1940), Doğan Basımevi , Ankara, 1978 .
4. ALİSİNAOĞLU F, ULUTAŞ İ. Çocuklarda kaygı ve bunu etkileyen etmenler. Milli Eğitim Yayınevi, sayfa 145, 2000.
5. ANSHEL MH. Sport Psychology: From Theory to Practice 3rd. Editor: SCOTTDAL: 3. Arizona, Gorsuch Scarisbrick, 1997.
6. ARDA Ö. Manisa Celal Bayar Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor yüksekokulu öğretmenlik programı’nda ki öğrencilerin durumluk ve sürekli kaygı durumları ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin araştırılması. Pamukkale Üniversitesi yayınlanmamış Yüksek lisans tezi, 2008.
7. ATKINSON R, ATKINSON R, HİLGARD E. Psikolojiye Giriş 2, Sosyal Yayınlar, İstanbul, sayfa 581–584, 1995.
8. AYDIN R. Türkiye’de eğitimle ilgili yapılan bilimsel toplantılarda ve milli eğitim şuralarında ele alınan öğretmen sorunları ile milli eğitim bakanlığı politika ve uygulamalarının değerlendirilmesi (1980- 2004). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara, 2007
9. BAŞARAN İE. Eğitim yönetimi nitelikli okul, Feryal Matbaası, Ankara, sayfa 15, 2000.
10. BECK AT, CLARK DA. An Information Processing Model Of Anxiety. Behav Res Ther 35, page 49–58, 1997.
11. BECK AT, EMERY G. Anxiety Disorders and Phobias: A Cognitive Perspective. Basic Books, New York, USA, 1985.
12. BOZKURT N. Bir grup üniversite öğrencisinin depresyon ve kaygı düzeyleri ile çeşitli değişkenler arasındaki ilişkiler. Eğitim ve Bilim, 29 (133):52-59, 2004.

13. CAMPBELL, E JONES G. Precompetition Anxiety and Self-Confidence in Wheelchair Sport Participants. *Adapted Physical Activity Quarterly*. 14 (2): 95-107. (2002)
14. CARTER, V. GOOD . *Dictionary of Education*. McGraw-Hill Book Company, New York and London, 1945
15. CATTEL RB, SCHIER IH. The Naturel of Anxiety, A Review of Thirteen Multivariate Analyses Comprising 814 Variables, *Psychological Report*, 1958.
16. CHARNEY D. Kaygının Tedavi Çesitleri, 26. Annual Conference, USA, 2004.
17. CÜCELOĞLU D. İnsan ve davranışı psikolojinin temel kavramları. Remzi Kitapevi, İstanbul, sayfa 30, 1999.
18. ÇAĞLAR E. Kaygının kalp atım hızı üzerine etkisi. İstanbul Üniversitesi, Bilim Uzmanlığı Tezi, 1996.
19. ÇAKMAK Ö, Hevedanlı M. Eğitim ve Fen-Edebiyat Fakülteleri Biyoloji Bölümü öğrencilerinin kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi (www.e-sosder.com)*, 4 (14): 115–127, (2005).
20. ÇALIK, T. Pedagojik formasyon kurslarının etkinliği ve yönetimi. yayınlanmamış araştırma, Ankara, 1995.
21. ÇEVİK A. Üniversite gençliği ve ruh sağlığı-psikopolitik bir değerlendirme. *Emniyet Genel Müdürlüğü Polis Dergisi*, 39, Ankara, 1998
22. ÇUHADAROĞLU F . Ergen ve ruhsal sorunları durum saptama çalışması. *Türkiye Bilimler Akademisi Raporları*, 1. Basım, Tübitak Matbaası, Ankara, 2004.
23. DAVİES D, ARMSTRON M. *Psychological Factors in Competative Sports*. The Falmer Press, New York, page 70-75, 1989
24. DENİZ ME, AVŞAROĞLU S, HAMARTA E. Psikolojik danışmanlık servisine başvuran üniversite öğrencilerinin psikolojik belirti düzeyleri. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, 06–09 Temmuz, ÖNCÜ Basımevi, 191–192.
25. DEVELİ E. Konya’da ilköğretim okullarında görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin sürekli kaygı durumlarının incelenmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Selçuk Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü* , 2006
26. ERBAŞ M. Türkiye basketbol erkekler 2. ligindeki oyuncuların bazı kişisel değişkenlerinin durumluk kaygı üzerine etkileri ve durumluk kaygının takım içi

- ilişkilerine etkisinin araştırılması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Edirne, 2000.
27. ERDUL G. Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişki. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2005.
28. ERGÜR DO. Yabancı dil öğrenimi sürecinde kaygı. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 26: 48-53, 2004.
29. EROL N, ÖNER Ö. Çocuk ve gençlik ruh sağlığı dergisi, 6-1, Ayrıntı Matbaası, Ankara, 1999.
30. ERÖZKAN A. Üniversite öğrencilerinin kaygı sınav kaygısı başa çıkma davranışları. VII. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi Bildiri Özetleri. İnönü Üniversitesi, Malatya, 2003.
31. ERTÜRK, S. Eğitimde Program Geliştirme. Meteksan Yayınevi, Ankara, sayfa 12, 1991.
32. EYSENCK MW. Anxiety: The Cognitive Perspective. Lawrence Erlbaum Associates Ltd, Hove, UK, page 21, 1992.
33. GENÇTAN E. Çağdaş yaşam ve normal dışı davranışlar. Maya Matbaacılık, Eğitim Dizisi, Ankara, sayfa 237, 1981.
34. GÖĞÜŞ A. Birinci basamak sağlık hizmetlerinde depresyon. Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Ankara, 1995.
35. GRAY JA. The Neuropsychology Of Anxiety: Stres and Anxiety in, CD Spielberger and IG Sarason (EDS). Hemisphere Publishing, Washington DC, 1986.
36. GRAY JA. The Psychology Of Fear and Stres. World Universty Library, London, 1971.
37. GÜLLÜ M, TEKİN M, AKÇINAR F. Ortaöğretim öğrencilerin kaygı düzeyleri ile başarı düzeyleri arasındaki ilişkinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. The First International Congress Of Educational Research, 1-3 May 2009 Çanakkale / Turkey, 2009.
38. GÜNEŞ M. Türkiye’de Eğitim Politikaları ve Sivil Toplum. Anı Yayınevi Ankara, sayfa 7-8, 2003 .
39. HOLLON SD, STEWART MO,STRUNG D. Enduring effects for cognitive Behavior Therapy in the Treatment of Depression and Anxiety. 57:285-315, 2006.
40. IŞIK E. Nevrozlar. Kent Matbaası, , Ankara, sayfa 31-45, 1996.

41. İKİZLER C. Sporda başarının psikolojisi, Alfa Basımevi, İstanbul, sayfa 12, 1997.
42. KAPLAN HI, SADOCK BJ, GREBB JA. Mood Disorders. Synopsis of Psychiatry. Seventh Edition, William&Wilkins, USA, 1994.
43. KAYA M, VAROL K. İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin durumluk-sürekli kaygı düzeyleri ve kaygı nedenleri (Samsun Örneği). O.M.Ü.İlahiyat Fakültesi Dergisi, 14: 31-63, 2004.
44. KAYAALP O. Tıbbi farmakoloji. 2.Cilt, Ulucan Matbaası, Ankara, sayfa 28, 1985.
45. KILIÇÇI Y. Okulda ruh sağlığı. Anı Yayıncılık, Ankara, 2. Basım, sayfa 83-84. 1992.
46. Kimmel B. Anxiety. 31-45, 1998.
47. KLEIN D. False Suffocaiton Alarms, Spontaneouspanics, and Related Conditions: An Integrative Hypothesis. Arch Gen Psychiatry 50; 306-317, 1993.
48. KOCABAŞ A. Müzik Öğretiminde bireysel değerlendirmelerde kaygı düzeyi üzerine bir çalışma. M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 16: 119-130, 2002
49. KOLAYIŞ H. Beceri öğreniminde hayal etme ve biofeedback kullanımı. 4.ulusal beden eğitimi ve spor öğretmenliği sempozyumu, Bursa, 2005.
50. KONTER E. Profesyonel futbolcuların bazı kişisel değişkenlerinin durumluk kaygı üzerine etkileri ve durumluk kaygının takım içi ilişkilerine etkisinin araştırılması (3.Lig Uygulaması), Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 20, Adana, 1996.
51. KONTER E. Sporda stres ve performans, Saray Yayınevi, İzmir, sayfa 28-41, 1996
52. KORKMAZ A. Yüksek öğretim gençliğinin problemleri. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Ankara, 2006.
53. KÖKNEL Ö. Kaygıdan mutluluğa kişilik, Altın Kitaplar Yayınevi, Onur Basımevi, sayfa 75, İzmir, 1982.
54. KÖKNEL Ö. Kaygıdan mutluluğa kişilik, Birinci Baskı, Altın Kitaplar Matbaası, İstanbul, 1982.
55. KÖKNEL Ö. Zorlanan insan, Altın Kitaplar Yayınevi, Sayfa 136, İstanbul, 1989.

56. MARTENS R, VEALEY RS, BURTON D. Competitive Anxiety in Sport. Champaign IL, Human Kinetics, 1990
57. MORGAN CT. (Psikolojiye giriş). Çeviren: H.Ü. Psikoloji Bölümü Sirel Karataş, Meteksan yayınevi, Ankara, sayfa 21, 1984.
58. MOWRER OH. Stimulus Response Theory Of Anxiety Psychol Rev 16. page 337-361, 1939.
59. OLLENDICK TH, YANG B, DONG Q, XIA Y, LIN L. Perceptions of Fear in Other Children and Adolescent-the Role of Gender and Ffriendship Status. Journal of Abnormal, Child Psychology. 23 (4): 439-452, 1995.
60. ÖNER N. Durumluk ve sürekli kaygı envanterinin Türk toplumundaki geçerliliği. Yayınlanmış Doktora Tezi, Ankara, 1977
61. ÖNER N, Le COMPTE A. Durumluk-sürekli kaygı el kitabı. B.Ü Yayınları, İstanbul, sayfa 1, 1983.
62. ÖNER N, Le COMPTE A. Sürekli durumluk/sürekli kaygı envanteri el kitabı . Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, 2. Baskı, İstanbul, 1998.
63. ÖNER N. Türkiye’de kullanılan psikolojik testler. Boğaziçi Yayınları, İstanbul, 1997.
64. ÖZBAY G. Üniversite öğrencilerinin problem alanlarını belirlemeye yönelik bir ölçek geliştirme geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1997.
65. ÖZCAN M. Yaygınlaşmış kaygı bozukluğu. 14-18, 2004
66. ÖZGÜVEN İE. Psikolojik testler. Erdem Yayınları, Sistem Ofset, sayfa 340, Ankara, 1998.
67. ÖZUSTA S. Çocuklar için durumluk sürekli kaygı envanterinin uyarlama-geçerlik ve güvenilirlik çalışması. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 1993.
68. PARFİTT CG, JONES JG, HARDY L. Multidimensional Anxiety and Performance. In Stres and Performance In Sport. JG Jones, L Hardy (Eds), Chichester, John Wiley and Sons, 1990.
69. RACHMAN S. Anxiety, Psychology. Pres Ltd. Publishers, UK, 1997.
70. RAWSON HE, BLOMER K, KENDALL A. Stress, Anxietyi Depression and Pphysical İlness in College-students. Journal of Genetic Psychology, 155 (3): 321-330, 1994.

71. ROSENTHALL BS, SCHREINER AC. Prevalence of Psychological Symptoms Among Undergraduate Students in an Ethnically Diverse Urban Public College. *Journal of American College Health*, 49 (1): 12-18, 2000.
72. SALKOVSKİS P. *The Cognitive Approach To Anxiety. The Frontiers Of Cognitive Therapy.* Editor: P Salkovskis, Guilford Pres, New York, 1996.
73. SCHONFELD WH, VORBONCOEUR CJ, FİFER SK. The Fonctioning and Well- Being of Patients With Unrecognized Anxiety Disorders and Major Depressive 51. Disorder. *J Affect Disord*, 43(2), page105-119, 1997.
74. SCHREIBER DS. *Stres, kaygı ve depresyondan kurtuluş*, Elips Kitap Yayınevi, İstanbul, 2004
75. SELIGMAN M, HAGER J. *Biological Boundaires Of Learning* Appleton Century Croft. NY, 1972.
76. SIME WE. Psychological Benefits of Exercise Training in The Healthy Induividual, In Y.D Mattaroso. Editor: *Behavioral Health, A Handbook of Health Enchanement on Disease Prevention*, New York, 1984
77. SPIELBERGER CD. GOURSUCH RL, LUSHENE RE. *Manual For State-Trait Anxiety Inventory.* Consulting Psych-Press, California, 1970.
78. SPIELBERGER CD. *Theory and Researh in Anxiety*, CD Spielberger'in Edit Ettigi *Anxiety and Behavior* Kitabında. Academic Press, page 3-32, New York, 1966.
79. SURCİNELLİ P, CODİSPOTİ M, MONTEBAROCCİ O, ROSSİ N, BALDARO. Facial Emotion Recognition in Traid Anxiety. 20(1):110-7, 2006.
80. SURTEES PG, WAINWRIGHT, NWJ, Pharoah PDP. Psychosocial factors and sex differences in high academic attainment at Cambirdge University. *Oxford Review of Education*,. 28 (1): 21-38, 2002.
81. TAŞĞIN Ö. *Beden Eğitimi Ve Spor Yüksekokulunda okuyan öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi.* Ekim 14 : 679-686, Kastamonu Eğitim Dergisi, 2006.
82. TEKİN M, Mutlu OT, Bayraktar G. *Tenis hakemlerinin çeşitli değişkenlere göre kaygi ve temel psikolojik ihtiyaç düzeylerinin incelenmesi*, 3. Raket Sporları Sempozyumu, Kocaeli , 2007.

83. TEKİN M, YILDIZ M, LÖK S, TEMEL V. The Study Of Anxiety And Initiative Levels Of Students Who Study At At The Physical Education Academy. International, 2009.
84. TEZCAN M. Eğitim Sosyolojisi. Ankara Üniversitesi Yayınevi, Ankara, 1985.
85. TÜMERDEM R. Dicle Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Fen-Edebiyat Fakültesi Kimya son sınıf öğrencilerinin kaygılarını etkileyen etmenler. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Wwww.E-Sosder.Com Issn:1304-0278 Bahar-2007 C.6 S.20 (32-45)
86. ÜNALDI E, ALAZ A. Coğrafya öğretmenliğinde okuyan öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi, 26: 1 -13, 2008
87. VAROL Ş. Lise son sınıf öğrencilerinin kaygılarını etkileyen etmenler. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Samsun, 1990.
88. WEINBERG RS, GOULD D. Foundations of Sport and Exercise Psychology. Champaign, IL: Human Kinetics, 1995.
89. YILDIZ M, SEZEN A, YENEN İ. İlahiyat Fakültesi öğrencilerinde durumluk-sürekli kaygı düzeyleri ile akademik güdülenmeler arasındaki ilişkinin incelenmesi. D.E.Ü.İlahiyat Fakültesi Dergisi 20: 213-239, İzmir 2007.
90. YÖRÜKOĞLU A. Gençlik çağı. T. İş Bankası Kültür Yayınları, Ankara, 1985.
91. ZEKİOĞLU A, ER N, ÇOBANOĞLU G, YAZICILAR I. Yelken hakemlerinin sürekli kaygı durumlarının incelenmesi. 7. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi, 2002.

8. EKLER

EK:1

Değerli Öğrenciler,

Bu çalışmanın amacı, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde Eğitim alan öğrencilerin Sürekli Kaygı durumlarının tespit edilmesine yöneliktir. Elde edilecek veriler bilimsel çalışmanın dışında kullanılmayacaktır. Araştırmanın başarılı olabilmesi vereceğiniz içten ve güvenilir cevaplara bağlıdır.

İlginizden dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Arş. Gör.
Meriç ERASLAN

SÜREKLİ KAYGI ÖLÇEĞİ KİŞİSEL BİLGİLER

- 1-Cinsiyetiniz ? 1-( ) Erkek 2-( ) Kız
2. Sınıfınız? 1-( ) 1 sınıf 2-( ) 2 sınıf
3-( ) 3 sınıf 4-( ) 4 sınıf

3. Bölümünüz?

- 1-( ) Beden Eğitimi 2-( ) Müzik Eğitimi 3-( ) Resim-İş Eğitimi
4-( ) Türkçe Öğretmenliği 5-( ) Sınıf Öğretmenliği 6-( ) Sosyal Öğretmenliği
7-( ) Fen Öğretmenliği 8-( ) Matematik Öğretmenliği 9-( ) Bilgisayar Öğretmenliği
10-( ) Okul Öncesi Öğretmenliği 11-( ) İngilizce Öğretmenliği

	Pek Az	Bazen	Çoğu Zaman	Her Zaman
1. Genellikle keyfim yerindedir.	( )	( )	( )	( )
2. Genellikle çabuk yorulurum.	( )	( )	( )	( )
3. Genellikle kolay ağlarım.	( )	( )	( )	( )
4. Başkaları kadar mutlu olmak isterim.	( )	( )	( )	( )
5. Çabuk karar veremediğim için fırsatları kaçıırım.	( )	( )	( )	( )
6. Kendimi dinlenmiş hissedirim.	( )	( )	( )	( )
7. Genellikle sakin, kendime hakim ve soğukkanlıyım.	( )	( )	( )	( )
8. Güçlükleri yenemeyeceğim kadar biriktiğini hissedirim	( )	( )	( )	( )
9. Önemsiz şeyler hakkında endişelenirim.	( )	( )	( )	( )
10. Genellikle mutluyum.	( )	( )	( )	( )
11. Her şeyi ciddiye alır ve etkilenirim.	( )	( )	( )	( )
12. Genellikle kendime güvenim yok.	( )	( )	( )	( )
13. Genellikle kendimi emniyette hissedirim.	( )	( )	( )	( )
14. Sıkıntılı ve güç durumlarla karşılaşmaktan kaçınırım.	( )	( )	( )	( )
15. Genellikle kendimi huzurlu hissedirim.	( )	( )	( )	( )
16. Genellikle hayatımdan memnunum.	( )	( )	( )	( )
17. Olur olmaz düşünceler beni rahatsız eder.	( )	( )	( )	( )
18. Hayal kırıklıklarını öylesine ciddiye alırım ki unutamam.	( )	( )	( )	( )
19. Akli başında ve kararlı bir insanım.	( )	( )	( )	( )
20. Son zamanlarda kafama takılan konular beni tedirgin eder.	( )	( )	( )	( )

9. ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı: Meriç ERASLAN
 Doğum Yeri ve Yılı: Malatya-1982
 Medeni Hali: Bekar
 Yabancı Dili: İngilizce

Eğitim Durumu (Kurum ve Yıl)

Lise: Akıncı Lisesi

Lisans: Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu 2005

Yüksek Lisans: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi ABD

Çalıştığı Kurum/Kurumlar ve Yıl: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği ABD 2007-...

Yayınları (SCI ve diğer makaleler)

1-Farklı Liselerdeki Orta Öğretim öğrencilerinin Beden Eğitimi dersinden Beklentileri ve Beklentilerini Gerçekleştirme Düzeyleri. VI. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu(Bildiri). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi. 24-26 Haziran 2009. Burdur.

2-Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme Sistemi İçerisinde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Yetiştirme: Tarihsel ve Eleştirel Bir Bakış. VI. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu(Bildiri). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi. 24-26 Haziran 2009. Burdur.

3-Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliğinde okuyan öğrencilerin Görünümleri, Beklenti ve Gelecek Kaygı Düzeyleri Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde Örnek Bir Çalışma. VI. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyumu. (Bildiri) Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi. 24-26 Haziran 2009. Burdur.

4-Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi öğrencilerinin Sportif Eğilimleri, serbest zaman değerlendirme anlayış ve alışkanlıkları ile beklentilerinin belirlenmesi (Proje No: 20-Burdur, Haziran 2009).